vulo 1640

Tractatus reprobationis sententie pilati.

¶ Ludouicus montaltus ex siracusius siculus vtriusq3 iuris
doctor ad generosū Jacobū caracholū illustrē auillini comitē

Olent nōnulli qui grauē illā cōponēdi ꝓuinciā suis hu
meris adiunxerint excellentissime comes: lucri quadā
non satiabili auaricia admodū rapi: vt illā quasi leuē nō dubi
tant subire. Nōnulli cōi sepe glīe dulcedine motivt imortales
quasi ꝑdicari nōmo° verū et admirari possint. Quo fit vt ma
gnū presidiū ad beatam vitaz sibiipis cōparent ad hoc ꝙ ma
xime aspirant. Multi vero et hoc fore laudabilius iudico. vt
sua quidē opa in rem publi. ceterosq3 ciues bn̄ficia cōferētes
antidoralem prorsus qua pr̄ie suis ve patriotis fuerint obno
xii obligationem elidere valeant. Perpauci deniq3 vt miseri
am qua ocium oppressum facile cernit effugiant. Me autem
huius oneris minime aptum (cū vix pubescere cepimus) ꝓma
non causa nec alie quidem ad tantam temeritatis audaciā tan
ꝙ stimuli reddiderunt promptiorē: vt aliqua in tanta sciētia ⁊
difficili (cuius blendor disertissimorū oīmq3 rerum peritorum
intuitus excecat) voluerim pertractare. Solum aliis ex curis
ad hanc grauē subtilem omniq3 materiam viro dignam fueri
reuocatus. vt illi minorū ordinis Joanni griglot eminētissimi
ingenii ac sacre theologie in parisiensi alma vniuersitate doc
toreis insigniis decorato morem gererem Cuius nomen (vt ꝑ
ceteris pace eorū dixerim excellet) ita factu dictuq3 ipse virtu
tibus admodum pollet vt in earum narratione vel ortensii et
ciceronis vires esudarent. Qua ex re sibi obtemperando lon-
ge magis errare deliberaui ꝙ renuendo laudari/quod liben-
tius efficiendum curaui. vt illius sceleris audacia noueq3 cru
delitatis supliciū quo iudei ac pilatus ille per iniquus redem
ptorem nostrum piissimū iesum qui et dei et hominis perfec-
tam optinuerit naturam affecerunt. iuritica sine maleditione
minime inuenirentur. Quis enī posset et si elinguis foret tan-
tam eorū que omnem pietatis rorem exsicat ingratitudinē in
rigorosam vocem non erumpere vt qui tot tantaq3 in eos con
tulit beneficia qui ve eorum gratia salutis eterneq3 vite vt is
suo sanguine gloriā pararet in mundū venerit moriturus illū
verberibus durius laceratum ita crudelissima morte donarūt
vt parem ne dicam crudeliorem inueniret nemo. Nec me
ab incepto grauis vulpiani sententia reuocauit in tutorū excu

sacione affirmantis ne quis suis viribus onus capiat impar.
Nec quidem in legis acqui. tractatu idem sentientis Gayi me
mouet auctoritas. Cum nostra materia notoria tanq̃. non di-
cendi ornatū non pronunciandi gratiā. Non inuentionis aciez
nec deniqȝ iuris copiam expostulat soluȝ vt alibi dixerit glo.
clemen. simplicē vtriqȝ allegationē petescit. Si eni omi in loco
tuā vulpiane sententiā robur voluisses optinere Cur in .iiii. ff
libro restitutiōis edictū negasti egere cōmendatione tanq̃ ex
se ipē rn̄deret. Nonne et ꝓmptiori facie tractatus nostri subie
ctū idem facit. Ad quid ergo querit auctor ne appareat suffi-
ciēs. cū q̄ntilianꝰ institutionis oratorie: viii. li. aptius dixerit
inuētionez rex et si verbor blāditiis destituta sit sui tn̄ natura
satis ornatā vanūqȝ esset solē velle facibꝰ illustrare. Qua pro
pter et opus maxio aio incepi alacrioriqȝ frōte perfeci cū
qȝ peregerim. Nulla vnq̃ fuit michi hesitatio cui illud ascri-
berē cur. n. in re iam luce clariori dubitassez cū ipē michi non
tm̄ debeo q̄ntum tibi obligationis nexu tuis i me collatis gra
tiis astringor quo ve pacto erga me tuor meritor magnitudi
nē potuissem (vt ita dixerim) lenire si meas ꝓuas lugubratiōes
tuo nomini negassē. Que deniqȝ michi via expeditior foret atȝ
celerior qua illud ingratitudinis viciū quo nil impēsius viro
ingenuo nilqȝ iudigniꝰ esse arbitror toto pectore fugarem. nec
tuo michi aptius quispiā nomē ⁊ tacitis beneficiis potuisset o
stendere vt opusculū nostruȝ quasi radiis legendo; illustraret
minimoqȝ verbo a mordaci et petulanti lingua deffenderet.
Has quidem vires in tua solū auctoritate inuenio que tanq̃
colūna quadā omi circundata virtute solidaqȝ prudentia ma-
ximo pubertati nr̄e erit adiutorio. Quid tuas virtutes incipiā
enarrare cū ⁊ in minima earū ꝑticula stillus q̄libet et grādilo
quꝰ submergeret. Nō minꝰ est michi cure tuā antiquissimā ꝓsa
piam haud apire tū qr ex se tuorqȝ maior gl'iosa fama ita se
habȝ vt oēs mūdi laudes ei nō satisfacerēt. Videt nāq̃ in celū
fere euolare tū ne si inciperē tanq̃ materie impar in ipō cona
tu succūberē. Quare si labores nostros tuo titulo impēdere iu
dicaui vel mei tuiqȝ inseptatores beniuoli non solū recte fecis
se fateri cogunt. Accipe igr̄ nō papirū nec alia que hūc libel-
lū pagūt sed cor qd̄ si ītueri dignaberis quolbȝ ī caractere ex
clamans pro te mortē subiturū inuenies. Vale vt vis cū ai tui
morꝰ nō infirmant.

c Vm omnē hominū capacitatem nemo imbecillem esse ignoret: pfectiqȝ nichil icipi nec pfici possit nisi operi mūdi creator sue gratie donum tribueret. Quis enim dicere foret audax suo ex ingenio vnqȝ bonū peregisse. Cum diuus ille Hieronimus in.c. reuertimi.xvi. q.i. apte dixerit Eruditū siqd ei boi sit nō ppe eruditiōi sȝ gr̄e dei debere assignare. Nec ab hꝰ discrepat tex xxvi.q.ii.in.c.qui sine saluatore salutē vult habere. Et q̄ sine hac sapiētia existimat se prudētē posse fieri nō sanꝰ sed eger nō prudēs sed stultꝰ assidua egritudine laborabit et in cecitate noxia stultꝰ ac demēs pmanebit. Dixit alibi tex.in.c.cū paulus.i. q.i.Qvbi xp̄s nō est fūdamentū ibi nullius boni opis superest edificiū. Merito vna cū impatore i auctētico de armisꝫ in auctētico de q̄store in p̄ncipio nr̄i redēptoris pie auxiliū inuoco vt sua quidē clemētia mei ingenioli aptitudinē diuinis radiis illuminet vt ea dicere valeā que ad eiꝰ honorē meiqȝ salutem resurgere possēt michiqȝ dicat vt ad moysē dixerit Perge igr̄ et ego ero in ore tuo docebo quid loqueris hoc pacto anteqȝ intrē materiā. Ne illotis dixerim manibꝰ ptransire videar iuxta tex.in.l.pria.ff.de origine iuris p̄ludia aliqua in mediū adducam. quid sim facturꝰ in hoc tractatu. Prio eni questionez disputandā ponā. scdo dubia questionis ex articulis eliciā tertio singulorꝝ dubiorꝝ primā decisionē faciā. Vltio ad verā questionis ꝯclusionē et confutationē decisionis iam facte me conuertam. Nec aliquis me iudicet velim toto nisi opere lecto cū i ciuile est cuiqȝ tota nisi perspecta lege iudicare dixit tex.in.l in ciuile.ff.de iusticia et iure. Dicenꝫ eniȝ aliqua in p̄ncipio q̄ vt patebit in fine tractatꝰ falsa erūt et licet nunc affirmauerim arguendo. Istud enim feci vt magis veritas elucesceret volo tandē et sine iracūdia paratus sū in erroribus refelli. Cum vltra verū probabile ve aut saltem verisimile progredi nolo. Nunc capio primum videlicet ipsam questionē. ¶ Questio.

Vm ianua paradisi mltos per annos primorū parentum peccato fuisset clausa mltiqȝ ex sctis q̄ nunc in celo diuino fruuntur aspectu delicto non proprio sed aliena labe omni luce fuissent priuati quod videns illa eterna clementia indiuiduaqȝ virtus ac huic pestifero morbo salutiferum volens adhibere remediū filium vnam ex ipsius summe trinitatis psonā misit in mundum vt nostra fragili veste grauaretur suaqȝ huminitas nostris pro peccatis mortē innocens gustaret.

qui cum factus fuisset homo sicut venerit ad redimendum. ita verbis factisq; voluit redimere: fecit enim et tanta miracula que tanq; ex se nota non referem. Sermones non minimos fecit vt mortales eorum saluti consulerent. ¶ Cumq; in hoc tertium et.xxx.annum expleuisset perfidi iudeorum principes qui iam alias lapidibus in eum proiectis odium ostenderant cognoscentes tandem eorum iniquitatis finem q; amplius nec munera sanctitatem fingendo nec honorem assequi potuissent cum iam venerat veritas in mundum qui erat christus ipsam veritatem credentes tollere Pilato vt eum vita priuaret christum accusauere quatuor sibi crimina imputantes videlicet quia filium dei se fecerat. Secundo quia commouit vniuersum populum a galilea vsq; huc. Item q2 probibebat tributum dari cesari. Ultimo quia faciebat se regem. Ista fuere que contra redemptorē nr̄m iesum christū a iudeis illata clamādo, ppter hoc eū per leges mori debere qd̄ videre licet per euangelia et ista est.q. in qua versabitur tractat9 noster te itaq; humiliter rogo piissime iesu vt michi prestes auxilium illam pilati sententiam fortificare vt in fine postmodū lucidius cadat. ¶ Nunc venio ad dubia questionis. Et quia vt possimus disputare debemus presupponere illud falsitate longe falsius q; allegata per iudeos contra christum in omnibus fuissent vera. ¶ Et capio primam allegationem quia hic filium dei se fecit. In qua allegatione si vnus qui non fuisset hoc dixisset fuisset duo crimina grauissima. Primum esset crimen blasphemie quia esset attribuere deo illud quod non fuisset. Secundum esset crimen sacrilegii cum per hoc offenderetur sanctitas diuina facit tex.in.l.i.C.de crimine sacrilegii et latius patebit.7.ex diffinitionibus istorum criminum.

¶ Primum dubium.

Blasphemia ¶ Quero pro clariori decisione primi dubii quid sit blaphemia. Et inuenio q; est attribuere deo quod non est in eo vel quod suum est adimere aliqua veverba in eius sanctos contumeliose pferre. ¶ Hec qdē diffinitio pbatur in capitulo Si quis per capitulum.xxii.questiōe.i.et in capitulo statuimus Et ibi doctores de maledicis. Et propterea illi heretici bassilidiani inter ceteras blasphemias deum blasphemabant q; christum passum esse negabant vt habetur in capitulo quidem in

principio.xxiiii.questione vltima. Et est crimen mixtum tam
iure ciuili puniendum ꝙ cano. et ibi doctores in capitulo sta
tuimus preall e Et est crimen quod nullus debet dissimulare
Imo debet ipsum blaphemantem nunciare.vt est tex.in capi
tulo nõnulli.et ibi notant doctores de iudeis et voluit Bar.
et ange.in.l.quod senatus.ff.de iniuriis ꝙ ĩ hoc crimine qui=
libet admittatur ad accusandum et est ratio . Nam cum hoc
delictum principaliter non respicit offensam priuate persone
nimirum si quilibet admittatur ad accusandum per doctrinã
bar.in.l.prima circa medium.ff.de publicis iudiciis vbi etiã
in termus dictam regulam exemplificat in blaphemia Imo
plus ꝙ qui non accusaret blaphemantem tanquam male fa=
ciens puniretur vt probat textus in dicto capitulo . Si quis
per capillum.ibi si quis autem talem hominem non manife=
stauerit.Non est dubium quin diuina condempnatione cohe
reatur.¶ Item est notandum ꝙ non minus punitur blaphe=
mans sanctos ꝙ blaphemans deum.vt probat tex.in capitu
lo.si in princi.de maledicis.Ibi si quis contra deum vel ali=
quem sanctorum suorum Nec blaphemantem excusat aliqua
iracundia vel ebrietas.Nam licet quodam calore prouocata
iracundia minuat penam delicti. Non tamen facit quin sit de
lictum per ea que notantur in.l.si non conuici.C. de iniuriis
in capitulo Si quis iratus per docto.ibi secunda.q.tertia. et
quod habetur in.l.secũda.C.de rebus ꝯcreditis.et in.l. quod
calore.ff de regulis iuris.licet alibi glo. in capitulo ex litte=
ris de diuortiis teneat confessionem esse nullam factam ca=
lore iracundie per quam glo.dixerint doctores communiter
in capitulo de multa de p̄bẽdis ꝙ acceptatio secũdi beneficii
facta calore iracundie non priuat acceptantem primo benefi
tio quod antea habebat Istis facit.Nam mulier mittens di=
uorsium calore iracundie licet illud sit nullius momenti ta=
men grauissime peccat ita tex.iunc.glo.in capitulo diuorcium
de penitentiis di.prima.Ebrietas enim pariformiter non ex=
cusat delictum licet diminuat penam vt probat textus ẽ l.om Ebrietas
ne delictum.ff.de re militari. Ibi per vinum aut lasciuiam la
psis capitalis pena remittenda est et militie mutatio est irro=
ganda.et textus in capitulo Inebriauerũt.xv. questioue pria
dixit inebriauerũt loth filie ei⁹ et se nesciẽti miscuerũt qua.p=
pter culpãdus ẽ.ꝛ illũ tex.voluit allegare bal.ĩ.l: ꝗ data opa

In quarta columpna C .qui accusare non possunt vbi per
hoc dixitdel inqnentē i ebrietate esse ī lata culpa ꝛ propterea
docto.inc.a carapula de vita et honestate clericoꝝ et in cle
Irregularis men.ꝑma de homicidio ꝙ cōmittens homicidium licet ebri⁹
irregularis efficitur.¶Item est notandū ꝙ nōmodo est bla-
phemans qui irate cōtumeliosa verba in deū protulerit.Sed
etiam qui per mēbra dei iurauerit vt probat tex. in dicto ca.
Si quis per capillū.et voluit bar.in aucten.vt non luxurian-
tur contra naturam per illuȝ tex.vbi plus dixerit ꝙ talis iu-
rans est dignus pena mortis sicut quilibet aliomodo blaphe
mans.Quod dictum intelligitur scđm ꝙ notat hostiensi⁹ in
sua sūma de maledicis . Esse verum quādo nominatio mē
broꝛum diceretur vituperando et detestando secus si aliquid
sic affirmando fuerit iuratū per talia mēbra vt multi faciunt
et ita voluerunt moderni sequendo hostiensiuȝ in c.statuim⁹
eodem ti.Pro quibus facit quod dicam.ī. in conclusione isti
us dubii.¶Item nota ꝙ qui non vult facere penitentiā bla-
phemie publicam mortuo denegabitur sibi sepultura vt ꝓbat
tex.dicto c.statuimus.¶Item est sciendū ꝙ nō modo verbis
Sanctorum ymagines sed etiā facto cōmittitur blaphemia Puta sanctoꝝ ymagiēs
sereo verberādo scindendo vel in terrā proiicēdo. Pro hoc
allego tex.a cōtrario sensu in.l.nō cōtrahit.ff.de.l.iulia. ma-
iestatis ibi nec lapide iactato statuā fortuito attigerit Crimē
maiestatis cōmiserit.Ergo si sereo fecisset et nō fortuito be-
ne ꝯmisisset arguēdo a ꝯtrario sensu qđ argumentum in iure
est fortissimū per tex.et ibi plene habet in.l.i.ff. de officio ei⁹
et latius bal.in.l.couenticulā C.de episcopis et clericis. imo
plus ꝓbat tex.in.c.si canonici.in.§ .ceterū de officio ordina-
rii.In vi⁹ ꝙ ponens tales ymagines etiā non serio grauiter
punitur.Ita repħendit per hec ꝟba ceterū detestabilē ab vsu
horrēdeqȝ in deuotionis illoꝝ qui crucis beate marie ꝟginis
aliorũ ve sanctorum ymagines seu statuas irreuerenti ausu
tractātes eas in agrauatione cessationis huius prosternunt
interrā vrticis et spinis supponūt penitus reprobātes ne q̄d
fiat tale de cetero strictius prohibemus statuentes vt in eos
qui cōtrafecerint vltrix procedat dura sentētia que delinq̄n
tes sic grauiter puniat ꝙ alios a similiū presūptione ꝯpescat
et ibi glo.declarat ꝙ tales ymagines debem⁹ adorare et qua
oratione ibi etiā dominicus de sancto genimo referens.lapū
ꝙ tanta ymaginibus reuerentia quantum illis per ymagies

designatis deberemus exhibere. ¶ Unde dicerem q seriosic
ymmagies tractātes puta v̄berādo vel siñ’iafaciēdo mortē fo
re dignos p.tex.in.l. ex senat⁹.ff.ad l.corneliā de siccarus di
xit tex.ex senatus cōsulto eiusdem.l.pena dampnari iubebit
qui mala sacrifficia fecerit quod satis v̄ificatur i illo meo iu
dicio qui tali mō res sacras tractauerit quo supra dixi .ymo
ibi āgel⁹ exp̄sse per illū tex.tenet tale delictū d̄bere morte pu
niri licet refferat alias in facto solū manū delinquent fuisse
accisa ⁊ id auge.in sua disputaciōe que icipit refulgēti deliti
orum col.ix.dixerit q ad euitandam supradictam penamnul
la hoīm dignitas quidq̄ operatur alibi imperator idm stricta
pena verbisq3 asp̄imis ꝓhibet in l.vnica et in rubri. C.nem i
liceat signū ⁊c.Et ibi salicetus contra religiosos hoc p̄micte̅
tes.Ex istis videnđ.q blaphemia nō modo dictu verū et fac
tu potest cōmicti p quo facit quod dicitur nō minus verba q̄
facta loquitur l.paulus.ff.re rata haberi ⁊ dixit glo. p illum
tex.in c. cū sup de officio delegati q sicut ex verbo ita ex fac
tis possumus cōfiteri facit tex.xi.q.3.in.c.existimēt quidm in
eo tantū deum negari si i p̄secutiōe a gentibus cōprehensus
cōfiteri renuerit esse xp̄ianū ecce apđ apostolum que p̄uersa
sunt factis deum asserit negari. Item sicut v̄bo et factis mē
timur xxii .q.v.in c. Cauete fratres mendatiū filii sunt dya-
boli non solū in falsis verbis sed ectiam in simulatis op̄ibus
ē mendatiū quod est notanđ cōtra ypocritam. Item vltimo
presuppono nam aliqua iura infra allegāda loquūtur i ma-
ledicis aliq̄ i blaphemātib⁹ q̄ iura nō sn̄t diūsa nā idē blaphe
mans et maledicus vt volui bar.in.l. Item apud. F.
sit preton.ff de iniuriis que inuenio iohānē de anania sequi
in c.fina de maledicis. Nunc decidēdo an ꝓ blaphemia quis
debuisset mori ꝓ parte negatiua videtur q non . ¶ p̄mo sic
Qui in deum aliquid p̄petrat deum habeat vltorē et non ho-
minem ita dixit tex.in.l.ii.C.de rebus creditis per hec verba
iurisiurandi contenta religione deum habeat vltorem pericu
lum autem corpori minime inferri placet. Presupposito q
preiurus deum principaliter offendit. Nam cum fregerit iu-
ramentum per quod principaliter promittitur deo vt probat
in capitulo debitores de iureiurando qui tex eni dixit ibi tex.
iurat cogitur domino reddere iuramentum. Et dixit panor-
mitanus i capitulo secūdo de spōsalibus q obligatio prima
ria iuramenti acquiritur deo. vnde textus in capitulo. si pec-

Primũ ar-
gumentum.

Preiur⁹ iu-
ramentum .

catum.xxii.q.prima refferens legem veterem dixit. Reddite
domino iuramenta vestra. Et propterea dubitatur an episco-
pus vel papa possit remictere iuramentum de quo latius in.
c.quarto et in dicto capitulo debitores de iureiurando. Aliquid
per panormitanum in capitulo cum sit generale in principio
anpe.col.de foro cpetenti. ¶ Modo sic cum per blasphemiã
principaliter offenditur deus vt sentit. bar.in.l.secunda circa
medium de publicis iudiciis et panormitanus post hostiens
sem in.ca.ex parte primo de verborũ significatione dum of-
fensam factam soli deo exemplificat in blasphemia ergo cum
solus deus offendatur solus deus sit vltor facit tex.iunc.gl.
l.nam sufficit diuina vltio.ff.de dolo et quod voluit.glo.i §.
item si postulante insti.de actionibus et.§.i.in verbo religio-
Scdm argumentum
nem insti.de pena temere litigantũ ¶.secũdo pro eadam par
te allego tex.in capitulo si quis per capillum.xxii.q.i. Si qs
per capillum dixit tex.dei vel capud alioq modo blasphemia
contra deum vsus est si in ecclesiastico ordine est deponatur.
Si laicus anathemanizetur ergo nõ est pena mortis nã cũ ibi
ita accurate tex. loquens talem penam non imposuit. Nec
nos debemus imponere cum sunt odiose et restringende.l cũ
quidam.ff. de libris et post humis in capitulo odia de regu-
lis iuris in.vi.in ca.quod dilecto de consanguinitate et affi-
nitate in capitulo statutum de electione libro.vi.et eodem li-
bro capitulo primo de filiis presbiterorum. ¶ Pene enĩ sunt
molliende et non asperande.dixit tex.l.preses.ff. de penis et
in §.pene de penitenciis.di.prima. ¶ Item presupposito q
dubitaretur an esset pena mortis pro blasphemia in dubio de
beremus dicere q non cum in dubiis benigniora sunt sequen
da in.l.semper in dubiis.ff. de regulis iuris facit tex' in capi
tulo allegant.xxvi.q. vltima in fine ibi si erramus modicam
penitentiam imponentes. Nonne melius est propter miseri-
cordiam q propter crudelitatem reddere rationem facit tex.
in.l.absentem ff.penis circa principium ibi sanctius enim eẽ
impunitum relinqui facinus nocentis q innocentem damp-
Tertiũ argumentum:
nare.tertio pro eadam parte facit nam mittius punitur iniu-
ria facta deo in hoc mundo q facta homini per.l. si dno prõ-
Piurãs ꝑ principem.
ni in fine.ff.de iureiurando. Nam iurans per principem ꝛ nõ
obseruans punitur in corpore vt ibi in tex.per hec verba. Si
quis iurauerit in re pecuniaria per genium principis et per-

iurauerit imperator noster rescripsit fustibus castigatum eũ dimittere et tamen iurans per deum et non obseruans non in corpore punitur vt dixi supra in primo argumento istius partis. ¶ Istam maiorem ad huc probo per notata per panormitanum post hostiensem in capitulo ex parte preallegato. Nam ibi habetur ꝙ excommunicatus ratione contumatie vel ex offensa facta homini a domino non debet absolui nisi prestita satisfatione quando offensa est dubia. Si est certa tenetur satisfacere vt possit absolui. Quod non ita seuerius agitur in excommunicato ꝑpᵗ offensam factam deo vt ibi per eos. Isto sic presuppono. Arguo sic per iniuriam illatam homini etiaꝫ per illam que est facta imperatori que quidem etiam a lege diuina prohibetur. vt habetur capitulo paratus vigesima tertia questione prima. Quis non debet mori ergo non debet pro iniuria illata deo. Quod non debebat mori est textus in lege. prima. C. si quis imperatori maledixerit verba text. Si quis modestie nescius ꝛ pudoris ignarus improbo petulantiqꝫ maledicto nostra nomina crediderit lacescenda euꝫ pene nolimᵘˢ subiugari. Nec durum quicꝙ nec asperum substinere subiũgit. Si ex leuitate contemnendum Si ob insaniam miseratione dignum. Si ob iniuriam remittendum. Nec etiam quis si simile fecerit in papam debet mori. vt habetur in capitulo primo de maledicis. ¶ Quarto pro eadem parte allego tex. in capitulo statuimus de maledicis vbi solum blaphemanti imponitur. ꝙ per. vii. dies pre foribus ecclesie dum solempnia celebrantur debeat stare pileo et calciamentis carens habens corrigiam in collo. aliquibus diebus ieiunet pauperesqꝫ duos reficiat. Et si contra eum temporaliter agetur condempnetur in quadraginta solidis ergo non est pena mortis cum non sit aliqua comparatio de pecuniaria pena ad mortem Cum solus ictus fustium grauior est quacunqꝫ pecuniaria pena. Ita probat textus in lege in seruorum in fine. ff: de penis. Immo pena pecuniaria non dicitur proprie pena. Nam appellatione pene solum corporalis venit vt est textus in capitulo Inter alia. et ibi panormitanᵘˢ ĩ quarto notabili de immunitate ecclesiaruꝫ facit quod notat glosa in capitulo dilecto de sententia excommunicationis in vi. ꝙ non licet nobis ita seuire pro tuitione rerum nostrarum sicut pro tuitione presone. Unde canoniste in capitulo si perfodiens et in capitulo suscepimus per illa iura extra de homicidio determinant ꝙ non licet de iure cano-

Impatorem blaphemans

Papã blaphemans
Quartũ argumentum.
Penitentia.
Blaphemie

Pena pecuniaria nõ ẽ ꝓprie pena

Fur nocturnus. ni co interficere furem nocturnum etiam quando alio mō non
possumus saluare res nostras et tamen pro saluatione perso-
Sacrilegiuz ne de eodem iure licet interficere vt patet in clemen. prima de
homicidio. ¶ Item videmus ꝙ sacrilegium cōmissum in per
sonam ipso iure patitur penam excomunicationis vt est tex⁹.
in cap. si quis suadente. xvii. q. quarta. et tamen si est cōmissuz
in re non est ipso iure excomunicatione illaqueatum vt est tex
in cap. si quis contumax et glo. in capitulo sacrilegium ī quar
ta. q. preallē. ¶ Nec habet obstare quod notat glo .l. aduoca-
ti in fi. ī ℣bo vita ⁊ ibi clarius bal. C. de aduocatis diuersoru iu
patrimoniuz an sit vita. diciorum ꝙ patrimoniū sit vita hominis quia illud est impro-
prie dictuz per supradicta et potest dici vita q: ex eo viuimus
pro pte affirmatiua. et ista sufficiant ꝓ pte negatiua ¶ Quib⁹ non obstātib⁹ affirma
tiuā partē videlicet ꝙ pro blaphemia quis possit ad mortē cō
Primū arg. dempnari puto esse veriorē pro qua. ¶ Primo arguo sic bla-
Sodomita phemās et sodomita equiparant vt ꝓbatur in rubrica et ī ni-
gro in auctētico vt nō luxurient ꝯtra naturaz sed sodomita de
bet mori. l. cū vir. C. de adulteriis ibi armant iura et ī surgant
leges vt penis eos puniat exquisitis ⁊ in. §. itē lex insti. de pu
blicis iudiciis et voluit glo. c. clerici de excessib⁹ ꝑlatorū quid
enī tali crimine graui⁹ possit ꝑpetrari cū tres ciuitates et due
rōne vicinitatis propter hoc ꝑiere vt dicit tex. in dicto. ca. cle
rici. Non enī deus sic fecit homines vt se illo vterentur modo
violatur quippe ipsa societas que cum deo nobis esset debet.
cum ea natura cuius ipse auctor est libidinis peruersitate po
luitur Ita dixit tex. in. ca. flagitia. xxxii. q. vii. grauius est istō
facere ꝙ̄ cum matre concubere. Nam longe tollerabilius ē ī
concessis modum excedere ꝙ̄ in eis que non sūt concessa vn⁹
vel rarus excessus. Ista sunt verba tex. xxxii. q. vii. c. adulterii
vnde tex. eadem questione in cap. vsus naturalis et licitus est
sicut in coniugio et illicitus sicut in adulterio. Contra natu-
ram vero semper illicitus et proculdubio flagitiosior quem
sanctus Paulus et in masculis et feminis arguebat dempna
Vxor qn̄ pōt relinq̄re maritum biliorez volens intelligi ꝙ̄ si in vsu naturali adulterando vel
fornicando peccauerint et propter eius grauitatem dicunt
doctores in capitulo maritis de adulteriis ꝙ vxor potest re-
Impedimētū ordinis executionis linquere maritum et idem voluit glosa in capitulo causatio-
nes. xxxii. q. vii. Preterea tale crimen impedit ordinis execu
tionem etiam post peractam penitentiam vt tenuit Anthoni-
us de butrio i. c. nisi cū pridē ad finē ꝑncipii de renūciatiōib⁹

Item in tali crimine eccl'a se intponit etiā cōtra infideles vt Eccl'is ꝯ infideles.
voluit Innocēti⁹ in.c.qđ sup his de voto.panor.⁊ alii in.c.in
archiepiscopatu de raptorib⁹.mō cū blasphemia equipet ita
crimini enormi ꝓ quo iponit pena mortꝭ vt supra ergo ꝓ blas Equiparata
phemia cū pena adiecta ī vno de equiparatis habꝫ locū ⁊ i alio
vt est tex.notabilis cū glo.i.c.Si postq̄ de electiōe libro vi.⁊
voluit glo.quā ibi ꝯmēdat ⁊ ꝓ notabili sequit panor.i.c.ď,mt
ta.in ỽbo in eadē eccl'ia de ꝑbēdis.facit tex.i.l.ii.i ꝑncipio ad
tertulianū.¶ Scđo ꝓ eadē pte ne vadā ꝑ mēdicata suffragia
dico q̄ est tex.In dicto auc.vt nō luxuriet ꝯtra naturā in fine
vbi postq̄ narrauit enormitatē istoꝝ criminū subiūgit.ꝑcipi-
mus eni ⁊ glorioso ꝑfecto regie ciuitatis in ꝑdictis ipiis acti
bus ꝑmanētes ꝯꝑhendere ⁊ vltimis subdere suplicīs.Que ỽ
ba scđm glo.intelligūt de morte⁊ est tex.i.l.vltimū supli.mor
tē interꝑtamur.ff.de penis.Et si dicat q̄ solū ille ỽsiculus re
fert ad sodomitā qr verū est dicere q̄ ipe debet mori.Sꝫ non
ad blasphemātē dico q̄ istud tollit.Nā cū supra in dicto titu.
fuerit locut⁹ imperator tam ī sodomita q̄ de blaphemante il-
le versiculus postmodū in fine positus debet referri ad vtrūq̄
¶ Nam clausula in fine posita refertur ad precedentia vt vo
luit bar.in.l.fi.de rebus dubiis.ff.et in.l.ꝑtor.scđa.ff.vi bono
ruꝫ raptoꝝ abbas in.c.scđo requiris de appellationib⁹ glo.et
doct.in.c.cum dilecti de donationib⁹ abbas in.c.causā de re-
scriptis Imo plus voluit bar.in.le.talis scriptura de legatis
primo q̄ refertur ad precedentia etiā si sit clausula onerosa fa
cit quod notat abbas per glo.ibi notabilē i.c.de mulcta i q̄n-
ta col.de prebendis dicens q̄ si post cōstitutionē aliquid adii
ciatur omnis supradicta habent locū in illo vltimatim adiecto
faciūt que habentur in.l.si pepcerit.ff.de liberis ⁊ posthumis
et.le.si seruus pluriū.§.fina.de legatis primo.¶ Iteꝫ adhuc
pondero q̄ dicta pena vltimi supplicii habeat locū in blaphe
mia in dicta auctē.circa mediū ibi si iniurie illate ꝯtra homi
nem impunite nō relinquuntur multo magis qui ipm deū bla
phemant digni sunt supplicio subiungendo postmodum cir-
ca finē ne ex ꝯtentu taliū inueniātur ciuitas ⁊ res publica per
hos impios act⁹ ledi et pro illa equipatione de homine ad deū
facit tex.i simili in.c.scđo qđ icipit viduas iversiculo hevero Eq̄paratio
xxvii.q.ꝑma si eni dixit tex.ibi inter hoīes solent bona fide cō de homie ad
tractus nulla ratione dissolui q̄tomagis illa pollicitatio quaꝫ deum
cū deo gegerit solui sine vindicta nō poterit ad ideꝫ in eadem

questione.c.p̊mo. Nam si adulerii dicit tex.cōiuges rei sunt si
suis obnoxie viris nō fuerit q̄zto mag vidue q̄ dei religiosita
tē mutauerūt crimie adulterii notabūꝛ si deuotionē quā spōte
et nō coacte deo attulerint libidinosa voluptate corruperit fa
cit tex.in.c.vrgentis de hereticis vbi grauiꝰ est eternā q̄z tem
poralem ledere maiestatē de p̊mo ergo ad vltimuz infertur ex
supradictis ꝙ blaphemans dignꝰ est mortē sustinere. ¶ Istis
facit nam constitutio ꝙ blaphemās deum moriatur prout fe-
cit nabucdenazor reputatur iusta et pro veritatevt est tex.i.c.

Rn̄sio ad argumēta negatiua

impatores.xi.q.iii ¶ Nunc restat respōdere tenendo istam ptē
affirmatiuam ad argumenta facta in contrariū. ¶ Primo ad
tex.l.scōe allegatū in primo argumento. Respondeo ꝙ ibi il-
lud delictum id est cōtentus religionis latebat humanā notici
am nimirū si deum solum habeat vltorem.pro ista solutiōe fa-
cit tex.in.c.porro de penitētiis di.p̊ma Porro illi quoruz pec
cata humanā noticiā latent non ab ipsis confessa ne aliis pu-
blicata si ea confiteri vel emēdari noluerint deum quē habent
testē ipsum habituri sūt etvltorem. ¶ Vel scōo responde ꝙ ibi
loquitur quādo per in obseruantiā iuramenti alius nō leditur
nisi deusvt voluit glo.in dicta.l.scōa Sed per blaphemiā le-
derctur respubli.vt dixi in scōo argumēto partis affirmatiue

Grauiꝰ ē delictū i faciēdo q̄z i obmitēdo.

ergo dicta lex scōa non loquiꝛ in casu nostro. Preterea nō ob
seruans iuramentū offendit deum obmittendo et blaphemās
offendit faciendo ergo nōvaleret consequētia nō puniꝛ obmit
tendo ergo non faciēdo cū grauius est delictū in faciendo q̄z i
obmittēdo vt voluit glo.notabilis et ibi comunit per doc. ap

Ex diuersis nō infertur.

probaꝛ in.l.si mora.ff.soluto matrimonio. cū ergo casꝰ sint di
uersi non possū devno ad aliud iferre.l.fina.ff.de calūpniato-
ribus.c.ii.de trāslatione p̄latoꝝ et dicit glo.in.c. nichil in v̄bo
suspēdaꝛ in fi.extra de electione ꝙ diuersitas ipedit ꝯtraditio
nē. ¶ Preterea posito ꝙ blaphemia et piuriū essent oīno siliā
adhuc dico ꝙ ille tex.nō facit cōtra partē affirmatiuā. Nā cuz

In correctōe non arguiꝛ a simili

in dicto aucten.expsse ꝓbatur vt supra dixi pro blaphemia eē
penā mortis nō debemꝰ arguēdo a simili inducere ꝯtrariū cuz
in correctiōe legū argumētū a simili reprobaꝛ per doctrinam

Dispēsatio i vno casu nō trahiꝛ ad alō

oim.l.sivero.§.de viro et in.l.si.constāte soluto matrionio.ff
ꝑ glo.in.ca.prio.in v̄bo ꝯpressus de feudi cognitiōe in vsibus
feudorū et dicit pulcre federicꝰ de senis in suo cōsilio.xiiii. et
iohēs andree in mercurialibꝰ in ca.que a iure de regulis iuris
in vi.ꝙ dispēsatio in vno casu cōcessa non trahiꝛ ad casū simi

lem idē voluit panormi.in c.at si clerici inuersi de adulteriis i
tertia colū.de iudiciis ¶ et facit magis stricte loquendo . Nā
periuriū equiparat adulterio et homicidio volūtario vt ꝓbat Grauitas piurii.
tex.in c.predicandū.xxii.q.pma predicādū est eni dicit tex.vt
a periurio fideles caueant sciētes hoc grande scelus esse in.l.
in ꝓfessiis et in euāgelio prohibitū et infra subiungit qui etiaz
nosce debent talem de periurio debere penitentiā imponi qua
lem de adulterio et fornicatiōe et homicidio sponte cōmisso et
tamen licet sint ita equiparata pene non sūt vniformes. Nam Pena homici-
pro homicidio et adulterio est pena mortis vel alia similis.l. dii ⁊ adulterii.
eiusdem l.in fi.ff.ad l.corneliā de siccariis.de adulterio est tex.
in.l.quāuis i fine c de adulteriis.sacrilegos autē dicit tex.nup
tiarū gladio puniri opportet et ibi glo.⁊ tamē pro periurio nō
est aliqua de istis penis vt ꝓbat tex.in dicta l.scda de rebꝰ cre-
ditis ita et si essent equipata delictū blaphemie et delictū per
iurii nō essent dicendū ꝙ pene essent equales cum expresse ha
bemus casū in contrarium. Et ex istis sublata est dicta.l.scdo
alie҃.ll.que ad idē tendunt allegate in primo argumento ptis
negatiue. ¶ Ad secundū argumentuz de c. si quis per capillū. Rnsio ad scdm
Respondeo ꝙ si recte considerat ille tex.non solū est parti af argumētum.
firmatiue cōtrarius imo probat eam non. Nam vt vidisti supra
recitatū ibi laycus ꝓpter blaphemiā excōmunicatur ⁊ clericus
deponit ergo tacite denotatur ibi ꝙ crimen est morte naturali
dignum. Quod probo. Nam capiendo depositionē pro actuali
quod alias dicitur degradatio vt habetur in.c. degradatio de Degradatio.
penis in viꝰ.etꝰ per docto.in c.at si clerici.vbi panormi.ad xvii
colū.de iudiciis vbi inter cetera ꝙ duplex est degradatio actu
alis et verbalis. Sed verbalis proprie dicitur depositio. Que
degradatio non modo cadit in habentes sacros ordines Sed
etiam in habentes minores vt clare habetur in c.si quis episco Ordo.
pus .xxvii.q.i.cum etiam minores ordines sacri sunt licet so-
lum maiores vocantur sacri per excellentiam vt est glo.magi-
stra in summa xxxii.di. Et voluit panormi.in capitulo clericus
si tonsuram de vita et honestate clericorum et in ca. clericis.
ne clerici vel monachi. Que degradatio non est dubiū ꝙ non
imponitur nisi vbi et multo magis grauitas delicti expostula-
ret mortem naturalem. ¶ Pro quo est doctrina Innocentii in
capitulo. Qualiter et quando : extra de accusationibus.vbi
pulcre dixerit ꝙ vbi de iure canonico est degradatio. Ibi
de iure ciuili est mors naturalis. ¶ Imo videmus quod

Incorrigibilis

tanta est grauitas pene degradationis q multotiens de iure i ponitur mors et tn̄ de iure cano. nō est degradatio nisi quādo delinquens circa illud delictū fuisset incorrigibilis vt i ca. cū non ab homine ⁊ ibi docto. de iudiciis quasi degradatio sit ma ior morte naturali. Idē voluit panormi. in dicto ca. et si clerici In xii. col. et sic ex hoc patet q si dictū ca. Si quis per capil lum loquetur in actuali degradatiōe pbaret partē affirmati uā. q. nostre. ¶ Aut vis q loquatur in despositiōe et tūc eadē pars ibi probat per tex. i dicto ca. at si clerici vbi ponit despo sitionē pro adulterio vel homicidio in qbus de iure ciuili est pena mortis vt dixi supra. In rñsione ad primū argumentum partis ɔtrarie et voluīt docto. in dicto ca. at si clerici. Idē pro batur in dicto ca. cū nō ab homine. Quia in primo casu loquit de verbali depositione Patet per illud qd̄ subiūgit in fine lo quendo si est incorrigibilis q degradet ergo principiū nō loq tur de degradatiōe actuali. Item pro hoc etiā facit tex. in ca.

Pena latrocinii

tue discretiōis de penis vbi p latrocinis et criminib atrocissi mis imponit depositio et tamē pro illis criminib est pena mor tis de iure ciui. vt est tex. in. l. capitaliū. §. famosos. ff. de peīs et sentit bar. in. l. sacrilegii ad. l. iuliā peculatus. ff. dū dixerit q

Deposit detinet per ecclesiam

casus illius titu. sūt capitales et in illo titu. ponit de latrocinio l. fcia. §. mādatis eodē titu. Et si dicatur q tex. in dicto c. tue non loquit de verbali depositione quia indistincte loquit Ad hoc respondeo q ibi tex. se declarat dū dicit q depositus deti netur per ecclesiā ⁊ ibi tenet glo. Nam si esset actualiter degra datus nō detineretur per ecclesiā cū statim adeptus est ab om ni foro et pūilegio ecclesiastico vt probat tex. in c. scdo de pe nis in vi. Et voluit panor. in dicto c. cuꝫ nō ab homine. Et ex istis tam q̄tum ad actualē q̄ad verbalē depositionē mea sen tentia cōstat dictū ca. si quis per capillū nō obstare parti affir matiue imo eā probat. ¶ Nec etiā obstat dū loq tur de excōmu nicatione laici blaphemātis cum adhuc pbat q delictū nō pos sit esse quasi grauius eo et q est dignū morte vt infra patebit.

Excōmunicatio

Nam excōmunicatio nō imponit pro delictis leuib sed p cri mine grauissimo vnde tex. in c. nullus. xi. q. iii. ibi nō eni p par uis et leuibus causis aliquē excōmunicari deberi placet Sed solum in casibus in quibus antiqui patres arceri ab ecclesia iusserunt facit quod dicit tex. in c. nemo eadeꝫ q. ibi quomodo eni debet interponi nisi pro mortalib cuꝫ anathema sit eterne mortis dāpnatio et alibi dicit panor. in c. clericis ne clerici vel

qd ē anathema

monachi. Jn vltimo notabili q eo ipo q quis excoicatur seq
tur ergo erat in mortali delicto de quo latius per eundē in.c.
ex pte post glo. ibi de verbo℞ significatiōe. et in c.pmo. in.x.
notabili de iudiciis. sed magis stricte eundo dico q vbicūq
de iure cano. imponit excoicatio ibi de iure ciui. est mors na
turalis vt pbat tex. iūcta glo. in c. tua nos de sententia excoi
cationis verbo iucendia facit tex. melior de corpe iuris. scdz
abbatē in vltimo notabili in c p venerabilē qui filii sint legi=
timi vbicūq inuenit pena mortis in iure cano itelligit de ex=
cōmunicatione. et volunt docto. in c.pmo de homicidio licet
de iure ciui. in dubio appellatōe mortis veniat naturalis vt p
docto. in. l. ex ea pte in. §. in insulā de vbo℞ obligatiōib⁹. istis
facit qd notat abbas in dicto c. ex pte. Jn scdo notabili. Nā
equipat excoicationē gladio dū de vno ad aliud argumētat.
et ē ratio p supradictis. nā ecclesia nō habet maiorē penā ipa
excoicatione vt est tex. in c. corripiātur. xxiiii. q. iii. et voluit
abbas in. c. clericos. i scdo notabili de cohabitatione clerico=
rum et mulierū et in c. postulasti post mediū de iudeis z in c.
cum sit generale in tertia colū. de foro cōpetenti voluit glo.
in c. sacro de sententia excoicationis et est ratio. Nam excoi=
catio nō solum pcutit animas. vt est tex. in c. audi. deniq xi. q
iii. et ibi glo. Jmo puat eā custodia dei et eius gra atq cōmu
nione hois vt voluit. Jnnocētius. et ibi panor. in c. si quis.
de vita z honestate clerico℞ in pncipio. Jmo si aliquis cū ex
cōmunicato cōmunicaret q₂ ɔtēpneret claues ecclesie posset
criminaliter puniri. vt voluit bal. in. l. nullus. C. de maleficiis
z matematicis p docto. i c. postulasti de homicidio z i. c. excoi
cauim⁹ per iohānē de anania de hereticis. Quid grauius excoi
catione cum tex. in c. nouit de iudiciis eos infidelib⁹ equipat
ibi sit tibi ethnic⁹ et publican⁹ imo q̄ntum ad vnū sunt deterio
ris cōditionis ipis infidelib⁹. Nam cū infidelibus licet loqui
in c. ad mensem. xi. q. iii. q non licet cum excōmunicato in. c.
cum excōmunicato eadem q. ¶ Unde notāter dicit tex. in di=
cta q. i. c. oīs q omnis christian⁹ a sacerdotibus excōmunica
tus traditur sathane quia dyabolus extra ecclesiā est. Nec an
gelus bonus ad hominis custodiaz positus in excōmunicato
aliqd operatur. Malus autē quod est diabolus maiorem po
tentiam in eo habet. Nam ita vtitur excōmunicato sicut rusti
cus asino vel iumento. Jta dicit hosti. et panor. in c. ita quo=
rundam. vbi bona glo. extra de iudeis. Est enim excōmunica

Maior pena ecclesie:

Coicans cū excoicato

Deterior cōditio exco. infidelium

Contre excōmuntcatos:

tus ab ecclesia sequestratus in.c.ii.ibi tam diu sit sequestrat' de foro competenti. Quid aliud significat anathema nisi a nostro creatore quamdem superationem vt est textus in.c. certum.xxiiii.q.iii. et ideo excommunicatus debet a limine ecclesie repelli vt habetur in.c.clericos inverbo infideles.xxi.di. et i.c.perlectis.xxv.distin.ᴣvoluit abbas i dicto.c.ii. de foro competenti facit tex per locum a speciali in.c.responso de sententia excommunicationis licet tamen sit tante grauitatis excommunicatio non timuit dicere hostiē.in titu. de maledicis in summa et iohannes de anania in.c.statuimus eodem titu. ꝙ hodie magis timetur pena quinqꝫ solidorum ꝙ̄ excommunicatio.tu tamen dic ꝙ ille qui contempneret excommunicationem non modo esset quantum ad ecclesiam in supradictis penis sed etiam deberet puniri per brachium seculare vt per docto.in.c.postulasti de homicidio imo si staret per annum ꝓsumeretur hereticus vt ibi et in.c.excommunicamus de hereticis per docto.modernos. Qd plus ab actibus ciuilibus excluditur nec aliquomodo admictitur agēdo etiam si reco nueniret imo etiam si pars nō opponeret iudex ex officio suo debet excommunicatum a iudicio agendo repellere in c.cum inter et latius in.c.exceptionem de exceptionibus in antiquis ᴣ in.cap.pievbi dicit ꝙ pium est istud facere de exceptionibus in.vi. de primis ergo ad vltimum concludendo vidimus qđ ꝙ licet ille tex.in.c.si quis per capillum loquatur in excommunicatione non tamen propter hoc probatꝙ crimen blasphemie non sit dignum morte naturali imo ex supradictis probat contrarium. Et si opponatur si erit blasphemia tam enorme crimen vt merebatur mortem cur ibi non imponitur cum pena debet esse conforme dilictum.l. respiciendum. ff. de penis quia ad hoc respondeo pro clariori intelligentia presumendo certa verba innocentum in.c.licet ex suscepto de foro competenti altius exordiando nam a principio deus creauit celum ᴣ terram et omnia que in eis sunt. Angelicum et humanum genus spiritualia et temporalia que per seipsum rexit sicut factor rem suam gubernare solet et quem fecit homini precepta dedit imposuitꝙ penam transgredienti et per seipsum cain puniuit et lamet et quosdem alios vt gene.iiii.et.v.legitur et sic deus rexit mundum per seipsum vsqꝫ ad noe tempore noe

Narratio originis mundi

incepit deus creaturas suas p ministros regere primus quo rum fuit noe de quo q populi fuit rector ex eo apparet q do minus sibi arce gubernationem dedit vt patet gene .v. et. vi. et gene.ix.vbi noe et filiis rectoriam z legem dominus dedit in hac autem viccaria successerunt patriarche iudices/reges sacerdotes/z alii qui pro tempore prefuerunt in regimine iu deorum populi et hoc vsq ad xp̄m qui fuit naturalis domin⁹ et rex noster de quo psalmus . Deus iudicium tuum regida . Et ysaye.xxxiii.dominus iudex noster dominus legiffer noster dominus rex noster qui christus constituit viccarium suū petrum et successores eius in omnimodam potestatem dum dixerit pasce oues meas.Sed quia fore iniquuz videbat q mi nister vnitatis habuisset exercere gladium temporalem sibi istud exercitium adhemit dum dixerit pone gladium tuum invaginam.Nam cū esset minister altaris z sic vnitatis repre sentate per altare cum eius sacramentum vnionem christi et ecclesie p̄sētat; quā significat vnio aīe et corpis quia sicut aní ma viuificat corpus ita christus per huiusmodi sacramentuz viuificat ecclesiam.Et ideo gladii temporalis exercitium cū diuidat vnitatem anime et corporis non debet esse apud mini strum vnitatis.¶ Ista vltima ratio fuit panor.in.c. nouit post iohannem andree extra de iudicijs pro quibus ego allego qd notatur per glosam magnam in.c.debituz de bigamis vbi red dit rationem quare bigamus non possit ordinari cum non ser uauit vnitatem ergo non potest esse minister vnitatis. Unde constitutum fuit q in mundo essent duo luminaria vnum qd haberet omnimodo potestatem sed non exercitium gladii tē poralis alius qui vocatur imperator q haberet huiusmodi exercitium de quo in.c . solite de maioritate et obedientia ha betur in.c.cum adverum.lxxxvi.di. cum adverum dicit tex. deuentum vltra sibi nec imperator iura pontificatus arripuit nec pontifex nomen imperatoris vsurpauit habetur in .c. si imperator eadam di.et in.c.causam.ii. qui filii sint legitimi z est communis conclusio omniuz in c.nouit de iudicijs nec op portet dixerit apostolus episcopum esse percussorem minister noui testamenti est minister mansuetudinis imo tenēt docto. et ibi latius panormitanus in principio in dicto capitulo li= cet ex suscepto q imperator in exercitio istius gladii tp̄alis .

Apud eccl'az nō sit gladi⁹ temporalis

Impator an sit vicarius pape: non dicitur in distincte habere iurisditionē a papa nec in hoc esse eius viccarius cum non possit papa reuocare impatorem ad libitū sue voluntatis ne exerceat talem iurisditionē vt ꝓbatur in dicto. c licet ex suscepto quod posset si indistincte diceretur habere iurisditionē ab ipso papa per. l. iudicium soluitur vetante eo qui iudicare iusserit. ff. de iudiciis et per. c. super questionū de officio delegati idem si esset eius viccarius quātūcunq; generalis nam ꝓhibente papa desiisset esse vicarius

Vicarius an possit i distinctis reuocari vt est. glo. in clemē. et si principalis de rescriptis et voluit innocentius in. c. romana de appellationib⁹ in vi. et ex istis patet quare in iure canonico pro blasphemia non fuit pena mortis inducta cū auctor iuris cano. Istud nō poterat facere vt est papa sed imposuit maiorē penam omibus quas ipse habuerit vt ex supradictis patet. ¶ Pro quo etiam facit tex. in. c. dilecto

Eccl'e gladi⁹ de sententia excōmunicationis in vi. vbi ecclesiasticus gladi⁹ est excōmunicatio facit quod alibi dixerit ambrosius in. c. cō

Arma eccl'e: uenio. xxiii. q. vltima q; arma ecclesie sunt lacrime et munimēta sacerdotis nec aliis armis debet resistere. Ad idem est tex. forte melior in. c. non pila eadem. q. et allegauit. glo. illa iura in dicto. c. dilecto verbo ecclisiastico et panor. in. c. significasti in fine de officio delegati facit tex. c. porro xvi. q. iii. ibi ecclesie seculares nescientes arma deum solum pro pugna

Pena eccl'e torem si placuerit misereri pacienter expectāt. ¶ Ex istis patet q; ecclesia non habet penam mortis quas autem penas habeat v de glo. plenam in. c. ad reprimendam de officio ordinarii et vltra eam adde q; ecclesia habet verberum castigationē vt voluit glo. in summa et in. c. primo quinta. q. prima et in. c. illi qui quinta. q. v. et est. tex. in. c. primo. xxiii. q. v. ea tū moderatione habita q; flagella in sanguinis vindictam transire minime videantur ita declarat tex. in. c. in archiepiscopatu de raptoribus. ¶ Item ecclesia potest imprimere caracterem in facie cum aliqua bulla ignea vt est tex. in. c. ad audientiam de crimine falsi. ¶ Item potest imponere penam seruitutis tex. est et ibi docto. in. c. ita quorundam de iudeis. ¶ Item potest īponere penam ingnominiosā vt scindere capillos et pannos ante et retro vt est tex. et ibi glo. in. c. de benedicto. xxxii. q. i. et voluit abbas in. c. cum sit generale in principio penul. col. de foro competenti Item habet penam exilii. in. c. i. de calumpniatoribus et in. c. accedens dil. Item habet penam publica

cationis bonorum omnium delinquentis ipsius in capitulo
pro humani et ibi iohannes andree plene de homicidio in.vi
Nec obstat in supradictis si dicatur ꝙ cum sit pena in blasphe
mante solum excommunicatio de iure cano. et mors de iure
ciui. Cur in istis penis non elegimus mittiorem. ¶ Item cur
non preferatur pena iuris cano. tanq̄ dignioris cuz eius sub
iectum sit dirigere hominem ad bonum humanum et diuinū
quod non est in iure ciui. cum solum dirigat ad bonum huma
num vt voluit abbas in prohe. decre. ad fi. et in capitulo cle-
rici in principio de iudicijs ergo ius cano. tanq̄ dignius iure
ciuili debuisset preferri. l. prima. ff. de cenatoribus.

Jus ca. vel ciui. qđ dignius ē de eorū subiecto

¶ Ad ista respondeo et primo ad illud quod mittior pena ē
eligenda potest dici ꝙ imo eligendo mortem naturalem est e-
ligere mittiorem penam ipsa excommunicatione per ea que
supra dixi in grauitate excommunicationis vel secundo po-
test dici ꝙ quando multe pene imponuntur aduersis iuribus
ego possum eligere quam penam voluero est verum ꝙ vnius
iuris pena condempnatus non potest condempnari pena al-
terius quando pene tendunt ad vindictam per doctrinā bar.
in. l. i. ni. bonorum raptorum. ff. et iohannes andree in capitu
lo felicis de penis in. vi. Quam oppinionez panor. post alios
in capitulo de causis de officio delegati affirmat eam esse ve
ram et cōmunem pro qua oppinione allego tex. in. l. quotiens
de actionibus et obligationibus quotiens dicit tex. l. obliga-
tionem induxit nisi nominatim cauerit vt sola ea actione vta
mur eo nomine etiam actiones veteres competunt. Et si di-
catur ꝙ ille tex. loquetur in causa ciuili ⁊ non crimiali ꝑ ver-
bum ea actione. ¶ Respondeo ꝙ de causa ciuili ad crimina-
lem arguitur. l. absentem versi aduersus ibi secundum morez
priuatorum iudiciorum. Potest quis deffendere hec non esse
contraria. ff. de penis. ¶ Ad secundum dum dicebatur quare
non eligimus penam iuris cano. ¶ Respondeo ꝙ cum istud
sit indifferens crimen tam pertinens ad ius ciuileq̄ ad cano.
vt dixi supra in diffinitione. Quodlibet ius seruari debet in
foro suo ita voluit glosa in capitulo possessor et ibi iohannes
andree in mercurialibus de regulis iuris in. vi. et in capitulo
secundo de arbitris eodem libro per docto. in cap. pri. de ope
ris noui nuntiatione. panor. in capi. clerici de iudicijs in pri-
mo notabili. Preterea cum ius ciuile sit nunc magis in fauo

Cū ius ciui. ⁊ cano. cōcurrūt ꝙ eligit.

rem religionis cū maiori pena coherceat delicta facta contra deū3 nimirum si ius ciui. magis ꝙ aliud in hoc debet ꝓceder̄ Nam quotiens sunt nobis duo itinera ad sequendū iura volunt quo magis religioni fauet vt ꝓbat̄ ꝑ legē sūt psone. §. penultimo. ff. de religiosis et sūptibus funerum et dicit panor. i c. qua ꝑpter circa medīū. ii. col. in materia illius. c. de electione ꝗ fauorabilior est dispositio qua magis consuletur ecclesie et sic religioni vnde propter hoc multa ꝑuilegia contra rigorem iuris sunt statuta vt patet per tex. in. c. fina. scdm vnū intellectū et ibi docto. innocentius hostiensis iohānes andree et alii in antiquis de iudiciis vbi tēpore vindimiarū vel messium ecclesia potest agere cōtra aliū quod de rigore iuris nemo tali tempore posset agere. l. i. ff. de feriis. c. fi. in fine a contrario sensu extra eodē titu. facit tex. ad idem in. c. i. de dolo et cōtumacia vbi aperte dicit in ecclesiasticis causis non seruari rigorem et qd̄ dixit glosa in. c. in presentia de ꝓbationibꝰ ꝗ licet alias dictum ambiguum interpretat̄ in iudicio contra reum. l. si quis intentione ambigua. ff. de iudiciis et in. c. cum ad eū de rescriptis. Istud non habet locū contra ecclesiā preterea ad materiam nostrā redeundo cū isti blasphemantes dei misericordia se fecerunt indignos non debent aliquo ecclesiastico remedio adiuuari sed subiici. ll. tormentis. Pro hoc facit tex. in auct. vt non luxuriētur contra naturam in. §. sin autem ꝓsupposito ꝗ facit contra ecclesiā quiuenit cōtra inducta per eam vt voluit panor. in. c. cum sit generale de foro cōpetenti ergo frustra auxiliū ecclesie inuocat. c. bone memorie magū. archi. de electione ibi frustra. l. auxiliū inuocat ꝗ i. l. ꝯmictit vnde tex. in. c. sacerdotibus ne clerici vel mona dicit indignum esse ab ecclesia subueniri per quos in ea constat scandalum generari. Et propter hoc delinquēti in ecclesia nō competit priuilegiū ecclesie vt in ea sit tutus. c. finali de immunitate ecclesiarū Non. n. debent huiusmōi persone iuris cano. aliquid cōsequi fauoris qd̄ ipsi per ꝓprium scelus despexerit vt in simili de ecclesia loquendo dixit tex. in. §. quia vero ita operiuntur in auctē vt liceat matri et auie et tanto magis dicuntur despicere quāto ius cano. plus in se habet iuris diuini ꝙ ius ciui. nam tale ius large vocatur ius diuinum in. cap. nimis de iure diuino de iureiurando in antiquis in. c. i. de iuramento calumpnie declarat abbas vbi bonus tex. in. c. non de

Fauore religionis.

Cause ecclesiastice.

Ambiguum. d. in iudicio

Qui facit cōtra ecclesiam

Qui cōmictit in. l.

Delinquens i ecclesia.

Ius cano. est ius diuinū

bet de consanguinitate et affinitate et in.c.qualiter ꝛ quando in secundo notabili de accusationibus. Istis facit quod dicit tex.in.c.frater.xvii.q.iiii.ibi nec ad supplicandū debet admi cti qui cōmictere tale sacrilegum non dubitauit. Alibi tex. frustra enim in eo aplaudimus cuius mandata nō custodim⁹ Ita in.c.sicut.n.iniquo de penitentiis di.ii. vnde dicit ꝙ ve niens contra.le.eam ad suū fauorem non poterit allegare.c. pmo et ibi doc. de eo qui duxit i matrimonio quā poluit per adulteriu3.c.inter dilectos de donationib⁹. Cu3 ergo iste bla phemans ita grauiter deum offendendo contra ius diuinum vt est ius cano. dicitur deliquisse nimiru3 si fauore ipsius iuri priuetur. Nam in quo quis deliquit in eo puniri patiatur vt dixit tex.in.c.pastoris in fine de iure pronatus et in.c.ad li berandaz de iudeis ibi eqno iudicio in quo deliquit puniatur et in.c.cum olim magister de officio delegati ibi vt in eo sal tem puniretur in quo peccauerit et in capi. litteras de tempo ribus ordinationum et in.c.quanto de translatione prelatorū facit quod dicit tex.c. scdo de rebus ecclesie non alienandis ibi a cōmunione ecclesie cuius facultatem afferre cupiunt ex cludantur facit. Nam qui iniuriam petpetrat in ecclesiam ip sius cōmunione priuari debet ita textus in.c.sicut antiquitus xvii.q.iiii.alibi textus in.c.de viro nephando.xii.q.scda pul cre dixerit vno anno extra ecclesiam dei consistere debere e= os cuius sacratissima vasa extra rictum xpiane fidei dirripiē do non dubitarūt aufferre et per ista puto responsum ad se= cundū argumentu3 partis aduerse de.c.si quis per capitulu3 Ad terciu3 argumentū partis eiusdem negatiue ꝙ mitius a gitur cū deo ꝛc. Resondeo ꝙ loquitur quantū ad consequen= dam veniam ab ipso deo quod facillime possumus assequi ꝑ hoc tex.loquens in persona christi de penitentiis di.i.c. liben ter ignosco ꝑmpte indulgeo misericordiam magis volo ꝙ sa crificiū qr per sacrifficium iustus cōmandatur per mia3 pec cator remictitur. Non veni vocare iustos sed peccatores ad penitantiā i. le. ei comēdat sacrificiū in euāgelio mia lex per moysē per me gra data est non aūt loquitur dicta regula ꝙ mitius agit ꝛc. ꝙtu3 ad hoc illud delictū erga deu3 vt ē bla phemia miti⁹ puniat a iudicib⁹ mūdi imo tale delictū grau⁹ ē aiaduertē dū. Q. pbo. nam ꝙto dignior est psona i quā ꝑmic= tit delictū tanto grau⁹ est delictū vt legit ꝛ notatur.in.c.pmo b.iiii

Non custodi eus mādata.

In quo quis deliquit ī eo puni tur

Respōsio ad tercium

Facilis ē ve nia a deo.

Ex persona grauat delic tum

de calump.tex. glo. et panor.in .c. cum illoꝝ i epꝫ aut abbatē de sententia excōmunicatiōis.tex.in .§ .atrox .insti. de iniuriis Aliter enim delinquit qui in dominū parentes ve ausus est ꝙ̄ qui in extraneuꝫ in magistratuꝫ vel in priuatum. Ita dixit tex in.l.aut facta.§ .persona.ff.de penis cum ergo grauius est delictum in deuꝫ ꝙ̄ in quencunqꝫ hominem vt in supradictis patet et est tex.in.c.vigentis de hereticis ergo grauius quolibꝫ delicto debet puniri et sic tollitur illud ꝙ nutius ꝛc̄. Q; autē grauius debet puniri ꝓbaƭ Nam pena debet delicto esse conformis vt per hec verba dixit tex.in.l.respiciendum in principio.ff.de penis respiciendum est iudicati ne quid aut durius aut remissius cōstituatur ꝙ̄ causa deposcit Nec eniꝫ aut seueritatis vel clementie gloria affectanda est sed perpenso iudicio prout res expostulat statuendum est et dicit tex.in.c. felicis de penis in.vi.post multa verba proportioneƭ delicto pena ita ꝙ vindicta equo excessu respondente ab offensa nostrorum cohibeantur deinceps nec eniꝫ delictum non delictū vel non crimen crimen facere debemus vnde tex:in.c. si quis dixerit.xi.q.iii.dixit ꝙ si quis enunciauerit iustū iniustū ꝛ iniustū iustum abhominabilis est vterqꝫ apud deuꝫ. Nec eniꝫ dulce amarum nec amaruꝫ dulce facere debet iudex vt ibi iu.c.se vñ tex.in.c.non afferamus.xxiiii.q.i. ꝙ non debem⁹ afferre stateras dolosas vbi pro arbitrio quod volum⁹ appendam⁹ et post multa in fine subiungit. Quis enim dubitauerit id esse sceleratius cōmissum qđ grauius est vindicatū facit quod dixit tex. in.c.firmissime.xv:q.i.in fine ibi homines vero quia rationabiles sunt facti et de se et de omnibus rebus quas in vsu presenti vite ceperunt sunt rationem deo reddituri et pro suorū actuū qualitate recipiat aut gloriā.aut penāq̄si vult dicere ꝙ qui plus boni plus glorie qui plus mali plus pene ꝯsequetur imo notanter dicit hosti.et ibi euꝫ sequitur panor.in.c.de causis ad finem de officio delegati ꝙ iudex efficitur infamis quādo mitiorem vel grauiorem penam ꝙ̄ delictuꝫ expostulat statuet de quo est tex.in.l. seruos .C. ad.l.iulyam de vi publica seu priuata ibi iudicem vero nosse opportet ꝙ graui infamia sit notandus si violentie crimen apud se probatum distulerit seu obmisserit vel impunitate donauerit aut molliorem ꝙ̄ prestituim⁹ penam ꝓtulerit ex quib⁹ verbis etiam cōstat eadam pena puniri mitius statuentem et illum qui nullomodo sta=

Pena ē delicto cōformis

Judex efficiƭ infamis q̄ miti⁹ punit.

tuit cum deberet non ꝰ ni iudex debet esse mitioꝛ.l.dixit tex.i. ſ.opoꝛtet in auc.de iudibus ꝛ illud est quod dicimꝰ ꝙ mitiꝰ agitur cum.l.ꝙ cum homine in.l.cellns.ff.de arbitriis cū ſi= milibꝰ et hec sufficiant quantum ad responſiones tercii argu= menti. ¶ Ad quartum et vltimū argumentū partis negatiue de.c.ſtatuimus respondeo ꝙ loquitur in penitentia ad placā= dum deo in foro conscientie qui facillime placatur vt ſupꝛa dixi. Nimirum ſi papa ibi tanꝙ dei minister eodēmodo place tur quia eius iudiciū debet dei iudicio esse confoꝛme.c.vt no ſtrum vt ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantuꝛ qui tex.ad hoc fuit allegatus per panoꝛ.in.c.de multa de pꝛe bendis in ſcda col.facit quod dicit tex. in.c. alligant .xxvi.q. vi.in fine ibi vbi paterfami.largus est dispensatoꝛ non debet esse tenax. Si deus benignus ad quid sacerdos austerus vult apparere. Non autē ille tex.loquitur quantum ad penam tem poꝛalem imo ibi vltra alias penas excōmunicationis vel de= positionis ponit tempoꝛaliter agendo. Ad huc penā pecunia= riaꝫ vt strictius delictum blaphemie coercerefur. Et pꝛo ista differentia ꝙ ecclesia est pia spiritualiter agendo non autem tempoꝛaliteꝛ facit illud quod dicitur ꝙ ecclesia non claudit gremium redeundi vt dicit tex.in epistola inter claras .C. de ſūma trinitate et fide catholica. Nam istud est verum in ſpi ritualibus non autē in tempoꝛalibꝰ vt habetur in .c. super eo de hereticis in.vi.et in.c.penul.eodem titulo in antiquis et in c.ſedes de rescriptis. Istis facit tex.in.c. duo. xxiii.q.iiii. ibi nulli eniꝫ misericoꝛdia claudenda est quod est quantuꝫ ad ſpi ritualia. Non eniꝫ papa debet velle moꝛtem peccatoꝛis cum pꝛincipalis ſuus vt est deus hoc nonvult facit tex. in auc. vt non luxurientur cōtra naturaꝫ in pꝛincipio Et ex istis ſatis vi detur responſum ad argumēta omnia facta pꝛo parte negati ua. ¶ Nunc cōcludo.ꝙ ſi quis ceciderit in huiuſmō delictuꝫ ſi hoc habeat in cōſuetudinē intantū ꝙ blaphemia ſit publica qꝺ potest iure optimo ad moꝛtē dampnari. Ista cōcludūt do cto.in.c.fina.de maledicis post cynū et petrūin.l ii .C.de re bꝰ creditis ꝛ bal:et ſalicetꝰin.l.ii.C. ad.l.iulyam maiesta.nec ſemel vel bis id faciendo deberet puniri pena moꝛtis ſed a= lia graui pena non tam magna vt ibi habetur in dictis iuribꝰ pꝛo quo facit naꝫ licet alias ſit reſeruata episcopo ab ſolutio blaphemie vt voluit glo.c.ſi episcopꝰ de penitentiis ꝛ remiſſio

Iudex nō de bet eē mitioꝛ lege

iudiciū pape

Cōtra ſtrin= gentē miaꝫ.

Qꝛ ecclia nō claudit gremiūū.

Conclusio.

nibus in vi. et est tex. in. c. fina. de maledicis tamen istud itelligitur de blasphemia publica et nō simpliciter vt habetur dictis iurib⁹. Et dicitur publica qñ est vulgarissima et q multe persone sunt scandalisate q̄ frequens hoc cōmiserit de q̄ est tex. in. c. fina. xxvi. q. vi. ibi publicū et vulgarissimū crimen est q vniuersam cōmouerit vrbem et q habetur in. l. iii. in principio. C. de sūma trinitate et in. l. palam. ff. de verbo⁊ significatione vel aliomō potest dici publicum qñ est notoriū iuris vel facti iuxta notata in. c. vestra de cohabitatione clerico⁊ ⁊ mulierum. ¶ Isti cōclusioni iam facte de blasphemia facit quod voluit iohānes de ana. i. d. c. fi. p⁹ bal. alibi q licet ep̄us nō possit facere paceȝ de blasphemia. Istud est verū quādo illa blasphemia facta est aīo indurato alias bene posset. p iura de qb⁹ ibi per eū. Grauitate autē hui⁹ delicti vltra supradicta possum⁹ ꝑcipere q etiā malediciōe dignos nos nō debem⁹ blasphemare vt ē tex. in. c. bi igit. xxiiii. q. iii. Si igit dicit tex. michael nō fuit ausus diabolo et ēte maledictione dignissimo iudiciū inferre blasphemie q̄tomagis ab oī maledicto puri esse debemus merebat diabol⁹ maledictū. Sed p os angelo⁊ blasphemia exire nō debuit. Et nota illū tex. qui pbat oppi. ba. quā supra retulit i euidencia lib⁹ blasphemie quod ideȝ est blasphemia ⁊ maledictuȝ. ¶ Iteȝ in babominatione isti⁹ delicti facit qd̄ habet in dyalogo diui. gregorii vbi ipse recitat puerū quiq̄ ānorū ex sinu patris fuisse pp̄ter blasphemiā raptū a diabolo res q̄dam mirabilis cū in hmōi etate homo q̄tquid videt ignorat vt dicit tex. in. l. i. C. de falsa moneta. Nec ꝯmictens in tali etate homicidiū aliquā irregularitatē icurreret nec homicidiū posset noīari vt plene habet in cle. i. de homicidio. Est verum q doc. in. c. i. de delictis pue⁊ recitātes illud diui. gregorii dubitāt an raptus ille culpa pueri vel patris eū nō corrigentis acciderit de quo vide ibi. ¶ Vltio p cōplemento vide certa vba sācti petri in. c. generalis. liiii. di. magnis quippe studiis dicit ibi tex. ꝓcauendū est ne fides aut doctrina neq̄ dominus blasphemet. Et ex supradictis hūmano more loquēdo sententiā pilati videri pt fuisse iustā si in x̄po fuisset blasphemia quod in fine falsū eē ostendaȝ. ¶ Nunc capio scōm capud resultans est illo articlō q filiū dei se fecit. Nā si aliquis qui filiū dei nō eēt se faceret cū rem sacrā sibi a ppriaret ꝯmicteret

Quid est publicum. | Pax de blasphemia. | Grauitas blasphemie. | Irregularis

crimē ſacrilegii qđ ex infra dicendis latiꝰ appebit. ¶ Et p̄ſup
pono ꝙ ſacrilegium dicitur quaſi ledens ſacrum ſiue ratiōe Sacrilegiū
rei ſine ratione perſone ſiue ratione loci vt plene notat per
bal. in.l.ſi nondum .C. de furtis vbi etiam habetur poſt glo Requiſita
ſam. ibi ꝙ duo ad hoc vt ſit ſacrilegium requiruntur de iure ſacrilegii.
ciuili. et vnum de iure canonico. alibi dixerit gloſa. in capitu
lo. ſacrilegium. xvii. queſtione. iiii. ſacrilegium eſſe violatōez
ſacre rei et tex. in.l.i. C. de crimine ſacrilegii dicit ſacrilegiū
eſſe offendere diuinam ſanctitatem. ¶ Multa exempla ſacri
legii ponit tex. ī capitulo. quiſquis. xvii. queſtione. iiii. Et i.l. Extra ſacri-
ſacrilegii. ff. ad legem iulyam peculatus. ¶ In materia vi- legii.
de plene per inno. in capitulo. cum pro cauſa de ſenteñ. excō-
municationis per docto. in cle. i. de penis. ¶ Item omnis il-
le qui mentitur deo ſacrilegus dicitur vt eſt textus. in. capi- Mēciēs deo
tulo ſerpens. ibi ꝗ ſacrilegii de penitentiis. diſtinctio. i. Et
ibi. gloſa. idem dicit in menciente pape ⁊ ꝙ ſacrilegium tan-
to maius quanto digniori perſone committitur. ¶ Item eſt
ſciendum ꝙ crimen ſacrilegii eſt crimen mixtum tam iuris ci
uilis ꝗ iuris canonici. ⁊ nōmodo eccleſiaſticus index ſed ſe- Iudex ſacri
cularis etiam ſe debet in hoc impedire vt eſt textus. et ibi glo legii.
ſa in verbo adimimus de penis in. vi. Et in.l. placet. C. de ſa-
croſanctis eccleſiis vbi bal. dicit ꝙ ſacrilegus punitur pena
temporali et pena eccleſie ad idem eſt textus in capitulo ſunt
quedam. xxiii. q. v. Et eſt textus in capitulo cum ſit generale
de foro competenti et ibi panormi. in ſecundo notabili
¶ Item eſt ſciendum pro clariori doctrina proxime dictorū Pena ſacri-
ꝙ pro tali crimine poteſt agi ad penam corporalē et tunc nō legii.
ſe interponit eccleſia.l. ſi quis in hoc genus. C. de epiſcopis
et clericis ¶ Itē poteſt agi ad penam ſpiritualem videlicet
ad excommunicationem iuxta gloſam in capitulo ſacrilegiū
xvii. q. iiii. Et tunc ſolum iudex ſpiritualis ſe interponit cum
ſecularis non habeat excommunicationem. ¶ Item pro tali
crimine poteſt agi ad penam pecuniariam de qua in capitulo
quiſquis in preallegata. q. iiii.
¶ Item poteſt agi ad rem ſubſtractam quando ſacrilegium
eēt cōmiſſum ratione rei. Et in iſtis vltimis duobus caſibus
indifferenter poſſumus adire pro tali crimīe tam ſecularem
ꝗ eccleſiaſticū iudicem: et eſt in electione agētis: Ita panor.

per illum tex. in dicto c. cum sit generale per c. cõquestus de foro competenti. Et habetur in c. felicis de penis in vi: Item

Sacrilegiũ ẽ crimẽ papalẽ

presuppono q̃ istud crimen est crimen publicum vbi quilibet admittitur ad excusandum de quo est tex. clarus in dicta l. Si quis in hoc genus: Et est delictum ita grauissimum q̃ homicidio equiparatur vt probat textus in capitulo abstulerit. xii. q. ii. Per hec verba qui abstulerit patri vel matri aliquid dicetq; hoc peccatum non esse homicide particeps est. Pater noster sine dubio deus est qui nos creauit: mater vero nostra est ecclesia que nos in baptismo regenerauit. Qui ergo xp̄i pecunias rapit aufert vel fraudat homicida est. ¶ Et hec ꝓ euidentialibus sufficiant:

¶ Nunc quero an incidens in tale delictũ iure possit ad mortem dampnari. In quo arguitur primo q̃ non per tex. in ca. sacrilegium vbi glo. xvii. q. iiii. Nam quãdo ꝯmictit̃ in ꝑsona ecclesiastica excoĩcatur ipõ iure. Si in rebus post trinam admonitionẽ c. quisquis eadẽ causa et q. Item imponitur pena pecuniaria vt habet̃ in dicto loco in c. si quis contumax: Ibi porro ipsum sacrilegium duplicem penam / pecuniariam et excõmunicationis meretur. Cum ergo nõ sit pena mortis in dictis iuribus determinata nos eam ponere nõ debemus/ quoniã mẽbrorũ hominum minime dñi sumus etiã mẽbrorum

Mẽbra hoiz.

nostrorũ l. liber homo. ff. ad legẽ aquiliã In tantũ q̃ nõmodo alium imo nec se ipm̃ homo potest interficere c. nõ est nostrũ xxiii. q. v. facit l. non tm̃. ff. de appellationibus. Et quod notat panor. in. c. fi. de pactis ve igit̃ illi qui tãta & q̃dem orranda ĩhumanitate detestandaq; seuicia sic rapit̃ vt mortẽ illorũ

Contra homicidas.

sciciat ꝓquorũ vita dei filius xp̄us hoĩs formã accipiens mortez subire nõ dubitauit ita textus in capitulo primo de homicidio in sexto habeat homo memoria illa orrandaba verba enũciata dauid per deũ nõ edifficabis michi templũ q: vir sãguinis es de quo habet̃ i. c. si quis oẽm. i. q. vii. Et de cõsecratione. di. i. i. c. qualiter in prin. De grauitate aũt homicidii potes te certiorẽ reddere ꝑ ea que legũtur et notãtur in. c. fi. de tprib⁹ ordinationũ vbi ĩ grauissĩs cribus occultis tñ q̃s nõ ĩpedit̃ p⁹ꝑ actã penitẽtiã ĩ ordĩb⁹ susceptis vel suscipiẽdis & tñ ĩ homicidio ĩpedit̃ ꝓpt̃ ei⁹ enormitatẽ. & ẽ notãdũ q̃ nõ mõ ho

Quotriplex ẽ homicidiũ.

micida dicit̃ q̃ ꝑimũ ĩtfecit s; etiã q̃ odit vl' ei detrahit & ꝓpt̃ ea ho. ĩ sũma d' homicidio & io. de ana. ĩ ru. eo ti. dixerit duplex

esse homicidiũ alterũ spũale.qđ multis modis fit. alterũ corporale vt est occisio ho is ab hoīe facta.vt ibi p eos. Et dicit tex.de penitētis.di.i.c.homicidiorꝫ.tria genera dicebat eē beatus petrꝰ et penā eorꝫ parilē sicut igiť homicidas fratrũ infectores ita detractatores quoqꝫ eorũ eosqꝫ odiētes homicidas esse maifestabat ꝛ i.c sequēti. Ibi poniť aliud genꝰ homicidii spũalis Uide ergo tu qui detrahis quale delictũ icurris vñ tex.bellissime dicit iii.q.iiii.i c.detractatores.qui diuia auctoritate erradicādi sũt auctores inimicorꝫ ab epāli submone mus accusatiōe ꝛ testimonio.et tex.i c.deteriores vi.q.i.dicit deteriores sũt qui hoīm vitam ac mores corrũpunt his q̄ sub stantiā aliorꝫ p̄diaqꝫ diripiũt ipsi enim ea que extra nos sunt licet nostra sint auferũt nostri autē detractatores ac morꝫ corruptores sine qui aduersus eos armantur.nos ipsos proprie decipiunt. Ideo iuste infames sunt et merito ab ecclesia extorres fiunt.et eadem.q.in c.summā materiam cōtinuādo dicit sũma iniquitas est fratres detrahere vel accusare. Unde scriptũ est omnis qui detrahit homicida est.et omnis homicida nō habet partem in regno dei. et est tex.in c. accusatores. xlvi.di.dicit accusatores id est detractatores fratrũ episcopꝰ excōmunicat:et si emendauerint viciũ recipiet eos ad cōmunionē non tamen ad clerũ. Detractio autē mea sententia nisi ab homũculo omni probitate denudato nō procedit sepiꝰ enī vidi alienam virtutem eum moleste ferre ac ei detrahere qui maxime a virtute absunt: Et in hoc dilataui fimbrias tibi loquoꝛ detractatoꝛ:vt si iuste forte michi quidpiam posses imponere acerbitate vicii ex supradictis. Iam notoria tuam naturam compescas quibus addo ciceronen: in inuectiua contra salustium in fine sue orationis: Ibi sepe enim vidi grauiꝰ offendere animos auditorũ eos qui aliena flagigia aperte dicere q̄ eos qui cōmiserunt:neqꝫ credas excusari: si non specialiter loqueris: sed sub velamine alteri detrahis cum tua circunloquciovim habet specialis loquelē vt in materia nostra dicit glo.in cle.i.in verbo detrahunt de priuilegiis. vt tādem finem imponam huic odiose materie vos quibus detrahitur consulātur verbum veritatis dum dixerit sinite illos ceci sunt et duces cecorum:et hoc in simili dicit textus in c: magne ante finem de voto:quid enim obest homini q̄ ex illa tabula vult delere humana ignorantia si de libro viuentium

Contra detractores:

eu3 nō deleat iniquua conscientia. Ita dicit tex. in c. quid obest. xi. q. iii. et eadem. q. in. c. senti. dicit tex. senti de augustino quicquid libet: sola me in oculis dei conscientia non accusat. Idem dicit tex. in. c. sequenti ¶ Ultio addas tex. in. c. inter verba eadem. q. iii. ibi gloria nostra hec est testimonium conscientie nostre testis in celo meus est si ergo nobis est testis in celo et corde dimittamus stultos foris loqui quod volunt subiungit. quid eni aliud detrahentes faciunt nisi q in pulverem sufflant et in suos oculos terram excitant vt vnde plus detractionis perflant inde min⁹ veritatem videant. Et hec sufficiant quantum ad ea que acciderunt ad primum argumentum partis negative articuli nostri: q pro sacrilegio nō sit pena mortis.

Scdm argumentum ¶ Pro qua parte scdo facit tex. in: l. iii. in. §. mandatis. ff. ad legem iulyam peculatus ibi Et sic constitutionibus cavetur vt sacrilegi extra ordinē digna puniantur pena. Et sic nō est pena mortis sed est quedam pena arbitraria id est arbitrio iudicis imponenda nam vbi non est in iure certa pena expressa:

Nec pena requirit arbitrio iudicis. illud relinquitur arbitrio iudicis vt est glosa in. c. super his. i verbo arbitrium de accusatiōibus facit quod legitur et notatur in. c. de causis. de officio delegati. et melius pro hoc facit tex. in terminis nostris in. §. penultimo. insti. de publicis iudiciis/dicit ibi textus q lex iulia peculatus eos punit qui publicam pecuniam rem sacram vel religiosam furati fuerint/ subiungit si iudices tēpore administrationis substraxerunt/ capitali aiaduersione puniuntur alii vero qui in hanc legem inciderint pene deportationis subiicientur. Ergo cum loquatur de sacrilegio et non imponit penam mortis nec nos im-

Satis ē dicere ñ dicit lex ponere debemus cum in istis penalibus et multoformis satis est dicere non dicit lex. l. vnica. §. sinautem a deficiendis. C. de caducis tollendis. l. si servum. in. §. si quis suus. Ibi non dicit pretor. ff. de acquirenda hereditate. ¶ Tertio ad idem facit textus. in. l. sacrilegii. ff. ad legem iulyam pecculatus. Sacrilegii penam dicit textus debitam dabit proconsul. pro qualitate persone/proq3 rei cōditione et tēporis etatis et sexus vel demencius vel severius statuere. et scio multos etiā ad bestias dampnasse sacrilegos/ nonnullos vivos exussisse. sed moderanda est pena ad bestiarum dampnationem vsq3. Et sic ad plus videtur penam sacrilegii esse vt sacrileg⁹ sub

lesatur bestiis.que pena est vt cum eis comedat et ea deducat alia q3 bestialia faciet vt declarat glosa in .§. pene.iusti. qui bus modis ius patrie potestatis soluitur licet aliter sencerit glosa in.l.qui vltimo.ff.de penis vbi sentit q in tali pena sit mors hodie tamen nulla est dubitatio. Cum in loco istarum antiquarum penarum vt est ista et pena aque et igni successit deportatio vt habetur in .l. gallus in.§.et quid si tantum per glosa et doctores.ff.de liberis posthumis. Cum ibi non sit pe na mortis sed est pro sacrilegio determinata alia pena non de bet iudex penam mutare et mortem imponere. Item vbi e cer ta pena statuta non est alia de potestate ordinaria imponen=da vt voluit glosa et ibi panor.in penultima colump.in capi=tulo bone vltimo de electione facit quod notat glosa in capi=tulo super his de accusationibus et sentit abbas in capitulo cum venissent post prin.penul.columpne de iudiciis. Et in ca pitulo.i.super glosam.fi.in discursu secundi membri sue disti ctionis eo.ti. ¶ Quarto et vltimo pro hac eadem parte strin=git textus in .l. placet in.fi .C. de sacro sanctis ecclesiis vbi postq loquitur q ecclesia non debet subici muneri extraordi tio subiungit si quis contrafecerit post debite vltionis acri=moniam que erga sacrilegos iure pro mouenda est perpetuo deportationis exilio subdatur ergo pro sacrilegio non est pena mortis patet quia si pro sacrilegio esset mors non impo neretur ibi post penam sacrilegii deportatio quomodo enim mortuus deportaretur. Istis facit nam quociens in eodem imponuntur due pene vna est pena mortis et alia non. Et de berent concurrere nunq imponitur prius pena mortis quia tunc alia esset frustatoria sed imponitur pena minor morte e postmodum pena mortis ita doctores post glosam ibi in .l. omnes. C. de dilatoribus li.x.quam glosam pro singulari al=legat ange.in.l.numq.ff.de priuatis delictis et.io. de anania in capitulo fi.post medium sexte columpne de collusione de tegenda. et hoc non est nisi q post mortem punire esset fru=stra imponere legem loquor de pena ipsius corporis de quo latius baldus.in dicta.leg. omnes addas tamen istis q in co trarium facit textus reputatus singularis in.l. vnica in .§. fi.ff.nil nouari appellatione pedente. et q volvit bar.p illu tex in.l.ii.§.fi.ff.de custodia reoru. Et roman[9]i suis singlarib[9] i xvi.carta. Singulari incipiente suscipe vnam cautelam ind

Pena dna tionis ad be stias.

Ubi e certa pena iudex si imponit alia

Nimio pena iponit ante q mors.

Questio de grauiori de licto et tardat pena minoris

bus locis habetur. q si queritur de grauiori delicto retardat pena minoris delicti nisi diceres q retardatur q̄tum ad cognitionem sed cognito de grauiori delicto prius debet imponi minor pena maxime i c:su.i quo si prius imponeret maior minor esset frustratoria per supradicta. ¶ Istis non obstantibus puto contrariā oppinionē iure esse veriorem. Quod imo sacrilegus in signi sacrilegio dignus est mortē sustinere. quod primo probo per tex. clarum et appertum in.l.si quis in hoc genus. C. de episcopis et clericis dicit ibi tex. ¶ Si quis in hoc genus sacrilegii proruperit vt in ecclesias catholicas irruens sacerdotibus et ministris vel in ipso cultu loco aliquid importet iniurie. qd geritur apresidibus prouinciae aiaduertatur et post subiū git circa mediū illius tex. diuini cultus iniuriā capitali iniuctos seu ꝯfessos reos sentenciā esse vindicanda. ¶ Cum ergo ille qui se fecisset filium dei sit offensor diuini cultus et in tali sacrilegio qd maius non posset inueniri ergo debuisset ad mortem cōdempnari. ¶ Secundo idem probo per tex. in.l. sacrilegii. ff. ad legem iulyam peccula. Sacrilegi dicit ibi tex. capite puniūtur. Et ibidem hoc tenuit glo. et bar. idē voluit bal. in.c.i.in.§.iniuria de pace iuramento firmanda in scda. columpn. in vsibus feudorū. ¶ Tertio p eadem parte facit te. in.l.in prin. ff. ad legem iulyam maiestatis dicit ibi textus primū sacrilegio crimen est quod maiestatis dicit quasi vult dicere tex. q plus est sacrilegium q̄ crimē lese maiestatis et iveritate grauius est et acerbius fore iudico diuinam q̄ temporalem ledere maiestatē vt dixi supra per tex. in.c. vrgentis de hereticis. ¶ Modo cū p crimine lese maiestatis sit pena mortis. ergo pro sacrilegio. Cū grauius sit sacrilegiū crimine lese maiestatis. vt dixi. Quod autem pro crimine lese maiestatis sit pena mortis dicam latius in isto articulo. quia hic. Se re

Sacrilegus eq pat homicid et venenario:

gem fecit. ¶ Quarto ad idem arguo sic sacrilegus et homicida et venenarius equiparātur quātū ad penam effusionis sanguinis vt pbat tex. in.c.homicidas. sacrilegos et venenarios punire nō est effusio sanguinis s; leg ū misterio. xxiii. q.v. sed pro homicidio et venenatione est effusio sanguinis ad mortem vt supra dixi ergo p sacrilegio. Nam illa determinatio de qua in dicto.c. homicidas cū respiciat plura determinabilia debet pformiter determinare.l.nam hoc iure. ff. de vulgari et pupillari.l.q̄uis. C. de impuberum et aliis substitutioni bus cū similibus. Quinto ad idem arguo sic grauius est sa-

crilegium q̄ crimen adulterii vt voluit glo.in .c. at si clerici in verbo ma iora circa mediu3 extra de iudiciis Et potest esse ratio nam non ita excusatur sacrilegus sicut adulter cu3 adulteriu3 sit crimē carnale et aliquo modo in eo homo excusatur cum sine eo pauci inueniuntur vt dixit tex. et ibi glosa.in .c. quia sanctitas.l. di. modo cū saltem hodie in masculo pro adulterio sit pena mortis vt tenuit glo.l.q̄uis.C. de adulteriis ergo multomagis pro sacrilegio. Cu3 penā grauitate delicti metimur. vt latius dixi supra per.l.respiciendū .ff. de penis. ¶Sexto pro eadē parte facit tex.in.l.aut facta in.§.locu3.ff de penis dicit ibi tex.loc^9 facit vt idem furtum vel sacrilegiū capite luendū vel minori supplicio sit q̄do ergo dicit capite refertur ad sacrilegium cū ad furtum de illo iure non poterat refferri cum p eo non sit pena capitalis vt legitur et notatur in auct.sed nouo iure.C.de seruis fugitiuis ¶ Septimo a forciori facit tex.in.l.si quis non dicam rapere.C. de episcopis et clericis vbi non modo p sacrilegio pp̄etrato: sed etiā p acteptato ē pena mort ¶Octauo et vltio arguo sic ois pena q̄ posset habere locū pro quocunq̄ furto debet habere locu3 p sacrilegio ista est doctrina bal.in.l.si nondū.C.de furtis. Et est ratio: Nam cū sacrilegiu3 sit mai^9 furto ergo furtu3 est.nā quod maius est vtiq̄ tanti est.l.cum furti.ff. de in litem iurando. Modo sic posset esse tale furtum in quo etiam de iure cōi esset pena mortis vt dicit bal.in.c.i.in. §.iniuria de pace iuramento firmanda in vsi.feu.post ciuum in aucten.sed nouo iure.C.de seruis fugitiuis pro quo facit tex.in.l.penul.ff. de conditione ob causam in.l.capitaliu3 in.§.famosos.ff.de penis. Ergo pro sacrilegio est pena mortis. Et hec sunt que tacitis friuolis satis p bant partem affirmatiuā articuli nostri ¶Restat respondere ad deducta in cōtrarium. ¶Et primo ad.ca. sacrilegium allegatū in p̄mo argu. respondeo ex his que dixi supra in articulo blasphemie respondendo ad.c.si quis p capillum.xxii.q.i ¶Itē ad scd̄m argu.quod feci de.§. mandatis respondeo q̄ non sequitur est pena extraordinaria ergo non est mors quia istud est ɔtra.glo.reputatam singulare3 in.§.in sūma in verbo extraordinario insti.de iniuriis que vult pena3 extraordinariam posse cōtinere morte3.et idem voluit bal.in dicto §.iniuria et in.l.i.ad finem.C.de his qui latrones occultaueriunt.io.de anania in.c.inquisitioni de accusationib^9. io.de ymola.vbi latius in.l.ii.ff.de publicis iudiciis. Sed ideo i dtō

c.i.

Sine peccato carāli pauci inueniunt.

Quod mai^9 est vtiq̄ tanti est.

Responsio ad p̄mū argumentum.

Responsio ad secundum

§.mandatis relinquit arbitrio iudicis tale sacrilegiū q̄ ali-
q̄d posset esse ita leue q̄ nō eēt morte aiaduertendum vt infra
subiciā nec mirū q̄ sacrilegii aliud leue et aliud graue. Nā
sūt alique qualitates sacrilegiū agrauātes puta p̄sona ī quā
cōmictit.et alie vt dixi supra in euidencialibus et facit glo. in
dicto.c.sacrilegum.xvii.q.iiii. Merito in dicto .§. mandatis
iudex debuit discernere cui⁹ qualitatis erat sacrilegiū ꝛ pro-
pter hoc nos dicim⁹ omnes penas esse arbitrarias q̄ multe
qualitates agrauant vel minuūt delictū et penā vt voluit flo
rianus et io.de anania in.c.fi.de maledicis per.c. sicut dignū
de homicidio facit tex.in.c.deus de penten.et remi. Et quod
habetur in.c.i.de voto et in.c.mulieres de senten.excom . Et
℞.ad iii.arg in .c.medicine de penitencijs di.i. ¶ Ad tercium argu. quod
feci de lege sacrilegii respondeo q̄ loquitur in capite sacrile-
gii minimi in quo ego fateor q̄ nō esset pena mortis. Puta si
quis surripuerit p̄uata sacra vel sepulcrū vel sacratas p̄ prin
cipē secus si fuisset sacrilegiū graue ↄtra sacra publica vł ↄ-
tra deū directe vt est ī casu nostro.ꝛ ita loquūt iura p̄ ista vl-
tima ꝛ vera p̄te allegata.ita voluit glo.in dtā.l. sacrilegii pro
qua facit glo.in.c.felicis in verbo sacrilegii de penis ī vi. Ad
℞.ad iiii.ar. quartū et vltimū argumentū respondeo q̄ ibi loquit de pena
īponenda sacrilego per eccłam.ꝛ istud voluit dicere tex.ī ver
bo acrimoniā quasi p̄ueniens a latere matris eccłe et ita sen
tit ibi glo.sensus ergo illi⁹ lr̄e est talis q̄ vltra penā excō ica-
tionis que de iure cano.imponit sacrilegis.e.sacrilegiū sepi⁹
allegato debet cogens eccłaꝫ ad munera exordinaria depor-
tari.et sic patet q̄ ille tex.nō loquit de pena sacrilegii iuris ci
uilis.et isto mō nō obstat parti affirmatiue et q̄ iste intellect⁹
sit verus ad istaꝫ.l. p̄bo per io.de anania in.c.significasti ī pri
de homicidio vbi dicit excōicationeꝫ esse a p̄batam de iure ci
Excōicatio ē a p̄bata p̄ ius ciui. uili.ꝛ p̄bauit hoc p̄ dictā.l.placet quasi sencerit q̄ illud v̄buꝫ
acrimonia de quo in dicta l.placet intelligat de pena iuris ca
no.et sic de excōicatione ex quo ipse ibidē infert p̄ dictū.c.si-
gnificasti q̄ exceptio excōicationis potest opponi in foro ciui
li etiaꝫ corā iudice layco quod vltimū voluit glo.in.l.i. C.de
iuris et facti ignorancia. Et ex istis videtur posse prima facie
concludi sentenciaꝫ pilati fuisse iustam . Nam ex illo crimine
q̄ filium se fecit si esset aliquis qui non fuisset potuisset meri
to iure q̄ optimo ad vltimuꝫ suplicium dampnari tam ex ca-
pite blaphemie q̄ ex capite sacrilegii Et ex ambob⁹ potuisset

accusari. Nam quociens exvno facto plura sequit delicta ex
omnib⁹ procedi potest accusatiovt voluit panor.in.c. at si cle
rici in.xi. colump.de iudiciis de quo videas pulcraz glo. in.c
virginibus.xxvii.q.i.Et pro ista conclusione ad huc facit Nã
qui occupat sibi templum incidit in crimen lese maiestatis.l.i
ff.ad legem iulyam maiestatis cuius criminis pena⁊vt latius
infra dicam est mors ergo multo magis in illo qui occupauit
sibi religionem vi esset simplex homo qui fecisset se filiuz dei
ex quo etiam capite resultaret heresis sed quia est crimẽ per
se notum et de eius pena habetur in .c.⁊super eo et in multis
aliis similibus iuribus de hereticis in.vi.in.c. excommunica
mus eo.ti.in antiquis aliter ipsum exiãre non curo. ¶Item
pro complemeuto istius materie sacrilegii accedat tex.in.l.iii
C.de episcopis et clericisvbi dicit q relaxare sacrilegos.die
pasche vbi alii relaxantur esset turbare leticiam festiuitatis
quis eniz subiunxit textus sacrilego diebus sanctis in dulge
at.Et nota illum tex.in illo pro cõfirmatione supradictorum
q sacrilegium parricidio et aliis grauissimis criminib⁹antepo
nit quasi sentit sacrilegium eẽ illis graui⁹.¶Itẽ nota ad co-
gnoscenduz quãdo quis est sacrilegus q nõmodo de iure ca
no.est inuadere res ecclesie sed etiam res pimoniales cleri-
corũ vt videtur velle abbas in.c.cetex in.v.columb. de iudi-
ciis glo.in.c.similiter per illũ tex. xvi. q.i.pro quo facit quod
voluit glo.in.c. ꝗꝗ de censib⁹ in.vi.vbi eodẽ preuilegio gau
dent clerici in suo pimonio sicuti in pimonio ecclesie ibi de
hoc allegat alia iura.¶Item est sacrilegium nõmodo adime
re res ecclesie sed etiam turbare ecclesiam possidentem vt p
bat tex.in.c.conquestus et ibi abbas in.iii.nota.de foro com-
petenti et lapus allegatione.Clxvi.istud declarat quãdo per
violenciam turbat secus si sineviolencia abbas tamẽ in loco
prime allega. vltra supradicta tenet q quslibet tenens res
ecclesie etiam sine violencia si non habetvoluntatem ecclesie
est sacrilegus per tex.in.c.si quis principã.xvi.q.vlti.Et po-
test esse ratio quia q̃tuz ad deuz non est differencia tenere in
iuste alienũ vel inuadere alienuz vt est tex.in.c.sepe de restitu
tione spoliatoruz et in.c.decime.xvi.q.i.et ibi glo.in verbo in
uadunt et ppterea diximus q inueniens res alteri⁹ et non re
stituens tenetur furti sicut si ab alio substraxisset.l. falsus.§.
qui alienum.ff.de furtis in cap si quid.xiiii.q.v. Si quid in-
uenisti dicit tex.⁊ nõ reddidisti rapuisti q̃tũ potuisti fecisti q:

Acusatio plu
riũ criminuz
exvno facto.

Heresis.

Cõtra sacri-
legos.

Qui ɔmictũt
sacrilegium.

Tenere alie-
nuz iniuste ẽ
iuadere alie-
num.

plus non inuenisti qui alienū negat si posset ⁊ tolleret de⁹eni
Cōtra sacri- cor interrogat et non manuʒ. ¶ Ultimo est sciendum ꝙ sacri
legiū legi.fa- legus non modo ipse sed etiam eius familia in detestatiōe cri
ia.ml minis ꝓhibetur a sacris vt est tex. et ibi glo. in c. miror. xvii
q.iiii. et est glo. in. c. venerabileʒ in verbo sacrilegū de electio
ne vbi plus dicit notanter ꝙ etiam repellitur ab omib⁹ acti-
bus legitimis videlʒ a testimonio vel iudicare ⁊ similia faceř
Et hec sufficiāt ꝗtuʒ ad illud caput qꝛ filiū dei se fecit ⁊ etiā
extātionem duorū articulorū scelicet blasphemie ⁊ sacrilegi i
c Apio secunduʒ illatum ꝯtra xp̄m videlicet hunc inueni-
mus ꝯmouētē vniuersū pplm̄ ⁊c. Et qꝛ istud erat sedicio
Quid ē sedi- quedā est querēdum quid est seditio. Dic ꝙ est quedam cōci-
tio tacio populi ad aliquid illicitū perpetrandum etiam si non fi
at directe cōtra rem publicaʒ per tex. in. l. iii. in .§. qui sedi-
tione vbi glo. ff. de re mili. et dicitur a sedeo per cōtrariuʒ qꝛ
populus non sedit invnū vel quia sedendo machinař Et nota
in materia et enormitate istius criminis seditionis cōspiratio
onis et cōuenticule ꝙ et si aliquādo fieri possunt licite vt vi
debimus infra invera conclusione questionis nostre quā faci
Cōspirator am contra pilatū tamen ille qui fecerit eaʒ repellitur a testi-
an sit testis. monio vt voluit inno. in. ca. i. et. a. de re iudicata ⁊ eū sequitur
bal. in. c. i. in. §. cōueticulas de pace iuramēto firmanda quod
intellige nisi ꝓduceretur intestimoniuʒ vt detegeret cōspira-
tionem vt est tex. in. c. fi. de testibus cogendis. Et hoc est etiā
in odium istius delicti. Nam alias socius crimis non admicti
tur et tamē secus est in cōspirationib⁹ vt dixi de vtroqꝫ habeř
Socius cri- in. c. veniens primo. et ibi bona glo. de testibus. ¶ Itē nota ꝙ
minis an sit in hmōi delicto ep̄us habet iurisdictionem etiā de iure ciuili
testis. vt probat tex. in dicto. §. cōueticulas et ibi sentit bal. et exp̄s-
Iurisditio e- se io. de anania in. c. cū ex iniuncto de hereticis alias in rubri
piscopi de iu ca de scismaticis. Item dicit alibi bal. in vsibus feudoꝝ in. ti.
ciuili. de ꝓhibita feudi. alienatione per federicū in. §. preterea ⁊ pri
ꝙ tanta est malicia isti⁹ criminis ꝙ non est tam magna res ꝙ
per seditionem non fiat pua per duo iura ibi per euʒ allegata
Primuʒ ar- et istis breuib⁹ ꝓ euidencialibus sum cōtentus. ¶ Nunc que
gu. ptis neg. ro an sedicio sus possit ad morteʒ dampnari. ¶ Primo videř
Pena priua ꝙ non et dico sic. mors est priuatio vite que priuatio non ha-
tionis nō hꝫ bet locū nisi in casibus expressis sed talis casus ꝙ sediciosus
locū nisi i ex- debeat vita priuari non est exp̄ssus ergo ꝙ auteʒ priuatio non
pressis. babeat locū nisi in expressis est tex. in. §. cum igitur in aucten

de non eli.secum nup. Et expresse voluit panor.in.c. gratum.
in fi.de postu.prela. Et facit quod idem panor.dicit post Jo.
andree in.c.bone memorie vltimo in secunda colump.de ele-
ctione. volens q pena priuationis de qua in .c. quia propter
de electione non habet locum quando in electione vnus est ɔ-
tentus quia non est expressum facit quod notet inno.in c.cum
nostris de concessione prebende et bal. in .l. cum fratrem vbi
lacius. C.de his quibus vt in dignis ₇.l.ath letas. §. calum-
pniator.ff.de his qui notantur infamia docto. in c. fi. de ho-
micidio. q clericus etiam dampnatus de homicidio non est
priuatus beneficiis nisi ipsa priuatio sit expressa facit qd di-
cit bal.in sua magarita in verbo homicida. q quilibet homici-
da et irregularis iuste tenet beneficium et dignitatez vsqzquo
deponatur.facit quod voluit inno.in.c.inter dilectos de exces-
sibus prelatotum et sequitur bal. in dicta margarita in verbo
crimen probatū q nullum crimen probatum per exceptionez
inducit priuationem. Et hec sufficiant q̄tum ad primū argu-
mentum.

Dampnatus d homicidio nō priuatꝛ beneficiis

C Secundo arguo sic per tex.in.l.capitalium .§. so-
lent.ff.de penis vbi ex sola seditione non est pena mortis sed
solum q sediciosus virgis cedatur. Cum ergo ex illa cōmo-
tione quam dicebatur christū cōmisisse nichil vltra seditionē
euenit ergo et pro clariori intelligentia istius argumenti au-
di verba illius. §. solent quidē qui vulgo se iuuenes appellāt
in quibusdā ciuitatibus turbulentis se a clamationibus aco-
modare qui si nichil amplius cōmiserint nec ante sint a presi-
de admoniti fustibus cesi dimictuntur aut spectaculum eis in-
terdicitur q si ita cōiūcti in eo deprehendantur exilio puniē-
di sunt nōnumq̄z capite plectendi ego ad hoc vt sediciosus de-
beat mori requiritur q non vna vice fuerit sediciosus sed q
sepius istud themerarie perpetrauerit et q prima vice in pe-
na clementius cum eo fuit actum.ergo simplex sedicio nō est
digna morte.istis facit. Nam ideo talis reiteratio ₇ misericor-
dia in prima vice seditionis facit seditionē dignam morte q̄a
delictum reiteratione vbi alias cum delinquente misericordi-
ter fuit actum agrauatur neqz cum illo amplius clementius
est agendum vt est tex.in.l.iii.in fi. C.de episcopali ₇audiēcia
Et ibi bal.post guillermum de cunio. nota q quiꝫ geminat de-
licta non debet sperare veniam adde tex.et ibi moderni in .c.
ad abolendam de hereticis.vbi io. de anania intulit q gratia
principis facta delinquenti si alias fuit facta. indulgentia nō

Crimē p̄batum per uiaz exceptionis non priuata beneficio

Reiteratio delicti

Gratia principis facta d linquenti

valet nisi habeatur mētio de prima gratia eidē facta. ꝛ istis facit ꝙ in materia nostra delictorum loquitur glo. in. c. scrip-

Quid facit admonicio a delicto

tura de ꝯsacratiōe di. ii. ꝙ nōmodo semel habita veīa facit nō concedi de cetero misericordiā sed etiam simplex admonitio ab ipso delicto pro qua glo. est tex. in. c. indigne. xii. q. ii. Su-pradictis facit quod dicit inno. in. c. nouit de iudiciis et sequitur bal. in margarita sua in verbo crimini ꝙ multiplicatio actuū auget delictum facit. l. si diutino. ff. de penis et quod notat bar. in. l. si cui in. §. fi. in fi. ff. de accusationibus et io. de anania in. c. i. de raptoribus. Quod delictū alibi cōmissū agrauat

Delictū alibi ꝯmissū aggrauat penā delicti

penam delicti aliunde cōmissum etiam si primū delictum vbi fuerit cōmissum fuit punitum. Ita notanter dicit sallicet⁹ in. l seruos. C. ad legem iuliam de vi. et illam doctrinā bar in dicto. §. fi: cōmuniter sequntur docto. vt ibi per alexandrum in appostillis. Istis facit quod notat bal. in. le. quicumꝙ in fi. de seruis fugitiuis et dicit glo. in. c. ꝙ si penitentiā in verbo aduerse. xxvii. q. i. per illū tex. ꝙ reiteratio peccati agrauat penam. videmus enim in simili ꝙ reiteratio est tanti effectus

Cōfessio reiterata

ꝙ cōfessio licet non habeat omīa sua substancialia facit fidem si est reiterata per tex. et ibi bar. in. l. cum satis. C. de agri. et censi li. xi. Et quod habetur in. c. per tuas de ꝓba. ꝛ voluit panor. in suo consilio lxxxii. incipiente cōditoris omniū. Item fa-

Audiens sermones hereticoꝝ

cit nam licet alias quis eundo semel ad sermones hereticoꝝ non ꝓsumatur hereticus secus si idē reiterauerit ita docto. in c. excōmuicamus in. §. credentes vbi io. de anania in fi. penultime colump. de hereticis. Item qui geminat emptionem rerū furtiuarū ꝓsumitur particeps furtiꝙ alias non presume-

Emptor rez furtiuatum.

retur vt est glo. in. l. in ciuilem. C. de furtis io. de anania in. c. qui cum fure extra eo titu in materia geminationis habet in

Excōicatio reiterata

l. balista. ff. ad trebelianum per glo. in. c. ita quorūdam vbi de sententia excōicationis reiterata extra de iudeis. Et hec suf-

Tertiū arg.

ficiant q̄tum ad scdm argumentum. Tertio ad idem arguo sic ex tali sedicione quā dicebant iudei xp̄m cōmisisse nullus fuit sequtus effectus ergo talis sedicio non punibilis argumento tex. in. l. i. §. fi. ff. ꝙ quisꝙ iuris ibi et ideo cū vellet statuere ꝓhibitus sit neꝙ effectū decretū habuit cessat edcitū subiciēdo quid offuit conat⁹ cū iniuria nullū habuerit effectū ad idē tex. in. l. vulgaris in. §. qui furti. ff. de furtis qui furti faciendi causa dicit tex. ꝯclaue intrauerit nōdū fur est quis furandi aīo intrauerit ad idē in. c. fi. de sponsalib⁹ et in. c. relatū

de cle.non reci.facit tex.in.c.cũ i cunctis in ꝟsiculo clerici de
electiõe et i c.ꝑpetue eodẽ ti.in vi.per q̃ iura dicit io.an.i me
curialibꝰ in rł'a odia de regulis iuri in vi.ꝙ vbi lex iponit pe=
naꝫ ipo iure ex aliquo facto nõ habet locũ nisi factuꝫ sit ꝯsu= Pena nõ hẽ
matũ et secutꝰ sit effectꝰ idẽ voluit abbas in dicto ꝟsiculo cle. locũ nisi fac
in:iii.notabili ⁊ in dicto.c.fi.et in.c.i.in.iii.colump. de eo qui to cõsumato
mittit in possessionẽ causa rei seruãde. ¶ Quarto ꝑ eadeꝫ ꝑte quartũ arg.
arguo sic. Ista equipantur ꝙ aliquis faciat opꝰ ex quo veniat
sedicio vł ꝙ faciat opꝰ ꝙ publicis ciuitatis opibus ꝯiungatur
vt ꝓbat tex.i.l.opꝰ.ff.de operibꝰ publicis ꝑ hec ꝟba opꝰ nouũ
ageř lꝫꝓuato etiã siue pricipis auctoritate ꝑt̃ ꝙ̃ si ad emulãtio
neꝫ alterꝰ ciuitatis ꝑtineat vel materiã sedicionis ꝓbeat vel
circũteatrum vel emphiteatrum sit modo sic qui edifficat iu=
xta publica edifficia nõ debet mori l.edifficia de opibus pu=
blicis ergo nec qui dat causã seditionis. ¶ Quincto ad idẽ ar V.argu.
guo sic vbi ex seditione sequiř scisma nõ imponitur pena mor
tis ergo multo minꝰ ꝓ sedicione simplici antecedẽs patet per Scisma
tex.in.c.in noie dñi post mediũ.xxiii.di.ibi si quis contra hoc
decretuꝫ nr̃m sinodali sentẽtia ꝓuulgatũ quasi per sediciõeꝫ
fuerit electus vel ordinatꝰ et intronizatꝰ ꝑpetuo anathemate
alimine eccl'e abiciař. Consequẽtia patet ex doctrina bal. per
ibi notata in.l.transigere in prin.iii.coump.C. de transactiõi=
bus. Nam statutũ in vna specie intelligiř statutuꝫ in eius simi
li et multomagis in maiori vt ibi. ¶ Sexto ad ideꝫ arguo sic. Vi.argu.
Propter seditionẽ saltem nobilis sine aliqua difficultate nõ
debet mori sed xp̃us erat nobilis vt omibus patet traxit eniꝫ
origineꝫ ex nobili ꝓsapia ergo ex tali causa xp̃us nõ debebat
mori. Maior patet per.l.si quis aliquid in:§.auctores.ff.de
penis.et si dicař dignitas agrauat delictum equidẽ maiori re
atu deliquit qui pociori honore fruiř grauiora enĩ facit pctõꝝ Dignitas a=
vicia sublimitas peccantium ita dicit tex.in.c.nulli fas.xxv. grauat delic
q.i.facit tex.in.l.omne.§ pmo.ff.de re militari ibi augetur au tum
tem petulantie crimen nobilitate propositi ad idem tex.in.c.q̃
viderit.xxxii.q.v. Et dicit textus in.c.cum quidam de iureiu=
rando ꝙ tanto grauior iudicandus est periurus quanto maio
ri preminet dignitate vnde propter hoc dicimus ꝙ homo cri=
stianus propter altitudiuem dignitatis baptismi grauius pec
cat in capitulo homo christianus.xl.distin. Cum ergo dignior
grauius peccat quare dicis iure leuius puniri cum pena e=
qualis debet esse delicto vt lacius dixi supra per legem

respiciendum cum similibus.ff.de penis. ¶ Ad hoc respondeo quod sicut in homine in dignitate posito quolibet delictum minimum censetur grauius ita quelibet minima pena in eo iudicatur ponderosior. ita dicit glo.io.an.et alii in.c.i.de cle vena glo.in.c.ii.de offi.delegati in.vi. Et ita faciebant antiqui nostri.cuz propter hoc in omni suplicio seuerius seruos quam liberos famosos quam fame integre homines acrius puniuerunt.l. capitalium.§.fi.ff.de penis.l.infernorum .ff. eodem et rationem de hoc reddit glo.in.c.per tua magno in verbo excellencioris vbi bonus tex.de symonia in materia facit tex.in c.qui contra ecclesie.xxiiii.q.i.et quod notat bal.in.l presbiteri.C.de episco. et clericis et longe melius vbi distingit quando crimen agrauat delictum vel penam in.l.nemo.C. de summa trinitate de quo etiam videas.bar.in.l.quedam.ff.de penis vbi iter cetera notanter dixit per illum tex.quod quotiens delictum est in derrogationem dignitatis grauius punitur in dignitate posito quam alius pro quo facit tex.in dicta.l.presbiteri et in.§.lex iulia peccutus insti.de pu.iudi. ¶ Septimo pro eadem parte facit. Nam auctor seditionis punitur.l.cornelia de sicariis.l.iii.§. Item hi.ff.ad le.cor.de sica.sed legis cornelie de sica.pena est in homine nobili solum deportatio vt dicit tex.in dicta .l.iii. in .§. fi. Ergo xpus cum esset nobilis vt dixi supra non debebat ex hoc morte dampnari. ¶ Octauo sediciosus tenetur.l. iulya de vi. publica.l.iii.in prin.ff.ad legem iulyam de vi.. publica ibi in eadam causa sunt qui turbe faciende seditionis interint et ibi in eadam causa sunt qui pessimo exemplo mota seditione villas expugnauerint et in eodaz ti.in.l.qui cetu. conuerso turba sedicione incendium fecerit.sed pena illius.l. hodie non est nisi deportacio. Nam antiquitus erat interdictio aque et agni ergo hodie est deportatio cum ea hodie in locum dicte pene successerit.l.ii.§.i.ff.de penis ibi constat postquam deportacio in locum aque et agni interditionis successerit et in.l.iii.ff.ad legem iulyam pecculatus ibi pecculatus penam aque et igni in terditionem in quam hodie successit deportacio cotinet idem voluit glo.in.l.gallus in.§.et quid si tantum.ff.de libe et post hu. Ergo ex hoc infertur de primo ad vltimum quod sediciosus solum hodie debeat deportari. ¶ Istis facit tex.in.c.i. in verbo conuenticulas de pace iura firma in vsib feudorum vbi punitur solum sediciosus in vna libra auri ergo non pena mortis. Et ista sunt que ita colorate firmant istam partem negatiuam

Grauior est in dignitate viro pena quam in alio

Vii.arg.

Pena.l.cor. de sicariis Viii.arg

Deportatio successit in locum pene agni et aque

¶ Quibus non obstantibus prout vere non obstant credo cō-
trarium de iure verius ꝙ sedicio sus potest ad mortem damp
nari. ¶ Primo per tex.in.l.denunciamus.C. de his qui ad ec
clesiam confugiunt.vbi postꝗ̄ prohibuit sedicionē in fine su-
bicit si quis supradicta mouere temptauerit vltimo supplicio
subiacebit nec obstat si dicatur ꝙ ibi loquitur in sedicione fa-
cta in ecclesia ergo non est trahenda ad aliam quia ratione lo

Primū arg. ꝯtra affirma tiue

ci grauior efficitur sedicio sicut quodꝫ aliud delictum .l. aut
facta in.§.locus.ff.de penis ꝛ latius glo.in.c.homo.xl.di qr

Locus agrauat delictuꝫ

ad hoc respondeo ꝙ ille tex.ideo magis se specificauit in se-
dicione facta in ecclesia ꝗ̄ in alia propter naturam tituli . ad
quē leges merito adaptantur per.l.impatores;.ff. de in diē ad
iectione non tamen negasset idem esse in alia sedicione imo il
le tex.si recte ponderetur in duobus locis probat idem esse ī-
qualibet sedicione. ¶ Primo in fine dum generaliter loquit
ergo generaliter debet intelligi vulgata.l.de precio.ff.publi-
ciana nec huic ponderationi habet obstare ibi tex.in prin. dū
se exemplificat ad sedicionem factā in ecclesia. Nam non re-

Ḡnaliter generale intelligitur

stringit dictam generalitateꝫ quia exemplum non restringit
rłam.l.dampni infecti stipulatio.ff. de dampno infecto et ibi
voluit bar.vel strictius faci: tex.ibi in medio vbi expresse lo-
quitur de sedicione ꝛ tumultu facto in omī parte ciuitatis .et
si dicatur ꝙ in medio dum loquitur de qualibet parte ciuita-
tis non facit mencionem de sedicione.ad hoc respōdeoꝙ imo
facit ibi in verbo cōclamationibus nam intelligitur pro sedi-
cione vt probat tex.in.l.aut facta in.§.solent.ff.de penis.
¶ Quod autē iste intellectus ad istam.l.denunciamus sit ve-
rus tenuit expresse io.de anania insignis doctor in .c: cum ex
iniuncto de hereticis generaliter loquendo . Aō siue sedicio
sit facta in ecclesia siue extra est digna pena mortis. ¶ Secū-

Scdm.ratꝰ affirma.

do pro eadem parte arguo sic.qui facit collegiuꝫ illicitum.p-
ut et multomagis facit sediciosus est in pena.l. iulye maiesta
tis.cuius pena est mors vt infra dicam ꝙ autem sit in tali pe
na patet per tex.in.l.ii.de collegiis illicitis vbi tales equipa-
rantur illis qui occupant templa vel loca publica qui vt su-
pra dixi sunt in crimine lese maiestatis. ¶ Tertio ne multis
morer pro ista parte allogo tex.in.l.i.ff.ad legem iulyam ma-
iestatis vbi post multa delicta que sunt criminis lese maiesta-
tis subiungit ꝙ ille etiā est in tali crimīe qui hoīes ad seditio
nem vocauit. Ergo nulli dubiū vt ex istis ꝯstare potest sedicio

sum posse morte dampnari. ¶ Restat vt ad cōtraria respon=
deam⁹. et p̄io ad primū argu. supra factū respondeo. Qđ cū
in casu nostro sit mors exp̄ssa vt ex primis dictis patet nō p̄
cedit primū argumentū qđ eius fundamentū erat mortē ī ca
su nostro nō fuisse expressā. Et ista est vera et secura respon
sio. colorate tñ potest dici q̄ r̄ia de qua in p̄io argumento cō
trarie partis vidꝫ q̄ p̄uatio nō habet locū nisi in casib⁹ expres
sis nō est indistīcte vera qđ patet per doctrinā glo. in. §. i sūma
de qua supra dixi insti. de iniuriis vbi cū mors sit p̄iuatio vite
tñ habet locū etiā in casib⁹ nō expressis vt ī arbitrariis vt ibi
R. ad scđm. ¶ Ad secundū argumentū de. §. solēt respōde q̄ ille tex. non
loquit̄ in casu nr̄o vt infra patebit loquit̄ enī ille tex. ī sedicio
ne simplici ad aliqđ nō tendēte sed p̄petrata lasciuia quadā et
iuuenili calore nec aliqua maturitas c̄silii ibi fuit vt sentit il
le tex. in verbo qui iuuenes appellant̄ quasi voluit loqui ī se=
Cōtra iuue= dicione sine aliqua maturitate c̄silii p̄petrata. Cū quitquid a
nes. git iuuenis de raro ibi est c̄silium vel grauitas vt p̄bat tex. in
c. quorūdā. xxxiiii. di. nimirū si in dicto §. solēt tal' sedītio ibi
mici⁹ punit̄ argu. l. quod calore ff. de regu. iuris qđ enī ex leui
Delictū exle tate p̄cedit facile est c̄temp̄nēdū vt dicit tex. in. l. i. C. si quis
uitate facile imp̄atori maledixit nr̄ autē casus p̄ocedit quādo sedicio nō
cōtēnitur mansit quasi leuitate c̄stituta in puris terminis imo transie=
bat ad aliud qđ erat dignū morte nā illa sedicio x̄pi ad hoc e=
rat vt faceret se regem ꝛ negatētur tributa cesari vt dicebant
iudei ergo ille tex. non p̄cedit imo facit pro nobis ī illo verbo
si nichil amplius admiserint arguēdo a cōtrario sensu ergo si
admiserint ampli⁹ non loquit̄ ille tex. qđ argumētū valet ī iu
re. l. i. §. i. ibi hui⁹ rei. ff. de officio ei⁹ imo ē c̄iectura valēs vt
dicit glo. nobilis. in. l. apud antiquos in p̄in. C. de furtis fa=
cit tex. in. l. cū inter. §. inter socrū. ff. de pactis dotalib⁹ ꝛ laci⁹
abbas in. c. publico de elec. moderni in dicta. l. p̄ma abbas in
c. cū ap̄lica de his que fiūt a p̄latis et bal. in. l. cōuenticulā. C
de ep̄i. ꝛ cle. Scđo ad huc tex. in dicto. §. solēt facit p̄ illa p̄te
qñ dicit q̄ si plusq̄ semel inciderit q̄ nō p̄cedat imo sūt capi=
te plectēdi quasi tūc videt̄ actū moderato c̄silio nec debem⁹
habere oculū ad iuuētutē cū illud qđ plusq̄ semel fit videtur
deliberato et toto aīo fieri sicut dicim⁹ in geīato pacto nudo
et de heretico qui reincidit in. c. sup de here. in. vi. et laci⁹ dixi
R. ad. iii. ar. supra de potēcia gemiationis. ¶ Ad terciū q̄ nō punit̄ conat⁹
nisi sequat̄ effect⁹. Respōdeo ad oīa dicta iura q̄ loquūt̄ ī de

lictis nō ğuissimis sicut est casus nr̄. Naꝫ ĩ talib⁹ dellictis sol⁹ conat⁹ est dign⁹ morte vt ē ĩ sacrilegio. l. si quis nō dicā rape-re. C. de epi. et cle. Si quis nō dicā rapere sed actēptare tātū modo iungēdi causa matrĩonii sacratissĩas vͥgines aus⁹ fuerit capitali pena feriat̄. Itē in homicidio. l. is q̇ cuꝫ telo. C. ad. l. cor. de sicariis q̇ cū telo dicit tex. ambulauerit hoīs necādi cā sicut is quis hoīem occiderit vel cui⁹ dolo malo factū erit ꝯ missū. l. cor. de sica. pena cohercet̄ et facit qd̄ voluit glo. nota bl̄is in. c. i. ad finē in vͦbo mādauerit vbi in materia bon⁹ tex. de homicidio in vi. vbi punit̄ homicidiū licet nō sit sequutū imo plus ꝙ mandās fieri et nō facto homicidio; peniteat ꝛ re uocet mandatū tenet̄ vt voluit glo. ꝛeā sequit̄ abbas in. c. ma gno ne clerici vl̄ monachi facit nā monachus visitans curiaꝫ principis causa dāpnificandi monasteria licet nō. dāpnificaue rit est ip̄o iure excōicatus ac si dāpnificasset vt est tex. in cle. i. §. qꝛ vero et ibi glo. in verbo ip̄o facto de statu monachorū

Qn̄ punit̄ conatus solus.

Mandās fieri homicidiū licet penite-at tenetur

Monach⁹ visitans curiaꝫ p̄ncipis ꝛc̄.

¶ Ad quartū dū dicebat̄ ꝙ opus iuxta muros ciuitatꝭ et op⁹ ex quo veniat sedicio ꝛc̄. Respondeo fatēdo ꝙ op⁹ ex q̇ venit sedicio debet destrui nec ꝑ hoc infertur ꝙ si quis fecerit sedi-cionē ꝙ nō debeat mori sed ne possit venire sedicio destruitur opus sicut ne possit ciuitas ledi destruit̄ opus quod est iuxta muros ciuitatis. ¶ Ad quintū respondeo ꝙ ibi loquit̄ de iure cano. de cui⁹ determiatione nō est executio gladii vt laci⁹ di-xi in articulo an. ꝓ blaphemia sit mors supra. Respondendo ad. c. si quis ꝑ capillos. ¶ Ad sextū argu. ꝙ illi qui sūt in dig nitate nō debent ꝓ sedicione mori. respōdeo ꝙ cū ista sedicio in quā iudei dicebāt licet false xp̄m incidisse fuit ꝯtra iperiuꝫ cū tēdebat ad faciendū se regē et ad tributa cesari negāda q̄̄ꝫ-tomagꝭ hō ē in dignitate tātomagꝭ debꝫ mori cū de eo magꝭ ti meat̄. nā ĩ matia tributi magꝭ punit̄ dign⁹ q̄ꝫ nō dign⁹ nā dign⁹ nō soluēs stati fūd⁹ su⁹ applicat̄ fisco. l. si diuia scd̄ꝫ vnā oppi nionē quā ibi retulit bar. C. de exac. tributoꝝ. li. x. sec⁹ ē ĩ illo q̇ nō ē ĩ dignitate q̇ habꝫ ĩminū ad purgādū morā l. obsistere C. de ānonis et tribu. li. x. et qꝛ istud potest tolli ꝑ doctrinā cōem q̄ est ꝙ dign⁹ grauioꝛ punit̄ pecuniatiter q̄ꝫ ĩ dign⁹ vt vult glo et ibi doc. in. c. cū quidā de iureiu. et ꝑ bal. in. l. nemo. C. de sū ma tri. et casus nr̄ loquit̄ de pena corꝑali ergo dicta ratio; nō facit ideo respōde scd̄o modo sic ꝙ ratio quare dign⁹ micius puniat̄ reddita ꝑ glo. in. c. ꝑ tuas de simonia que erat ne veni-ret scandalū in casu nostro cessat imo si nō puniretur dignus

R. ad iiii. ar.

R. ad. v. arg.

R. ad vi. ar.

eo modo quo non dignus esset venturum scandalū longe gra
uius. Nam magis potest nocere rei publice in seditione dig=
nitate maior q̄ minor . Ergo cum cessat ratio dicte regule q̄
Cessante ratiōe dicti cessat et dictum
in dignitate posit⁹ micius puniatur debet et ipsū dictum ces=
sare. l. quod dictū. ff. de pact. l. adigere. §. q̄uis. ff. de iure pa
tronatus in. c. cū cessante de appella. ratio eni3 magis decla=
at dictū q̄ ipsa declaret per dictū. l. cū pater. §. dulcissimis
Ratio declarat dictum
de legatis scdo. Et voluit panor. vbi plene in. c. nichil super .
glo. in vbo vltra ytaliā de electione verba dici solet magis d
seruiūt intentioni q̄ ecōtra. ita panor. in. c. qm̄ de officio dele
gati in. iiii. columpna. Et ppterea dicim⁹ q̄ licet dictū sit spe=
ciale si tamē ratio est generalis dictū generaliter debet intel=
Ratio generalis facit dictū generale
ligi tex. est et ibi bar. in. l. r'la in. §. fi. ff. de iuris et facti igno =
rantia. Cum ergo in casu nostro illa ratio glose de qua in
dicto. c. per tuas faciat in ꝯtrarium nō debem⁹ curare de de=
terminatione doctorū cu3 rationē tenere astringimur etia3 si
verba offendatur. ita dicit abbas in. c. quia in insulis ante me
dium de regularib⁹. Contra eni3 legem dicit facere qui eius
verba ꝯplectens vult contra mentē agere ita dicit tex. in. c. fi
de regu. iuris in. vi. facit quod notat bar. in. l. . Item queritur
in. §. . qui impleto. ff. locati. Istis addas quod notat bal. in di
cta. l. nemo circa medium vbi dicit q̄ quotiens dignitas au =
get delictū ibi dign⁹ magis q̄ non dignus punit. Sed in casu
nostro dignitas auget delictum quia grauior est sedicio et per
iculosior dignorum q̄ alioru3 vt supra dixi ergo etc. ¶ Et ex
istis potest responderi etia3 ad septimum argumentū. ¶ Ad
R. ad vii. et viii. argu.
octauū argumentū respondeo q̄ licet per. l. iulyā de vi. publi
ca nō imponat pena mortis nō tamē sequit q̄ per alias leges
nō debeat ad morte3 dampnari sediciosus vt clare patet in ar
gumentis partis affirmatiue bene tn̄ fateor q̄ si talis accusa=
retur p. l. iulyā de vi publica nō deberet mori. Cū punit⁹ vna
lege ad vindictā tendēte nō potest alia similiter ad vindictā pu=
niri. l. ptor edicit. §. i. ff. de iniuriis senat⁹ eni cēsuit ne quis ob
idē crimē plurib⁹ le. re⁹ fieret. l. senat⁹. ff. de accusatiōib⁹ Et
voluit abbas in. c. de causis de offi. delegati p⁹ legistas in. l. i.
ff. vi bonoꝝ raptorū et in dicta. l. sanat⁹. Et si dicat quare l. iu
lya de vi. debuisset ponere pena3 morte mitiorem cum per ali
as leges erat mors constituta in sediciosis . et sic leges ligib⁹
non concordarent contra. l. vnicā. C. in officiosis dotibus cū
similib⁹. quia ad hoc respondeo hoc nō esse incōueniēs vnum

delictum puniri diuersis penis diuersarū legum. Nec ppter hoc leges dicūtur discordare quia omsconueniūt ad delictū puniendum licet diuersimode, p quo facit. Nā incendiarius per .l. iuliyam de vi. publica vbi non est pena mortis potest puniri et tamē si accuset alia lege qñ scienter hoc fecerit debet cōburi de primo est tex. in .l. qui cetu. ibi incendiū posuerit. ff. ad legem iulyaz de vi publica. De scdo est tex. in .l. qui edes. ff. de incēdio ruyna naufragio. et habetur in .c. tua nos de senteñ exco. ¶ Et ex istis potest etiaz responderi ad nonū et vltimū argumentum p cuius solutione etiam facit tex. in .l qui noie. ff. ad legem corneliam de falsis. ¶ Concludo ergo ex supradictis sediciosuz iure posse ad mortē dampnari graue enī delictū est cui' enormitatem pbat tex. in .c. sedicionarios xlvi. di. dicit ibi tex. statuim' nunq ordinandos et clerici vel monachi cōtra epm vel contra alios cadant omnino a gradu suo in .c. qui iurationū. xi. q. i. et dicit tex. in c. principatus. i. q. i. principatus quem aut seditio aut ambit' occupauit etiam si moribus aut actibus nō offendit ipsius tamē inicii sui est per nisus exemplo. Item in materia vide tex. in c. cōspirationuz xi. q. i. cum talibus sequentib' per que iura dicit glo. in c. fi. de testi. cogēdis q sacerdotes cōtra episcopū insectantes degra dandi sunt et layci excōmunicandi. Et dicit io. de anania, i rubrica de scismaticis q sectantes cōtra prelatos sūt scismatici et boc sufficiant qtum ad scdm articulum questionis nostre.

Pena incendiarii.

R. ad ix.

Cōtra sediciosos.

c Apio aliū articulū videlicet hūc inuenim' tributum phibentē dari cesari Et ante q pueniaz ad decisionē istī articuli est sciendū q tributū est quitquid in auro/argento vl ere tribuitur principi ordinarie et vniformiter ppter obedientiam principaliter siue ratione persone siue rei ānuatim. Nūc restat exalare singula positain ista diffinitione. Et primo dixi quitquid in auro argento vel ere ad differentiam ānone que consistit in rebus comestibilibus vt voluit glo. in rubrica .C. de annonis et tributis li. x. ¶ Item quod dixi principi dixi qz si alii inferiori solueretur non esset tributm quod probo .nam tributum tribuitur fisco qnitquid enim in pecuniario como do consistit actinens ad rem publicam fisco applicatur vt vo luit bar. in rubrica. C. de iure fisci li. x. sed inferiores princi pe non babent fiscum cum idem est fiscus q res publica toci us mun di vt voluit bar. in dicta rubrica ergo rc. Et propterea domini particulares non babent fiscum sed dicuntur ba-

Quid est tributum.

Qui bñt fiscū
Quid ē fisc'.

bere cõmunẽ bursam vt voluit bal.in .ꝶ.C. de preuilegiis fi sci per.l.i. C.de bonis vacantibus .li.x. ecclesia tamen be ne dicitur habere fiscum vt volunt doc.in.c.excõicamus in prin de hereticis ¶supradict facit tex.i.c.cõuenio.xxiii.q.viii.añ finem ibi tributum cesaris est.et propterea dicit tex.in.l.i. C. dẽ superindicto.li.x.ꝙ solus princeps imponit tributa ꝓ publica vtilitate. Unde dicit abbas in.c.ex parte.i.de decimis ꝙ non sunt munera ordinaria nisi sint inducta a lege senatus consulto vel a principe et ideꝫ voluit bar.in.l.licitatio.§.mercatores.ff.de publicanis et in.l.bii qui.ff. de iure immunitat panor.in.c.licet de censibus et late per eundẽ in.c. non minꝰ de immunitate ecclesiarũ aliquid per bal:in:l:fi.C de fine censu vel reliquis facit nam collecte semper dicũtur illicite nisi per legeꝫ senatus cõsultum vel principeꝫ sint inducte vt ẽ tex in.l.vnica .C.de vacatione publici muneris et voluit abbas vbi latius in.iii.columpin cꝰii. de immunitate ecclesiarũ vbi hoc limitat vt ibi per eũ.¶Istis facit qđ notat io. de anania post antiquos in.c.in ciuitate in prin.xvi.columps. de vsuris vbi dicit nullũ posse principe excepto generaleꝫ collectaꝫ imponere licet particularem quelibet vniuersitas posset de quo per glo.in.l.i.§.penultimo.ff.ꝙ quiscꝫ vniuersitatis nomine quod notat bar.in.l.iiii.§.actor.ff.de re iudicata.¶ Iteꝫ qđ autem dixi ordinarie et vniformiter.Fuit ad differentiam collecte que est munꝰ extraordinariuꝫ non vniforme vt voluit bal. in.l.placet quitquid ibi senciat de tributo.C de sacro sanctis ecclesiis per specu:in ti.de clericis cõiugatis.§.cõtingit versiculo.ad huius autẽ ⁊ per io.andree in nouella i c.i.de immunitate ecclesiarũ.¶ Qđ auteꝫ dixi ꝓpter obedientiaꝫ fuit ad differentiam vectigalis quod principaliter non pstatur ꝓpter obedientiam sed propter transitũ ⁊ vsuꝫ alicuius publici soli Et ꝓpterea dicit glo.i.l.i.§.i.§.de publi.ꝙ vectigal soluit ratione soli publicivbi apportantur merces ⁊sic nonꝓpter obedientiam sed propter vtilitatem quam quis ex publico nãciscitur.istis facit quod notat bal.in.l.comperit.C. de pscriptione.xxx.annorũ ꝙ tributuꝫ prestatur in signuꝫ obediencie ⁊ recognitionis.et ibi cinus idem affirmat de quo est tex.i verbo deuotionis illatio in.l.mediterranee.C.de annonis et tributis.li.x.Item quod dixi principaliter dixi quia secundario pstatur in recõpensationem laborum quos pro nobis capit imperator.Nam cũ totus mundꝰ sit in eius cura et sollicitudie

nimirum si hoc habeat in preuilegium facit quod in simili di
cit tex.in.l.bene a zenone.C.de quatrien prescrip.in fi. qui ei
dicit tex. Pro toto terrarum orbe die noctuque laborant cur
non habeant dignam sua prerogatiuam fortuna alibi tex. de
imperatore dicit hec verba noctes enim ducit insomnes vt
subiecti sub omni quiete consistant per omnez namque curosi-
tatem subtilemque inquisitionem discurrunt illa agere queren
tes que vtilitatem subiectis introducendo omni eos onere li
berent ita tex.in aucten.vt iudices sine quoque suffragio fiant
in prin.et nota quod subiungit ibi tex. quod liberat subditos
omni dampno extrinsecus illato citra publicum censuz quasi
talem censum vult capere pro laboribus suis..Et dicit impe-
rator in aucten.vt diuine iussiones in prin. ideo namque volun
tarios labores appetimus vt subiectis quietem preparemus
et idem dicit papa in.c.i.de resti.spolia.in vi. merito ergo p-
pter tot labores secundario forte dabūt tributa facit lex.secū
dum naturam de regu.iuris.Naz qui sentit tot in comoda de
bet sentire et comoda facit ad idem.l.manifestissimi.§.penul
in fi.C.de furtis.cap.i.et.cap.de his de ecclesiis edifficandis
vel reparandis sic ergo cum princeps cōmuniter pro omibus
vigilet si ab omnib⁹ aliquid habeat rationi ꝯsētaneū eē videt
Et propterea dicitur prestari tributum proter vtilitatem cō-
munez vt imperator possit resistere hosti. et per hoc cōsulere
suis populis.l.nemo carcerem in.fi. de exactorib⁹ tribu. li.x.
veruz est tamen ꝙ magis presumūtur data in honorem ꝙ̄ in
premium sicut dicit glo.in decimis que sunt tributa egentiuz
in c.decime.xvi.q.i.inverbo premiū per illuz tex.¶Item qd
dixi animatim dixi fretus auctoritate bar.in.l.placet.C.de sa
cro sanctis eccle.sed potest esse ad differentiā superindicti qd
non datur annuatim sed ꝓpter necessitatem accidentez et fer
tilitatez anni vt voluit glo.in rubrica .C. de supindicto .li.x.
quod de iure cano. potest vocari moderatū auxiliū qd non in
ponit nisi ex causa retionali ⁊ manifesta vel caritatiuū subsi-
diū de q̄ p tex.⁊ibi abbas i.ii.nota.in.c.cū apostol⁹ i §.ꝓhibe
mus de censib⁹.¶Qd autē dixi sine ratione ꝑsone siue reruz
dixi q⁊ vniformiter ad vtrūque imponit.l.fi.ff.de censib⁹.l.i. C
de ano.⁊tribu.li.x.¶Et nota ꝙ dicitur tributū a ꝯtributione
quia ex eo militibus cōtribuitur.l.ager.§.i.de vborū signifi.
¶Itē ad huc q⁊ infra aliquādo faciā mētionez de fisco aliqn
de re pblca ⁊ ipatore ne videa⁊ equiuocare ꝑsupposito ꝙ fisc⁹

imperator et res publica vniuersalis sunt sinonima.l.inter pu
blica.§.fi.ff.de vbo significatiõe glo. in.l.nõ est ãbigẽdu3. ff.
de bonorũ posse. Et ppterea pcurator fisci et pcurator rei pu-
blice ide3 est in.l.ii.C.de modo mulctar facit.l.fi.C. de offi.
acesso. et hoc quãdo accipimus rem publica3 pro vniuersali
alias ptra sciẽdũ.ff.delegatiõib⁹ ff.de iure fisci.l.nõ itelligit
§.si in locis.Et ppter ea i oib⁹ aliis quas hodie noiamus res
publicas vocabulo abutimur n. in proprie sunt res publice.
vt est tex.et ibi glo.clara in.l.eũ qui de verbo significa.ff. et
glo.in.§.rursus insti.de actio idẽ voluit glo.in aucten.de tri
ente et semisse in prin colla.iii.et facit quod voluit azo. in sũ-
ma.C.ad legem iulyam peccu.q crimẽ pecculatus qd cõmi-
ctitur per surripiente3 pecuniam publicam vel ptaminantem
inmiscendo ferrum vel aliud non habet locu3 nisi in re publi
ca vniuersali vt est romana. Nam in aliqua particulari re pu-
blica cõmictitur furtũ et ita etiam tenet io.de anania in rubr
ca.extra.de furtis nec aliq res publica habet fiscum pprie loi
quendo nisi res publica romana que est vniuersalis vt dixi su
pra in diffinitione tributi. Jte3 in materia dicit bar. vltra ali-
quã ex proximis dictis q res publica et fiscus se habẽt vt ge-
nus et species. Nam fiscus est species quo psupposito actu p
suponitur et gen⁹ quod est res pubica et nõ ecõtra. Nã potest
esse res publica licet improprie que nõ haberet fiscũ vt parti-
cularis res publica. Et nota q fiscus dicit camera imperia-
lis cui applicatur quitquid ad comodu3 pecuniariu3 imperii
pertinet que vero ad iurisditionem et honorem pertinent non
in noie fisci sed rei publice adicãtur. Et sic in effectu ide3 est
fiscus q res publica. Jsta probat in.l.sed et celsus in prin .ff.
de ptrahenda emptio.et in.l.ii.§.hoc iterdicto ne quid in loco
publico. Jtem q idem sit imperator et res publica patet per
illa3 lege3 regia3 qua r ci publice potestas ad imperatorẽ fuit
translata.l.i.ff.de constitu.princi .l. digna vox.C. de legibus
§.q principi insti.de iu.natu.genciũ et ciuili fiscus autẽ z im
perator an sint idem clare patet non enim est aliud fiscus nisi
bursa imperatoris cui imperii pecunie applicãtur vt voluit.
bal.in rubrica.C.de preuilegio fisci per iura de quib⁹ ibi per
eu3. Et hec sufficiant p euidencialib⁹ ¶ Nunc c⁹descendo ad
examinationem articuli an xpus si fuisset veru3 q cõtra eum de
negatione tributi dicebant iudei potuisset morte puniri et o b
mictendo multa friuola que hinc inde adduci possent substan

cialia tangendo videtur q̄ non. Et primo sic. xp̄s scd̄m iudeos solū negari tributum cesari consulebat modo sic ex consilionemo tenetur. l. cōsilii. ff. de regu. iuris in. §. tua tm̄ ibi magis consiliū q̄ mandatum est. et ob id nō est obligatoriū insti. mandati. Ergo ratione talis cōsilii xp̄us non erat puniendus per dicta iura quib⁹ facit nam alias cōsulendo est licitum illō q̄ alias non esset vt in materia electionis dicit panoz in .c. bone circa mediū vltime colump. de elec. adde q̄ licet actus eligendi non possit per capitulū cōicari extraneis solum vno discrepante nec sufficit in hoc maioz pars vt habeł in. c. scriptum ibi cōi cōsensu. Et ibidem notat cōpostulan⁹ de electione et habetur in c. in causis eo ti. tamē secus est in cōicando extraneis q̄tum ad cōsilium ita abbas in dicto. c. scriptum in .i. columb. facit ꝓ hoc tex. in. c. obeuntib⁹. lxiii. di. Ex istis clare patet q̄ licet negatio tributi forte esset illicita cōsilium negandi non debet esse ¶ Scd̄o pro eadē parte arguo sic. A cōiter accidentibus valet argumentū vt habetur per glo. et doc. in. l neq̄ natales. C. de ꝓba. et in. l. siue possideris eo ti. imo plus voluit panoz. per glo. ibi in si. in. c. ii. de elect. et est tex. in. c. l. d cle. non residen̄ quod istud est verū etiā i malo p̄sumendo sed nos vidim⁹ cotidie q̄ semp subdicti resistunt maioribus volentibus imponere tributū et nō puniūtur aiaduersione mortali ergo ꝛc. ¶ Tertio sic nos possum⁹ res fisci nobis prescribendo acquirere vt habeł in. l. in omibus. ff. de diuersis et tēpoꝛalibus p̄scriptionibus habeł in. l. om̄s. C. de prescriptione trigīta annoꝝ. Si ergo res incoꝛpoꝛatas ipsi⁹ fisci nob possumus acquirere longe magis deberemus posse de incoꝛpoꝛādis et acquirendis bonis ip̄m defraudare quod argumentū ꝓbatur per. l. debitoꝛem. ff. que in fraudem creditoꝝ vbi licet debitoꝛ non possit fraudare creditoꝛes in acquisitis potest tm̄ in acquirendis ad idem facit. l. p̄rēm eo ti. et quod dicimus de seruo nam licet nō possit in acquisitis dn̄o generare preiudiciū. l. penul. ff. depositi. ibi quia seruus i deponendo tuū⁹ ius deterius facere non potuisset et in. l. q̄tomagis. ff. de iureiurā ibi ipsi autē deferentes conditionē eoꝝ quibus subiecti sunt non faciunt deterioꝛem ad idē. l. seruus. C. de pactis. Tamen in acquirendis bene potest dn̄o generare preiudiciū vt habeł in. l. si. vbi hec differencia etiam ꝓbatur in aliis personis. C. d acquirēda possessione et in. l. cū ꝓponas. C. de heredibus instituendis facit tex. in. l. sed si vni⁹. §. i. ff. de iniuriis et quod

[Right margin notes:] Primū arg. — Scd̄m argu. Valet arg. a coīt accidentibus. — Tertiū arg.

habetur in.l.pactū curatoris.C.de pactis vbi licet tutor non possit facere q actio acquisita pupillo amictat potest tñ impedire ne actio nascat idem dicim⁹ in prelatis nam licet in acquisitis non preiudicent eccle etiā ꝯtemplatione eccle delinquādo maxie qñ delictū est in prelatū formaliterpunibile vt voluit glo.in c.si epm.xvi.q.vi.que ita intelligit p antbonius de butrio et panor.in.c.i.in medio.iii.columpn.de dolo et ꝯtumacia sec⁹ e in acquirādis q; preiudicat vtvoluit glo.in c.illud i preallegata.q.vi.et doct.in dicto.c.i.facit qd voluit bar.in.l.iubem⁹nulla.C.de sacro sanct; eccle. ⁊ qd voluit inno.in c.ii. de donationib⁹ Et qd habetur in.c.qm de decimis vbi platus solus donat decimas noualiū que vid; nō sūt acquisite eccle Istis addas q voluit federicus de senis in ꝯsi.ix.⁊ eūvidet se qui panor.in c.tua nup in fi.de his que fiunt a platis siue ꝯsēsu capituli.q lic; plat⁹ nō babito tractatu ⁊ capl'i cōsensu nō possit alienare res imobiles vt habet in dicto c:tua nup ⁊ple ne in c.i.de reb⁹ eccle nō alienādis i vi.et p totum in antiquis potest tñ repudiare legatū eccle factū q; licet a morte testatoris sit dominiū translatū rei legate.l.a ticio.ff.de furtis.l.cu; pater in.§.furdo de legatis.ii.de tñ non est acquisitū vt ibi p eu;.Ultimo facit nam nō est par ratio dampni ⁊ lucri nō faciendi vl' lucra capere et acquisita pdere.l.si ꝯsponſ⁹in.§. maritus.ff:de dona inter vi⁊ et vxore;.l.fi.infi.C.de codicillis ⁊ bec sufficiāt q̄tum ad.iii.argu.Quarto ad idē arguo sic ꝯtra fraudantē ānona; ad plus pena est ad op⁹publicū puta ad fodiendū metallū vl' in ope metalli aut in seruiciū metalli inter q̄s penas est differēcia vt p glo:i.§.pene in ꝟbo i metallū isti. quib⁹modis ius pr pt̄atis soluit qd autē ad pl⁹ad op⁹publicū sit pena est tex.in.l.ānonā.ff.de extrodinariis crībus ibi pena autē i eos varie statuit Nā plerumq; si negociātes sūt eis tm̄ negociū interdicit interdū ⁊ relegari solēt humiliores autē ad opus publicū dāpnant. Cū ergo inter ānonā ⁊ tributu; nō sit differēcia nisi q alterū in metallicis alte⁊ i⁊mestibilib⁹ speciebus ꝯsistit vt dixi sup̄a in diffinitione tributi et in vno sicut in alio sit eadē rō ide; ius deb; statui .l.illud.ff.ad .l. aquiliam in.c.trāslato et i.c.nā cōcupiscēcia de ꝯstitutionib⁹ in.c. inter corpalia de trāsla.pla.in.c.cū dilect⁹de fir.vtili.vl' inuti Et in.l.fi.C.ad.l.acqui.tex.et ibi glo.in c. penul. de procbiis

Quarto arg (margin, beside line "bec sufficiāt…")

Quincto ar. C Quīto ad ide; arguo p tex.i.l.fi diuia dom⁹.C.de exactio. tributo⁊ li.x.vbi pena nō soluētis tributa solū est amictere rē

tributariā ad idē in l. nemo carcerē eo ti. vbi qđ pl⁹ est soluz obstinatoꝝ ad nō soluendū capiunt bona. Modo cum ille qui negat nō debet ad mortē cōdampnari ergo nec cōsulēs negādū fore tributū ꝑ ea que dixi in pͥo argu. isti⁹ ꝑtis. ¶ nec obstat si dicat ꝙ dicta iura forte loquūt i tributo rōne rei i quo satis est ꝙ habeat ipa res obnoxia sed cū essem⁹ in tributo rōne ꝑsone tūc ipa ꝑsona deberet esse ꝓ tributo sicut est res ꝛsic ꝑsona deberet mori. Dꝛ ad hoc respondeo ꝙ est quedā diuinatio dicere ꝙ dicta iura loqūtur magis i tributo rōne rei ꝗ̄ rōne ꝑsone qđ facere non debem⁹ nō eniz cogimur diuinare c. vt nr̄m extra vt ecclesiastica beneficia facit. l. si putator. ff. ad .l. acquiliā ꝑ glo. vbi allegat cōcordācia. /in c. exceptionē de exceptionib⁹ in antiquis ¶ vel scđo respōde ꝙ licet istud possit dici ad dictā legē si diuina. dicendo ꝙ cū ibi prius capiat res iferri potest ꝙ ꝑsona nō erat obligata sed solū res tā ꝗ̄tū ad dictaz. l. nemo non ꝓcederet nam ibi cum pri⁹ capiat persona infert ꝙ nulla res erat obligata sed tributuz erat rōne ꝑsone qꝛ si fuisset tributū rōne rei vt erat in dicta. l. si diuina fuisset pri⁹ res capta vt ibi. ¶ Sexto arguo sic. Si quis subtraxerit debitorē captū ꝓ tributis solū tenet ad solutionē illi⁹ tributi ꝓ quo ille fuit capt⁹. Modo si iste ꝙ nōmodo v̄bo imo facto ꝑ violentiā tractauit tributa nō esse soluenda nō debet mori ꝗ̄ tomin⁹ et qui solum cōsuluit antecedens ꝓbo per. l. quotiens C. de exactoribus tributoꝝ li. x. Per hec verba quociēs quis vel priuati debitor inuenit vel fisci abrept⁹ ab vno officiali teneatur ad vniuersi debiti solutionē qui eni abstulerit coherceatur ac toci⁹ sūme exactionis in se suscipiat qui eundem a vel lēdū crediderit ꝛ illū tex. ad hoc allegauit bal. cū aliis vt ibi ꝑ eū in. l. aditos ad fi. C. de epal'i audi. et notaꝙ si aliqs diceret ꝙ ille tex. nō loquit in tributo respōdeas ꝙ natura ti. in quo ē posit⁹ declarat eū i tributo loqui argu. legis impatores/. ff. de in diē adiectiōe. ¶ Septio ad idē facit nā nos possum⁹ litigare cū fisco vt habet in ti. C. vbi cause fiscales imo i dubiis ꝯtra fiscū debz iudex sētēciare. l. nō puto delinqre eū q̄ i dubiis q̄stionib⁹ ꝯtra fiscū facile respōderit. ff. de iure fisci. ꝛ istū tex. ꝓvalde singl'ari ad hoc allegauit mathe⁹ de matesillanis vbi laci⁹ declarat i suis notabl'ib⁹. lii. īcipiēte. Nota vnā rl'az mirabilē facit nā fisc⁹ nullū habet ꝑuilegiū nisi i casib⁹ exꝑssis vt ē glo. in. l. ꝑma. C. de petitione heredi ta. Modo sic/si possum⁹ litigare cum fisco. Ergo possumus negare res fisci. Nam

Sexto. argu

Septio arg.

iudicium incipit a litis cōtestatione vt habetꝛ in.l.amplius nō peti.ff.rem ratam haberi et in.l.iudicium soluitur.ff. de iudiciis et in rubrica.C.de edendo. Que litis cōtestatio licet affirmando fieri possit sepius fit et negando vt habetur p glo. et. doc.in.l.i.C.de litis cōtestatione et in.c.vnico.extra eo ti. cū ergo contra fiscum negare nobis a iure permictatur vt ex predictis apparet sequitur ꝙ non est delictū cū in iure non permictatur delictum argu.l.meminerint.C.vñ vi.et.l cōuenire.ff. de pactis dotalibꝰ.c.ꝗ peccat.xxiii.q.iiii. Si ergo nō est delictum nō debet esse pena.l.aliud est fraus.ff.de verboꝝ signifi. vbi patet penā nō esse sine delicto vel ad minꝰ nō debet esse sine causa vt habetur in.c. tua nos de cle.egro. et in c.qm̄ frequēter i §.si vero aliter in fi.vt lite nō contesta.plene in c. antiqua de ꝓuilegiis ¶ Octauo facit nā prestare tributū vel censuz est spēs seruitutꝭ vt voluit panoꝛ.in cōsi.C.ii.incipientis. Omipotētis dei i casu qui ꝯtititur itez monasteriū scte cruciꝭ arguit eni solutio tributi subiectiōez vt ꝓbat tex.ꝛ ibi panoꝛ.i c oīs de censibꝰ ꝛ ꝯcludit notātez bal.i l.solēt ff:de officio ꝓ cōsulis ꝛ lega. Qꝭ si vnꝰ ꝓstat censū alteri ꝓsumitur ei subiectꝰ facit tex.in c.fi.de causa possessiōis ꝛ ꝓprietatis qui ꝓbat scd'm cōem lecturā doctoꝝ ibi ꝙ p ꝓbationē pceptionis censꝰ ꝓbatꝛ possessio sbiectionis facit qđ dixi supꝛa in diffinitione tributi modo sic.negādo tributū videtꝛ affirmare libertatē ꝛ sic illud ꝙ a iure ꝓsumitur qꝛ quelibet res ꝓsumitꝛ i iure libera.vt notatur p glo.ꝛ bar.in l.i.§.ii.ff.de itinere actuqꝫ ꝓuato p cinū et alios in.l.i:C.de seruitutibꝰ ꝛ aqua habetꝛ in c.si diligēti de foro cōpe.modo cū iste qui negat tributū affirmat illud qđ a iure ꝓsumitꝛ nō video quare debeat puniri cū eorū que sūt iuris cuilibet pmictitur allegatio per ea ꝗ habētur in.l.vnica.C vt que desunt aduocatis et in l.iiii.§.hoc autē iudiciū ff. de dampno infecto.istis facit naz litigare ꝓ libertate vnicuiqꝫ pmictitꝛ nōmodo cōra ꝓuatuz verū et contra impatoꝛez in cle. pastoꝛalis de re iudicata et voluit abbas in .c. significauit de peniten.et remissi. ¶ Nono arguo sic decime licet sint tributum dei vt ꝓbat tex.in.c.decime.xvi:q.i ꝛ sint magis ꝙ̃ tributum ꝓuilegiate patet quia priꝰ debent solui vt voluit sctūs thomas scđa scđe.q.lxxxvii.arti.ii. in fi. ergo magis ꝓuilegiate argu.§. plus autē insti.de actio.cū sīlibus tñ eas nō soluens nō inuenitꝛ ꝙ debeat mori ergo nec ꝓ tributo. Et ista sūt ꝗ faciūt ꝓ parte affirmatiua resecatis supfluis quibꝰ nō obstanti

bus contrarium michi de iure esse persuadeo per rationes proxime dicendas ¶ Et primo arguo sic si aliquis de pecu nijs tributorum mutuū fecisset debet mortis animaduersio= puniri vt est tex. in. l. ii. C. de his qui ex publicis rationibus mutuo pecunias acceperunt ibi qui ex memoratis thesau= ris sub specie publici creditoris aurum cuiq mutuauit ca= pitalis sententia pene plectetur et est ratio ne tempore ne= cessitatis sine pecunijs erario inuento periculo res publica efficiatur sed per negationem tributi nos venimus ad illud q erarium erit sine pecunijs ergo eadem pena debet puni= ri iste casus sicut casus dicte. l. ii. de argu. l. illud cum simili bus ad. l. acquilam facit. Nam quotiens vnum phibetur ei⁹ dem prohibitionis censetur omne illud quod illius phibiti foret causa. l. oratio. ff. de sponsa. et facit Nam quotiens duo sic se habent q de vno peruenit ad aliud quod dicitur in vno etiam in materia penali habet locum et in alio vt probat tex. iuncta glo. in. c. si postq in fi. de electione in vi. facit tex. in c. tue da. pcurato. et quod notat glo. per illum tex. in. c. pre= terea de officio delega. Modo cum per negationem tributi nos peruenim⁹ ad illud propter quod fuit facta drā. l. scda ergo eodē modo prohibetur sicut casus dicte. l. ii. ¶ Et si di catur ad supradicta quod fateor eodam modo prohiberi sz non sequitur q sit eadem pena per glo. singularē in cle vni ca de psangui. et affi. in verbo cōtrahere et ibi pro singulari eam sequitur panor. et in. c. i. in prin. vltime colump. de po stu. prela nam ad hec respondeo q si non esset eadem pena non eodam modo prohiberetur contra supradicta. Nam si eadem est ratio delicti et eadem prohibitio, ergo eadem debet esse pena nec glo. in dicta de vnica nobis obstat quia casus in quo loquitur non habet equalem rationem ad ca= sum propter quem peruenitur ad illud nam plus videtur de linquere contrahens matrimonium illicitum q sponsalia. Nimirum ergo si durior in eo sit pena qd autem grauius de linquit pbat illud quod voluit panor. in rn. de spon. in fi. v= bi statutū priuans maritatā a successione non priuat despō satam facit tex. et ibi glo. i si'i insti. de nuptijs. i. ¶ si quas Sz i casu nr̄o nō est min⁹ delictū in illo q subtraxit pecuniā de erario et in illo qui negando tributa dat causam ne pecunie ad erarium deueniant imo mea sententia in isto vltimo ca su est graui⁹ delictū quod patet Nā ille qui ademit pecuniā Primū arg.

de erario mutuãdo nõ ꝑ hoc videt̃ rei publice negare obe-
dientiã qḋ videt̃ facere q̇ nõ vult soluere tributa vt dicã.§.
in.iiii.argu.isti⁹ ꝑtis.¶ Itẽ si dicat̃ ꝙ arguere de dctã.l.ii.
ad casũ nr̃m eẽt arguere de acq̇sitis ad acquirẽda qḋ argu
Argumẽtũ ḋ acq̇sitꝭ ad acq̇rẽda nõ vꝫ — mentũ nõ valet ꝑ ea q̃ dixi i.iii.argumẽto ꝑtis ꝯtrarie. Nã
ad hoc rñdeo ꝙ in casu nr̃o est maior rõ i acq̇rẽdis q̃ꝫ i acq̇
sitis.Cũ in acq̇rẽdis est amissio honoris negãdo ei tributa
et sic illud qḋ debet acquiri videt̃ negari honor q̇ imꝑatori
dꝫ exhiberi.cũ tributa dent̃ in obediẽtiã ⁊ honorẽ vt dixi su
pra i diffinitõe ei⁹.Ergo magis delinq̇t ille q̇ negauit tribu
tũ ⁊ sic pecunias acq̇rẽdas q̃ꝫ ille q̇ de erario publico mutu
auit pecunias acq̇sitas cũ in isto vltio casu nõ est honor q̃
est in p̃io/p̃supposito vno ꝙ ꝑiculũ honoris equipat̃ ꝑicu
Periculũ honoris eq̇pat̃ ꝑi lo vite. — lo vite.argumẽto eoꝝ q̃ notat bar.i.l.vt vim.ff. de iusticia.
⁊ iure.vt ibi ꝑ eũ cui addas glo.i.§.suspect⁹.i v̄bo ob cul-
pã.insti.de suspec.tuto.vbi dicit ꝙ sicut culpa nõ eq̇pat̃ do
lo vbi agit̃ de ꝑiculo vite ita vbi agit̃ de ꝑiclo honoris. fa-
Qñ culpa nõ eq̇pat̃ dolo. — cit tex.i.l.iulian⁹.ff.si q̇s obmissa cã testamẽti.¶ Vltio fa-
cit nã ꝑ negationẽ tributi nõ solũ honor ⁊ obediẽtia amittit̃
sꝫ etiã pecunia vt clare ꝑtꝫ.qḋ nõ est i mutuo fctõ ex pecu-
niis erarii publici vbi etiã pecunia nõ amittit̃ Nã tex.i dcã
l.ii.dicit ꝙ fuit factũ mutuũ sub spẽ publici creditoris. Itẽ
dicit rei publice redditur⁹.¡Et hec sufficiãt q̃tũ ad p̄imum
Scõm argu. — argumẽtũ.¶ Scḋo arguo sic tributa sũt ꝯstituta ꝓ tuitiõe
rei publice ꝓbat tex.i.l.ii.i fi.C.de petitꝭ bonoꝝ sblans li.
x.⁊ i.l.obsistere.ibi comodis publicis ⁊ statutꝭ necessitatib⁹
c.de annonis ⁊ tribu.eo.li.facit tex.i.l.si dia. ḋ exactorib⁹
tributoꝝ eo.li.ibi publicis necessitatib⁹ ꝑ tributarias fun-
ctiões videt̃ eẽ ꝯsultũ mõ sic/ q̃ negat tributa videt̃ facer̃
cõtra rẽ publicã cũ negat sibi auxiliũ debitũ ergo est i crie
lese maiestatis.l.i.ff.ad legẽ iuliã maiestatis cuius pena est
mors vt ĩfra dicã in sequẽti articulo.¶ Istis facit. Nã per
nõ solutionẽ tributi minuitur fisc⁹ ⁊ sic res publica vt vult
Tertiũ argu. — tex.i aucte.de mãdãtis p̄ncipũ in.§.necessariũ.¶ Tertio
arguo sic ꝑ solutionẽ tributi oñdit̃ fidelitas ⁊ obediẽtia ꝓ
quo vltra ea q̃ dixi i ei⁹ diffinitõe facit tex.i.l. oẽs.ii.C.de
annonis ⁊ tribu.li.x.dicit ibi tex.ois oĩno oblationũ publi
carũ vigeri oportet q̇ solẽniter a ꝓuincialib⁹ deuotissimis.
id est fidelib⁹ deferẽde sũt ⁊ est tex. ad idẽ in.l. mediterant
eo.ti.ibi deuotõis illatio.Ille ergo q̇ docet negari tributa

docēt negari fidelitatē ⁊ obedientiā q̄ per tributa denotāt. ergo est dign⁹ morte. facit qđ no. panor. in ↄsilio. ¶ Cii. vbi ꝑ no. in. c. fi. de causa possessionis ⁊ ꝓprietatis pulcre dixerit ꝙ per ꝑscriptionē census ꝑscriberet subiectio q̄ denotat ꝑ ipm censū facit. l. illud. ff. de acq̄rē. here. cū filib⁹. ⁊ qđ voluit panor. ꝑ glo. ibi i. c. nō debet i fi. penul. colūp. de cōsanguinitate ⁊ affinitate vbi dicit ꝙ mutato antecedēti mutat. oē id qđ sequit ex eo. ¶ Ex istis ergo ꝑtʒ ꝙ q̄ negat tributa videt negare obedientiā/ergo debet mori ꝓ quo facit. Nā nōmodo nō obediēs gn̄ali impatori dʒ mori sʒ etiā qui non obedit ꝑticulari puta capitaneo belli. etiā qđ plus est rem bene gerēdo. tex. est i. l. iii. i. §. i bello. ff. de re militari i bello. dicit tex. q̄ rē a duce ꝓhibitā fecit aut mādata nō seruauerit capite punit. etiā si res bn̄ gesserit: ⁊ legit i antiquoꝝ monimētis victorē filiū ↄ ei⁹ mādatū bellantē torquatū int fecisse ne plus mali eēt in exēplo impii ↄtēpti q̄ʒ boni i occisi gl̄a qđ autē delictū sit iobediētia/ex eo videre licet qđ dicit tex. i c. i. de postu. ꝑla. ibi nos igit ꝓmpti sum⁹ oēʒ vlcisci inobedientiā et subiūgit q̄d meriti obediētib⁹ esset si iobediētib⁹ suus ↄtēpt⁹ nō obesset. facit tex. i c. q̄ resistit. xi. q. iii. vbi dič q̄ nō obedit ꝑtāti dei ordiatōi resistit. ¶ Et ꝓpt hoc mortaliter peccat ⁊ dʒ ad mortē ↄdēpnari vt ꝓbat tex. iūcta glo. i c. ii. de maio. ⁊ obediētia. facit qđ dixit boeci⁹ in. ii. de militari disciplina/ꝙ cū impator nomē augusti acceperit tā q̄ʒ p̄nti et corꝑali deo fidelis est ei prestanda deuotio e per vigil impendendus famulat⁹ deo eni. vel ꝑuat⁹ vel militās seruit cū fideliter eū diligit q̄ deo regnat auctore hec eadē ꝟba iuenio retulisse bal. i c. i. i ꝑin. in ti. de pace tenenda in vsibus feudoꝝ. ¶ Istis facit. Nam de iure canonico quelibet minima cōtumatia cū sit inobediētia est digna excoicatione vt dicit glo. i c. duo sūt. lxxxxvi. di. quā ꝓ singulari refert ⁊ sequit panor. i c. ex ꝑte i ꝑin. ii. colūp. de ꝟboꝝ significatōe et i c. i. i. x. notabili de iudiciis. Istis facit. Nam cōtumax ⁊ inobediens dicit infidelis tex. est i c. si quis presbiter. lxxxi. di. quid multis morer. inobediētia est peccatū ydolatrie vt est tex. i c. sciendū. viii. q. i. et in dicto c. si q̄s pbri. plenc per glo. iiii. q. i. i summa. ¶ Ultimo ꝙ iobediēs debʒ mori. allego tex. i c. absit. xi. q. iii. ibi in veteri quidem lege habet quicūqʒ maiorib⁹ nō obtēperasset aut ext castra poit⁹ lapidabat. aut gladio ↄuice subiecta ↄtēptū expiabat. ex istꝭ

ꝑscripto censu ꝑscriberetur subiectio q̄ ꝑ censū denotatur.

mutato ańcedēti mutatur oē id qđ seq̄tur ex eo.

Contra inobedientiā.

q̄libʒ ↄtumacia est digna excoicatiōe.

ergo videt inferri humano more loquendo q cũ xp̃us ꝯsula
bat negari tributa vt iudei dicebant licet false erat in tali d
licto q debuisset mori cũ erat in delicto in obediencie z cri
minis l se maiestatis cum volebat adimere cesari obedien
ciam que denotat per tributa. ¶ Ultrio in materia facit tex
in.c.quid culpatur.xxiii.q.i.vbi dicit.ideo statutũ esse tribu
tum vt milites ꝓpter bella stipenda consequant et in.c. se=
quẽti subiungit tex. q ideo datur militibus ne dũ miles sũ
ptus quereret nõ habendo alia stipendia predo .efficiat vi
de ergo qd feceret impator si tributuz ei nõ solueret quo
eniz hostibus resisteret aut militibus satisfaceret quid deni
q agerent milites nisi q latrones existerẽt. Et ex hoc cum
laude dei cõcludit negantis tributũ tanq̃ rebellis posse vi
tam ex hoc mũdo deleri. ¶ Nec obstant adducta in cõtrari
Rñ ad.i.ar.ꝯ= um. Et prio respondeo ad primũ argumentũ q nemo ex cõ
tis ꝯtrarie silio tenetur fatendo istud esse verũ qñ in tali consilio nulla
fuit fraus secus vbi fuisset fraus vt in casu nostro. nam for
tificando causã iudeorũ penit falsam vt.ꝯ. cõstabit potest
dici ideo xp̃m consuluisse negationez tributoꝝ vt fraude fa
ceret se regez. Nam tunc cũ consiliũ sit cũ fraude est punibi
le probat tex.in.l.consiliũ de regu.iuris.cuz similibus facit
tex.in.l.maiestatis.ff.ad.l.iuliam maiestatis vbi in crimine
lese maiestatis vt est casus noster eadem pena punitur con
sulens sicut faciẽs.ita probat ille tex.per hecverba maiesta
tis crimẽ accusari potest cuius ope cõsilio dolo malo ꝓuin
cia vel ciuitas ꝓdita est ergo idem est in tali crimine con
sulere sicut facere vel opem p̃stare facit quod notat hostiẽ.
et ibi euz sequit panor.in.c.i de officio delegati tex.in.c.si
cut dignum in.§.qui vero de homicidio et in.l. in furti.§.
ope.ff.de furtis et in.l.nõ solũ.§.qui mãdato.ff.de iniuriis
Nec dicat q dict.§. qui mandato nõ loquit in ꝯsilio sed i
mandato qz respondeo q plus est fraude ꝯsulere et persua
dere q̃ nõmodo mandare sed etiaz cõpellere.l.i.in.§.ꝑsua
Plus est ꝑsu adere q̃ com pellere dere.ff.de seruo corrupto. Itez vidim q clericus ex solo ꝯ
silio sicut ex facto efficit irregularis tex.est in.c.si quis vi=
duã.l.di.ibi sit si homicidii aut facto aut p̃cepto aut ꝯsilio
Cleric ex so lo ꝯsilio pt̃ eri irreg̃ris ꝑ aliquã surreptionẽ ad cl̃icatũ venerit deiciat et in fine vi
te sue laicã cõionem tñmodo accipiat idẽ.voluit panor. in
c.cl̃icis circa mediũ ne clerici vel monachi istud extendens
etiã si cõsuleret iudici in sentẽcias sanguis et laci in.c. ad

andientiā post antiquos de homicidio.vbi alia in ista mate
ria.Et sic videri pōt q̄ tm̄ teneṫ in istis maris delictis con
sulēs sicut faciēs. ¶ Et si dicaṫ q̄ ꝯtra hoc ē tex.i.c. felicis.
v̄siculo illud.de penis ī vi.qui tex.loquēdo in crīe lese ma-
iestatis cui⁹ crīs pena in ꝑpetrāte est mors/subiūgit p⁹ mul
ta ille tex.ista v̄ba. Illud aūt nō ducim⁹ obmittendū q̄ si q̄s
fuerit in p̄missis nudo ꝯsilio aut simplici fauore culpat⁹. Iu
dex talē penā metiaṫ ex culpa. et scd̄m q̄ excessus exigerit
vindicta ꝓcedat.quasi sentiat ille tex.q̄ pro tali cōsilio non
sit mors/ q2 ad hoc respōdeo q̄ licet tali casu pena relinqua
tur arbitrio iudicis nō tm̄ sequiṫ q̄ non sit mors. sz relinqui
tur sicut fit ordinarie in oībus delictis in pectore ipius iu-
dicis.vt nō solū ꝯsideret qualitatē ac delicti q̄titatē. veruz
et etatē sexū necnō et delinquētis cōditionē.tēpus nō min⁹
et locū in quo delictū est ꝑpetratū.vt notāter dicit tex.in.c. q̄d debz ꝯsid rare iudex
sicut dignū de homicidio. Nec ꝓpter hoc excludiṫ mors.q2
presupposito q̄ talis pena oīno fuisset arbitraria/ bene po-
tuisset ꝯp̄hendere mortē.vt latius dixi supra.ꝑ glo. in.§.in
summa.insti.de iiuriis. ¶ Vel scd̄o respōdeo q̄ tex.ī dctō.c.
felicis.loquiṫ qn̄ consiliū erat nudū qd̄ non est in casu nr̄o:
Nam cōsiliū xp̄i scd̄m iudeos nō erat nudū. cuz ideo ꝯsule
bat negari tributū cesari vt faceret se regē. Et sic ip̄e erat
magis principalis auctor delicti q̄ simplex ꝯsulens. Meri
to vt auctor puniri debuit et nō min⁹ tanq̄ faciēs.ꝑ tex.in.l.
in hoc iudicio.et ibi glo.ff.de seruo corrupto.tex.ī.l.qm̄.C
ad legē iuliā de vi.publica.ibi alterutri cām maloꝝ p̄buit.
¶ Vel tertio dic ibi canonice loq̄.cui⁹ iuris determinatiōe nō
est mors naturalis vt sepi⁹ dixi. ¶ Ad scd̄z argu.ptis aduer Ad. ii.argu.
se dū arguebaṫ a cōsuetis Respōdeo.q̄ illi q̄ hodie renuūt
soluere impositū a principe istud faciunt qn̄ illud est supin-
dictū τ extraordinariū mun⁹ qd̄ solet imponi pro necessitati
bus superuenietib⁹.vt habeṫ in ti.de supindicto.C.li.x.et ali-
quid dixi supra ī diffinitiōe tributi de munere extraordina-
rio/nō autē tale mun⁹ p̄staṫ ad denotandā obediētiā vt tri-
butū.ergo argumētū nō obstat ī materia tributi.cū cas⁹ sint
diuersi.et maior rō est ī tributo q̄ in mūere ex̄ordinario. nā
illud qd̄ ita acriter faceret puniri negantē tributū/ est ipsa
inobediētia et cōtempt⁹ cum videṫ principē contēnere non
soluendo ip̄m tributū qd̄ solet ab obediētib⁹ τ deuotis p̄sta
ri.vt pluries dixi.Et ꝓpterea licet negare vtilitatē vt est in

munere exordinario nō sit crimīe morte dignū. Ipe tñ contemptꝰ qd̄ maxīe est in tributū non soluēte facit crimeꝫ ipm̄ ꝗuissimū et pena qualibet actissimū. ꝯtemptus enī est ille q̄ fit delictuꝫ fore grauiꝰ vt voluit glo. in. c. cū quidā de iureiurādo facit. l. relegati de pe. Iustū est enī vt qui in paternis iussiōibꝰ cōtemptores existūt seueroiribꝰ corrigant vindict;

Statutū imponēs penaꝫ mortis ꝓ ꝯtumatia anvaleat

Ita dicit tex. in. c. iustū. xxiii. q. iii. facit tex. i: c. si quis seruū xvii. q. iiii. vbi siq̄s occasiōe religionis docet seruū cōtempnere dn̄m excōicat et in. c. sequēti dicit durissime in oībꝰ arguat tanta enī est ꝗuitas cōtemptꝰ ꝙ statutū imponēs penā mortis ꝓ ꝯa cōtumtie. ꝛ sic ꝑ cōtemptu alter non cōstito de delicto valet. Ita determiat io. andree post specu. in ti. de fideiussoribꝰ in. c. veritatis de dolo et ꝯtuā. et voluit bal. in. c. ꝑrio in. §. iniuria in prin. iiii. colump. de pace iuramēto firmanda facit nam licet alias in actionibꝰ stricti iuris nō iuretur in litē vt plene habet in: l. in actionibꝰ. ff. de in litē iurādo tñ ꝓpter cōtemptā auctoritatē iudicis i eis iurat vt voluit glo. in. l. penul. in. §. in eū. ff. ne quis eū qui in ius vocatꝰ vi. eximat addas ꝙ in electione īfirmāda plus facit cōtemptus vniꝰ ꝙ̄ cōtradictio multoꝝ imo plus ꝙ nisi ille qui fuit contemptꝰ tacite vel expresse ꝯfirmauerit electionē talis quidē electio etiā post electi ꝯsecrationē cassari ꝑt. vide ergo ꝙ̄te abominatiōis i iure habeat cōtemptꝰ hec notant ꝑ doc. ꝑ illū tex. in. c. ꝙ sicut de electiōe ꝛ rōnem possuit glo. quā videas in. c. ii. in ṽbo ciuilis de arbitris in vi. Ex istis ergo patꝫ ꝙ negās tributū nō ita ꝗuiter punit rōne pecuniaꝝ sꝫ rōne qꝛ videt principē contēpnere ei non obediēdo quis enī dicit alibi imperator tante sugbie fastidio tumidꝰ est vt regalē sē sū cōtempnat.

Plus facit ꝯtēptꝰ vniꝰ ꝙ̄ ꝯditio mulorum

¶ Et ꝑ istis facit qd̄ determiauit angelꝰ i. l. si quis id qd̄. ff. de iurisditione oim iudi. ꝙ cōtra fraudanteꝫ vectigalia publica nō dat actio emptori vectigaliū ad penā sed dat fisco et tñ hic nulls erat vtilitas nec dampnū fisci sꝫ cōsiderat ꝙ ille offendit fiscū cōtempnēdo illud fraudādo ꝛ sic in materia nr̄a qui cōsiderat vtilitas pecuniaria qd̄ dtm̄ angeli inuenio sequi io. de anania in. c. fi. in. iii. colūp. de maledicis quitquid dixerit bal. in: c. i. in §. sciendū de feudi cognitiōe et si dicat nō ne ille q̄ nō vult soluere istas exordiarias collectas videt cōtēpnere. dico ꝙ nō. nā cū ille nō debeant nisi in casu fertilitatis maxīe ꝛ principis necessitate vergente ius ꝑmictere videt absolute negare ad tuendas res

suas ergo nõ videt̃ cõtempnere. Nã qui iuris auctoritate fa cit nõ cõtempnit voluit abbas in: c. ii. de parro chiis imo pl⁹ q̃ qui se mouet ex aliqua causa licet iniusta nõ cõtempnit vt est glo. clara in. l. satis. ff. de inius vocãdo et in. l. vnica. ff. si quis ius dicenti nõ obtemperauerit et facit nã tunc nõ est dolus qui facit cõtemptũ vt est glo. in. l. i. ff. de abigeis que libet eni iniusta causa excusat a dolo vt est tex. in. l. igit. §. i ff. de liberali causa et est glo. in. l. plagii: C. ad legẽ faniã de plagiariis ¶ istis facit nã cũ istud sit extraordinariũ et supindic tũ est restringendũ nec tñ fauem⁹ habenti ptãtem imponẽdi q̃tũ ad istud sicut q̃tũ ad tributũ cũ sit ordinariũ sicut in simili dicit abbas de ptãte legati q̃ licet sit ordinaria tamẽ qr̃ est extraordinario iure sup inducta censet̃ odiosa et restringenda. ita p eundẽ in. c. si quis cõtra in sua repetitione in. ii. notabili de foro cõpe. et est tex. iuncta glo. in de. ii. de officio ordi. Et si dicatur nõ ne lex. in p̃ncipe presupmit causã vt est glo. in. l. relegati et ibi bar. ff. de penis. Et propterea dicimus q̃ princeps potest remictere penam etiã applicabilez parti quia solus motus p̃ncipis habet̃ p legitima cãs vt voluit cin⁹ et bar. in. l. rescripta. C. de p̃cibus imperatori offerendis et doc: in. c. que in ecclesiarũ de cõstitucionib⁹ et abbas in. c. nisi specialis de officio legati et dicit pulcre inno. in. c. ad aures de temporib⁹ ordinationum et euz commendat abbas in. c. si q̃do de rescrip. in fi. q̃ vani capitis esse existimatur superiorem non posse precipere sine omni cognitiõe et sine cause expressione ¶ supradictor potest eẽ ratio qr̃ p̃nceps non p̃sumitur velle nisi illud qd̃ ius vult vt voluit pa nor. per illũ tex. in. c. cum venisset in p̃mo nota. de iudiciis. Si ergo in principe p̃sumitur causa ergo credit̃ q̃ immiet illa necessitas pro qua potest imponi illud extraordinariuz munus. Et sic cum debeat̃ non debet posse resisti. quia ad hoc respondeo primo q̃ iusta causa presumitur in principe nisi lex requireret causaz vt facit in casu nostro ex qua princeps posset illud facere istud probo a simili per glo. in. l. suspecti ff. de procuratoribus ad quid eniz diceretur illa glo. lex requireret causam si presumeretur pro allegante: sed quia dicta: glo. non videtur esse tuta quia contrarium sentit glosa in. c. pastoralis de officio delegati ideo doc. aliam solutionem et dico q̃ presumitur pro principe q̃ subest causa nisi in causa subiectionis vt est in materia nostra. ¶ Nam non d. vi

Quis iur̃ auctoritate fac nõ cõtẽpnit

Quelibz iniustas cãs excusat a dolo

Presumitur p̃nceps velle q̃ vult ius

crederet principi in causa sui vassalli q̃tũ ad feudũ rõe cu-
ius est sibi subiectus/et ꝓpterea si est q̃stio de feudo vel de

q̃s ẽ iudex in feudo int dñz et vasalluz.

censu soluẽdo.dñs non debet esse iudex sȝ pes curie quãdo
hoc est int dñm et vasallũ quasi dño tunc nõ crederet.vt la-
te habet in.c.ceteꝝ.de iudiciis. Preterea inter dñm et sub-
ditos est quidã contract⁹in ipa subiectiõe/⁊ est reciprocus
multa eni tenet facere dñs et multa subditi.vt plene habet
per doc.in p̃ludiis feudoꝝ.sȝ in his q̃ sunt contract⁹nõ cre-

In hiisq̃ sũt ɔct⁹nõ creditur p̃ncipi

ditur p̃ncipi.qꝛ de facili posset eludere ɔtractũ:in q̃ est obli
gatus vt ad saturitatẽ habet.in.c.q̃ in eccłiaꝝ.de cõstitutio
nibus.et in.l.digna vox.C.de legib⁹.faciunt q̃ habent in c.
i.de ꝓbatiõibus.et dicit io. de anania post alios de quibus
ibi per eũ in.c.fi.ne p̃lati vices suas.q̃ ex ɔtractu principis
nõmodo ipe verũ et ei⁹successores.si cõtract⁹ est rationabi
lis obligãtur.et dicit bal.ad ꝓpositũ nostrũ pulcra verba i
l.qui se pris.in.x.columꝑ.C.vñ liberi.q̃ vbi princeps ex cõ

Qñ p̃nceps capit pecunias ex ɔcessione ei⁹subcessores nõ pñt illõ reuocare

cessione aliqua accepit pecunias nec ipe nec eius successo-
res illud possunt reuocare. ¶ Item illud qõ presumit pro
principe potest alio modo tolli fatẽdo istud.Sed cum nũc
agitur de alterius preiudicio non sufficit p̃sumptio/sed de-
bet fieri plena ꝓbatio per ea que habentur in.c.cuȝ a nobis
de testi.et voluit glo.in.c.sicut.de senteñ.excõmunicatiõis.
et panoꝛ.in.c.licet.de officio delegati.Et si ad hoc dicatur
q̃ istud vltimum non habet locum in presumptione princi-
pis/cum sit tante potentie q̃ contra eam nõ admittitur pro
batio in contrariũ.vtvoluit cin⁹in.l.rescripta.C.de p̃cibus
imperatori offerẽdis.et doc.in dicto.c.qui in eccłiaꝝ. quia
ad hoc respondeo q̃ saltem ille qui negaret istã presũptio-
nem principis admitteret ad ꝓbandũ incõtinenti.cuȝ nulla
sit ita violẽta p̃sumptio cõtra quã non admittat oblatio ꝓ-
bationis incõtinẽti pro hoc allego tex.in.c.lr̃as in v̾bo p̃te

ꝓbatio incõtinẽti admittit ɔ oẽm p̃sumptionem

rea.de restitutiõe spoliatoꝝ.et in t̃minis voluit panoꝛ. in.c.
suscitata.suꝑ glo.in v̾bo effect⁹.de restitu.in integrũ . facit
quod notat glosa.in.l.i.ff.de tabu.exibe. ⁊ in.capitulo veni
ens.ii.de testibus.pulcher tex.in.c.pia de exceptionibus.i
vi.vbi exceptio excõicatõis eiusdẽ nõ põt nisi bina vice ꝓpo

Exceptio excoicatõis q̃t vicib⁹p̃t opponi.

poni nisi ex ꝓmptu offerat ꝓbatio.fac̃ tex.i.l.si is a q̃.ff.vt
i pos.leg.⁊sic resoluẽdo dico q̃ ꝓ istꝭ collectꝭ extraordinariis p̃n
cipi resistimus sine aliqua pena. quia adhuc non debentur
sed in tributis impositis non possumus resistere/ cum iam

sint debita statuta imo resistendo negarem⁹ obedientam vt essemus rebelles per ea que supra dixi. Isti resolutioni facit quod in simili dicim⁹ de lege cui ante cōstitutionem pos sumus resistere postq̄ autē est cōstituta non possum⁹ vt habetur i.c. erit autē lex.iiii.di.lex enī q̄tuncūq̄ dura post e⁹ ɔstitutionem seruanda est.l.ꝓspexit.ff. qui et aquibus ſ3 q̄a istud posset euacuari forte dicendo q̄ quitq̄d cesar precipit ferendum est et quitquid impat tollerandum: intelligendo nisi offenderet deus/cui magis debemus obedire. Ista sunt verba tex.in.c.militare.xxiii.q.i.et ibi glo.extendit licet q̄d imparet esset iniustum alibi tex.in.c.contra.C.di.dicit ɔtra morem quippe ecclesiasticū est si non pacientissime tollerat quod a nobis absit etiā iniusta correctio ad idem tex.in.c. ante trienniū.xxxi.di.et habetur per glo.in.c. expazte.ii. de officio delegati.ꝛ licet ad hoc potest dici q̄ istud est q̄tū ad ius diuinū cuius iuris consilio etiam verbera debem⁹ tollerare: tamē realiter tolle totum illud argumentum quod feci a cōsuetis vltra supradictas solutiones isto modo fatendo q̄ multi et pluries resistunt. ergo non est punibile ɔsequentia/ est mala: quia multitudo et mala ɔsuetudo non excusat peccatum imo dat causam vt graui⁹ puniatur vt est tex.in.c. q̄a in omibus de vsuris. nec gaudeant mali quia plures inueni unt eis similes. Nam ꝑpterea non minus ardebūt quia cū multis cruciabunt ita dicit tex.in.c.multi.ii.q.i. imo plus q̄ si oms facerent non propter hoc delictum excusat est tex.in c.flagicia.xxxii.q.vii. Et hec sufficiēt ad rñsionē scdi argu. ¶ Accedat nunc tertium dum dicebatur q̄ possumus p̄scribere res principis puta prescribendo res fisci. Nam ad hoc primo respondeo q̄ quando est elapsum temp⁹ prescriptionis ille contra quem est prescriptum fingit consentire q̄ p̄scribens habeat illam rem vt voluit bar.in.l.fi.C.in quibus casibus in integrum restitutio non est necessaria et est tex. i l.iii.C.de postulando merito non possumus arguere de prescridtione ad negationem tributi/cū in prescriptione est saltem consensus fictus quod non est in tributo. Preterea et secundo respondeas q̄ liced possumus prescribere res fisci. istud non habet locum in tributo in.l.comperit.C.de p̄scriptione.xxx.annorū ibi nec huic parti cuiuscunq̄3 temporis p̄scriptionem oppositam admicti ad idem est tex.in.l. vltima C.de fundo publico.li.xi. Et in.c.placuit.ii.in versiculo q̄ d.vii.

An possum⁹ resistere legi

Multitudo peccātiū non excusat pc.ī

Post p̄scriptiōe3 fingitur concēsus

si priuatus cum sequenti versiculo ad hec.xvi.q.iii.sicut in
simili dicimus in decimis que cum sint tributa gentium

decime dicūt tributa

animarū in.c.decime.xvi.q.i.et proprie dicuntur tributū vt
tenuit panor.quitquid ibi dexerit glo.per falsa fundamenta
in.c.tua nobis de decimis. tales decime non prescribuntur

Decime nō p̄scripbuntur.

vt habetur in.c.causas de prescriptionibus doc.in.c. cū ho
mines de decimis/patet ergo q̄ illud argumentum de p̄scri
ptione q̄tum ad casum nostrum non procedit cum tributuz
sit alterius nature q̄ȝ alie res fisci cum in eo non tantum cō
sideratur pecunia q̄tum obediencia vt dixi supra in respon
sione proxima ad scd̄m argumentū ¶ facit nam licet in aliis
rebus fisci admictatur compensatio/in tributo non admicti

In tributo n̄ admictit̄ cōpensatio

tur tex.est in.l.auffertur in.§.qui vt debitoribus.ff. de iure
fisci/quid plus q̄ remedium iuris equissimum vt est appel-
latio quo nos agrauamine releuamus nostram innocentiaz
fauemus in.c.subiectum in fi.et in.c.ad nostram de appella.

Comādatio appellatiōis

corrigit enim iniquitatem hominū.l.i.in prin.ff.eo ti.et tam
in tributis non admictitur voluit glo.in dicto.c.decime ⁊ in
dicto.c.tua nobis/et ibi abbas et est tex.in.§.quotiens.ii.q

In tributis n̄ admictit̄ appellatio

vi.quasi nōmodo ī facto:sed nec etiam in iure debemus re-
sistere in tributo ¶ addas q̄d ecclesia met fatetur ī hoc nō
esse imperatori resistendum.ita dicit ambrosius ī .c. si tribu
tum.xi.q.i.si tributuz petit imperator non negauimus agri
ecclesie soluant tributum dicit ibi tex. de quo etiam est tex.
in.l.si diuina dom⁹.C.de exactorib⁹tribu.li.x.lacius p doc.
in.c.non minus de immunitate ecclesiarum.panor. in consi
lio.iii. incipiente. Casus super quo consiliuz petitur quidā
potens ⁊c̄.Et in consilio.vi.incipiente. Casus super q̄ peti
te fuerunt allegationes. ¶ Ad quartum argumentum partis

R.ad.iiii.

aduerse q̄ contra fraudantem annonam non est pena mor-
tis respōdeo q̄ illa iura loquntur quando quis faceret frau
dem vt annona carius venderetur non autem loquuntur
prout loquitur casus noster quando quis negaret solue-
re annonam imperatori.Nam tunc cum vellet se liberare a
subiectione imperatoris ratione cuius et in signum presta-
tur annona et tributum incideret in crimen lese maiestatis
vt sepius dixi non obediendo imperatori cui quilibet tenet̄

Luminaria ī t̄ra sūt īpator et papa

obedire.c.quo iure viii.di.imperator enim et papa in terra
sunt duo maxima luminaria sicut sol et luna in celo.c.solite
de maio.et obedientia.est enī imperator in t̄p̄alibus domi-

nus tocius mūdi.l.deprecatio.ff.ad legē rodiam de iactu.ꝛ in.l.bene azenone.C.de quatrien.pscrip.¶Ad quintū argumentū dum dicebat q̄ pena non soluentis tributa est amictere rem.respondeo pmo q̄ illa iura de quib⁹ in dicto quinto argumento loquunt in non soluente non autē in negante quod grauius est. Nam vt dixi sepius pena negantis tributū ideo est magna: quia est in ꝯtemptu.ꝛ videtur negare obedientiam ille autē qui non soluit non debet pati talem penam cū non sequitur q̄ non soluit.ergo negat obedientiā: q̄a forsitasse nō soluit quia non potest argumento.l.nō hoc C.vnde cognati.secus est in illo qui negat tributa quia ibi nō est aliud nisi velle negare non esse subditus nec aliqua ratio esse potest vt ꝓpriis cuiusq̄ vsibus aplicet quod pro cōi vtilitate est statutū.ista sunt verba tex.i.c.ratio nulla.xvii.q.iii.ꝛ in.c.ratio de ꝓbendis¶vel scdo solue dictū quintum argumentū q̄ licet illa iura loquantur de bonis amictendis non tamē sequitur: ergo non est pena mortis. Nam in tributo est ipa pecunia et negans soluere debet puniri pecunialiter q̄a in eo in quo quis peccat debet puniri vt laci⁹ dixi supra facit tex.in.l.sancim⁹.C.de penis.et tali modo punitur in dictis iuribus. Item in tributo est honor et obedietia ꝛ tūc negans soluere cū tangit honorem ꝓncipis et sic ei⁹ vitā cū honor vite equipareturvt supra dixi rōne istius scdi capitis debet mori negans tributa et ita loquūtur iura allegata supra ꝓ parte affirmatiua questionis nr̄e facit nam ꝓ quolibꝫ delicto publico potest agi ciuiliter actione in factū et criminaliter.l:q̄ noīe.ff.de falsis¶ꝛ si istis apponat q̄ si fisc⁹ potuisset agere ad penam mortis tanq̄ negans tributa incidisset in crimen lese maiestatis ad quid ergo fuisset et necessarium agere ciuiliter ad rē cū ꝯtra euꝫ criminaliter agēdo habuisset etiā omia ei⁹ bona.et sic vno iudicio potuisset ꝯsequi vindictā ꝯtemptus et interesse pecuniaꝝ cū omia bona incidentis in crimie lese maiestatis applicant fisco: vt dicam ꝑ in sequenti articlo ponēdo penā criminis lese maiestis.¶Ad hoc respōdeo q̄ licꝫ fiscus potuisset hr̄e dicta bona rōne pene sua tū interest habere vt ꝓprium interesse quod ꝓbo. Naꝫ fiscus de bonis habitis tanq̄ suum intesse non tenet creditoribus: secus est de bonis habitis ratione pene vt habetur in.l.i.in.§.an bona.ff.de iure fisci.¶Ad sextū argumētum quod feci supra ꝓ parte aduersa videlicꝫ q̄n quis extra

R.ad.V. — In eo i q̄ q̄s peccat debet puniri — R.ad.VI.

xit debitorem captum p tributis: q tenetur solum ad debitũ respondeo eo modo quo supra pxime. Nam vtraqз respon sio potest ad istud adaptari/et q ibi solum agit ratione inte resse facit ille tex. dũ presuponit q fuit illata vis si ergo ibi ɔsideraretur vindicta potuisset ad minus agi per. l. Juliam de vi. publica si fuit cum armis vel de vi. priuata si fuit sine armis vt habetur in. §. item lex isti. de publicis iudicijs. ꝛ. § qui autem insti. de interdictis. ¶ Cum ergo ibi nullũ verbum de hoc ergo patet q solum interesse ibi considerauit. ¶ Ad

R. ad. Vii. ar septimum argumẽtum dum dicebatur q litigamus cũ fisco respondeo q illud fit vt tueamur ius nr̃m et hoc a iure nob permictitur non autẽ vt negemus obedientiaз principi sicut est in negante soluere tributa cum ibi nõ sit illud quod tue atur ius suũ cum sit ius ordinarium iam ɔstitutum et debi tum ipsi pncipi vt supra dixi. ¶ Cuз ergo fundamentum dicti septimi argumẽti habeat diuersam rationem ɔ̃tum ad casũ nr̃m argumentum est sublatũ. Nam ibi ille qui litigat cũ fi

Qui vtit iure suo nemi faĉ iniuriam sco cum vtatur iure suo nemini facit iniuriam. l. iniuriaꝝ. § i. ff. de iniurijs et. c. bone de appellationibus. l. illud in fine. primi responsi. ff. de peticione hereditatis et in capitulo. quod debetur. xiiii. questione prima et. q. v. in capitulo non sane et in capitulo cum ecclesia vulterana de electione. ꝛ ibi plus dixit panor. q hoc licitum est etiam contra superioreз vt ibi notat ex illo textu. Nec enim videtur vim facere qui ordinaria in iudicio actione contendit. Jta dicit textus in

R. ad Viii. ar lege non videtur. ff. de regulis iuris. ¶ Ad octauum argumentum quod feci de seruitute. Respondeo q ista seruitus denotate per tributum est vna species seruitutis cui quili bet debet esse subiectus omnis enim anima in isto mundo d bet esse subiecta/et vnum recognoscere superiorem nec ali quis potest esse acephalus vt volunt docto. per illum tex tum in cap. omnis de censibus. ¶ Nec obstat quod dice bat in dicto octauo argumẽto q cuilibet licitũ est deffẽdere libertatẽ etiã ɔtra imperatoreз q respondeo q loquit de illa libertate quam quilibet de iure debet habere non autem de illa quam nullus debet habere vt est casus noster nec de. pastoralis ibi allegata obstat quia loquitur quando impera tor volebat adimere deffensionem regis roberti qui non e rat sibi subditus sed pape ratione sui regni. Merito Papa

ibi dixit q licitum est illi regi aduersus imperatorem se defendere nec potuisset imperator tollere defentionem iuris naturalis vt ibi sed casus noster loquitur de negandis tributis vbi nulla est defensio negationis cum omis anima de bet esse subiecta vt dixi et omēs tempore quo xpus fuit accusatus erant imperatori subdicti cum nō erat papa. ¶Ad nouum argumentū respōdeo q deus neqꝫ ecclesia vult mortem peccatoris vt sepius dixi nimirū si pro nagatione decimarum non est statuta mors est bene verum q si quis est in contemptu nolendi soluere decimas excōmunicationis sententie noiak que vt plene supra dixi morti equiparatur iste ē tex.in.c.peruenit de decimis et ibi docto.imo predicatores proferentes aliqua verba quibus auditores possint substrahi a decimarū solutione sunt ipso facto excōmunicati et cōfessores si ꝓposito obmictunt penitentibus de decim s facere conscientiā grandem equidem incurrunt penam.Hec duo vltima probant in cle.cupientes de penis et voluit panor.in rubrica de decimis et in materia decimarū dicit pulcre tex.in c.decime.xvi.q.i.hec verba ad terrorem nō soluētiū decimas.hec est eni dei iustissima cōsuetudo q si tu illi decimas nō dederis tu ipe ad decimam reuoceris dabisqꝫ impio militi quod noluisti dare sacerdoti.Ex istis infertur q dictū argumentum nonū non obstat imo magis si cōsiderek ꝓbat istam ptam affirmatiuam cū non soluens dicimas excōicatur ergo delictū est dignū morte naturali vt supra dixi ¶Et nota q deᵒnon minᵒremunerat ppl'm soluēdo tributū cesari q̄3 sibi decimas.ita ꝓbat tex.in.c. maiores.xvi.q.vi.ꝑ hec verba maiores nr̄i ideo copiis oibus habundabāt quia oino decimas dabant et censū cesari reddebant. Et ex istis patet q cōsulens nō esse soluendū tributū vel negans solure ex cōtemptu:cū hoc tendat ad amissionē impii ⁊ ad negādam ꝑncipi obedientiā est in crīe lese maiestatis qd delictū morte lui debꝫ vt sepᵒdixi. ¶Nec obstat si isti ꝯclusioni opponak isto mō tributa possūt remiti ꝑ ꝑncipesꝫ vt patꝫ i mltis casibᵒin toto titulo.ff.de censibᵒet aliqd habek in.l.fi.C.sine censu ⁊ reliquis:ergo nō soluere tributa nō est crimē lese maiestatis.cū si esset crimē ante fatū nō posset ꝑ ꝑncipē remiti cū esset dare viā ad delinquēdū argu.l.iuris gentiū .§.si ob maleficiū.ff.pactis.et:l.cōuenire.ff . de pactis dotalibᵒ nec a ꝑncipe aquo iura sumūt fūdamētū iniqtas debꝫ oriri

Ꝝ.ad.ix.

Cōtra nolentes soluere ð cimas

Tributa possūt remicti ꝑ ꝑncipem

Crimē ast factū nō pōt remicti.

argumento.l.meminerit.C.vñ vi.¶Ad hoc respõdeo q licz remittat̃ tributa a principe nõ tñ negat̃ obediẽtia ipsi ꝑncipi cũ princeps istud voluerit et volẽti nõ fit iniuria:l.i.§.ado

Volenti non fit iniuria

ff.de iniuris cũ sĩlibus.Nã omis cõsideratio in negãte soluere tributa est ipe cõtempt⁹inobediẽtie qñ ergo ꝑnceps remisit nõ est in cõtemptu ergo nõ ĩ crimie lese maiestatis cũ non sit in inobediẽtia.Non enĩ cõtempnit qui legis auctoritate ambulat vt voluit panor.in.c.ii.de ꝓcuratoꝛi.¶Item nec ꝑdicte cõclusioni obstat si dicat̃ quotiẽs ꝑsona principis vel res publica principaliter non licet in consequentia offendatur non est crimen lese maiestatis.l.si quis ingenuã § fi.ff.de captiuis.Et postliminio reuersis ibi in ciuilib⁹ differentiis quis sepe per eas res publica ledat̃.Nõ tñ in exitu rei publice cõtempnit̃ ideo ꝓbat tex.in.c.i.de eo qui interfecit fratrẽ dñi sui in vsibus feudoꝝ sicuti etiã dicim⁹ in simili q sacerdos male obseruans diuina ad irã deum prouocat cõtra populum vt notat panor.in . c.sane de celebratiõe missaꝝ ꝑ illũ tex.Et tñ licet ledat ppl̃m nemo dicet eũ incidere in crimẽ lese maiestatis cũ illud pricipaliter ipe sacerdos non agit ppl̃m offendere.Modo sic cũ ex negatiõe tributi vel ex cõsilio negandi non offendit̃ principaliter ꝑsona ꝑncipis sed ei⁹ res ergo non est crimẽ lese maiestatis per supradicta.¶Ad hoc respõdeo negãdo minorẽ imo in casu nr̃o ꝑncipaliter ledit̃ ꝑsona ꝑncipis nam ista negatio tributi tendit cõtra honorẽ et securitatẽ principis ratione quarũ rerũ soluit̃ tributũ vt sepius dixi.Ex istis ergo infert̃ quod

Facere cõtra honorẽ ꝑncipis est crimẽ lese maiestat

est crimẽ lese maiestatis.Nã qui facit cõtra honorẽ ꝑncipis in hoc incidit ꝑ tex.in extravagãti qui sũt rebelles in prin. ibi ꝯtra honorẽ nr̃z¶Preterea ꝑ hoc etiã ledit̃ securitas ipi⁹ ꝑncipis cũ si nõ haberet tributa nõ solueret militib⁹ nec hostib⁹ posset resistere vt sepi⁹ dixi ergo est crimẽ lese maiestatis vt in dicta extra.qui sũt rebelles ⁊ in.l.i.ff.ad.l.iulyã maiestatis ibi qui ve ꝯtra securitatẽ ⁊c.et in hoc finẽ impono:Tertio articulo illato ꝯtra redemptorẽ nr̃m iesũ xp̃m qui ex ista allegatiõe falsa videbat̃ potuisse ad mortẽ dampnari ꝑ pilatũ vnũ ꝑ ꝯplimẽto in materia articuli nr̃i notãdo q tri-

Priuilegiũ tributi

butũ est tãti ꝑuilegii q si quis noluerit adire hereditatẽ alicui⁹ debitoris fiscalis occasiõne tributi amittit oẽs res q̃s habuerit ab ipo debitore etiã inter viuos ⁊ quocũq titulo. tex.est in.l.heredes.C.de oĩ agro deserto li.xi.quem ꝑ vnico in iure allegat roman⁹in repetione auten. siliter in xiiii:

speciali circa contractus. C. ad legem falsidiam.

¶ Cedat vltio quartꝰ articulꝰ pncipalis de quo apḟdis iudeis pilato xp̄us fuit accusatꝰ vidȝ qꝛ se regē faciebat in quo articlo ne statim portū egrediēs velā pādere decisionis videar aptiꝰ michi fuit paululū remigare. ¶ Et ē sciēduȝ ꝙ rex p̄t esse vnomō cū regno alio mō sine regno ꝑ quibus declarādis p̄suppono ꝙ nō dicit regnū aliqd̄ nisi in eum ad minꝰ sint decē dioceses ⁊ vnꝰ metropolitanꝰ vt ꝑbat tex. in. c. scitote vi. q. iii. ¶ Cū ergo aliquis habȝ vnā ꝑuinciā in qua nō sint tot dioceses et diceret rex esset sine regno. et hoc est qd̄ dicit hostien. et post eū panor. in. c. cōstitutis in prin: de testibus ꝙ rex boemye nō erat rex sed erat dux et si hodie est rex est tn̄ sine regno qꝛ in illa ꝑuincia nō est nisi vnꝰ ep̄atus rex aūt cū regno quid sit ex istis clare videre licȝ ideo nō insisto ¶ Scd̄o ē sciēdū ꝙ licȝ antiq̄tꝰ rex electione ꝯstituebat hodie tn̄ ꝑ subcessionē fit vt nō. glo. in. c: deniqȝ vii. q. i. et qd̄ nō. in. c. imꝑialē in. §. p̄terea de ꝓhibita feudi alienatiōe ꝑ federicū ꝑ panor. in. c. licȝ de voto. ⁊ nō ꝙ licȝ hodie sic creat rex nō tn̄ ꝓpter hoc q̄tq̄d vult potest agere de regno nō enī illiꝰ ꝯditionē potest facere deteriorē nec illd̄ seruituti subicere vt voluit bal. in p̄ludiis feudoꝝ in. i. colūp. tertie carte: facit qd̄ dicit panor. in. c. itellecto cꝛca prin. de iureiu. vbi dicit ꝙ rex nō p̄t regni bona alienare ¶ Itē aduas ꝙ licȝ hodie reges ꝑ successionē fiāt oēs tn̄ coronabit impator vt dicit glo. i. in. c. i apibꝰ vii. q. i. nisi forte i illis regibꝰ q̄ nō cognoscūt imꝑatorē i supiorē qd̄ tn̄ aliis decidēdū reliq̄ sut enī aliq̄ reges i quoꝝ nūero dicit eē xp̄ianissimꝰ rex frācie i cuiꝰ pria deo volēte i p̄ntiaꝝ vȝ ꝑsiis i dego Itē iuictissiꝰ ille hyspanie rex cuiꝰ ex origiē tāqȝ siracusanꝰ vassallꝰ natꝰ sū ac eē lector q̄s ei alioꝝ pace dixeri tꝑribꝰ nr̄is tātā infideliū victoriā assequutus fuerit vt ip̄e fecerit. ita admodū ꝑ fide hucvsqȝ bellauit vt eū gl'iosissio illi magno karolo ꝯparē. ¶ Prio eni hereticꝭ q̄ hyspanico ydiomate marrani vocāt partem eorum igni tradendo partemqȝ perpetua donando fuga suā patriam mundauit non minꝰ et deuote iudeorū causā tractauit eos exules suis ex regnis nūciādo taceā illā nō priꝰ ab aliq̄ habitā victoriā illꝰ ifideliū regni ꝙ granata nūcupat ve quidā ⁊ francie rex ip̄eqȝ sil' tāqȝ duo fidei lumiaria venerari debēt. ⁊ merito ab imꝑatorꝭ subiectiōe dicūt eē liberati: qd̄ aūt an sit de iure qꝛ trita est q̄stio ⁊ ꝑlixa eā nō tangā. sed plene habetur in. c. venerabilem de electione et in. cap. per venerabilem qui filii sint

Quid req̄rit ad hoc ꝙ vna patria sit regnum

An rex fit electione

Rex non p̄t facere ꝯditionē regni deteriorem

Quis coronat regem

legitimi. Itē est notandū q quilibꝫ rex i regno suo est heres
xpi et propter hoc debet esse pacificus vt voluit panor.in ꝑ
hemio decretalium in verbo rex pacificus. ¶ Itē rex debet
deffendere ecclesiam et si nō faceret posset a regno deponi.
volunt canoniste vbi bonus tex.in dicto c.venerabileꝫ. ⁊ di
xit tex.in c.principes.xxiii.q.v.hec vera cognoscant princi-
pes seculi deo se debere esse reddituros rōnem ꝓpter eccle
siam quā xpo tuendā suscipiunt.facit tex.in.c.fi.lxxxvi.
¶ Itē est sciendū q licet rex q̄tum ad spiritualia sit priuata
ꝑsona.tenetur eni soluera decimas tam ꝑsonales q̄ predia-
les et cōfiteri epō ꝓprie parrochie. Item i causis spirituali
bus corā epō litigare hec habenꝭ ꝑ glo.et doc.in c.oms ꝑn-
cipes de maioritate et obedientia. Item et si clerici habeāt
temporalia ab eo si tn̄ non in feudū ad non subiciunꝭ ipi re
gi.c.nouerint.x:q.i.c.aduersus et.c.minꝰ de immunitate ec
clesiaꝝ per panor.clare in.c.solite de maioritate et obedien
tia. Item non habet potestatē eligendi ꝑlatuꝫ ipe rex vt ple
ne habetur in.c.messana et in.c.sacro sancta de electiōe in.c
si quis deinceps.xvi.q.vii. Et est ratio. Nam laycus nō de
bet aliquid facere de spectātibus ad clericos nisi in expresse
sibi permissis.ita voluit glo.i c.fi.xxiiii.q.i.imola et post eū
panor.ibi in c.q̄rto in vlti.colump.de cōsuetudine et quādo
laycꝰ in istis pōt se excercere late ꝓsequiꝭ glo.in c.pricipes
xxiii:q.v.tn̄ licet rex nō possit in istis se mouere potest tn̄ se
interponere cōtra ꝓmouendū q̄do dubitat de eius ꝓditione.
ita voluit inno.in.c.sup his de accusationibꝰ qd̄ dtm̄ ꝑ nota
bili sequiꝭ panor.i c.expte i prin.iiii.col ūp.de testibꝰ ¶ Itē
in materia supradicti vnū addo.q aliqn̄ regibꝰ solet dari cu
rator et hoc propter tres causas. ¶ Primo si nescit regnuꝫ
suū deffēdere. Item si in eo nō seruat bene iusticiaꝫ ⁊ paceꝫ
Item qd̄ plus est. Si ꝑdita nesciat recuperare hec habeꝭ ꝑ
inno.in c.grandi de supplēda negligentia ꝑlatorū vbi etiaꝫ
habeꝭ quis debet dare talem curatorē ⁊ illam doctrinā ino.
sequitur bal.in sua margarita in verbo rex in.iii. questione.
¶ Nunc ꝯdescendo ad examinationē articuli nr̄i ⁊ quero. An
si aliquis faceret se regē cū non esset incideret in tale crimē
cuiꝰ pena esset mors et dimissis que hinc inde ad partes di-
ci possent. Pro parte affirmatiua et vera videlicet q est de
lictum dignum morte duobus argumentis ero contentus.
¶ Et prio sic.si aliquis faceret se regē adimeret in illo loco

Laycꝰ nō de
bet aliqd fa-
cere de spec
tātibꝰ ad cle-
ricos.

Qn̄ regi daꭍ
curator

cuius ille se regẽ fecerit dominiũ regis vel impatoris illi-
us regni in quo ipe se fecit regẽ. Ergo incidit in crimẽ lese
maiestatis per tex. in extravaganti qui sint rebelles imo plus
voluit ibi bar. ꝙ icidit in tale crimẽ etiã si nõ vellet subiuga
re regnum odio regni sed persone tantũ que nunc regit nã
qui non obedit principi etiaz si contra regnũ hostilia nõ fa-
ciat pditor ⁊ rebellis est ita per bar. in dicto loco istis facit
nam duo nõ possũt esse reges eiusdaz regni argu. tex. in. l. si
vt certo in. §. duobus vehiculũ. ff. comodati. l. quod. §. vni
duo. ff. de regulis iuris ⁊ facit quod in materia nr̃a dicit ol
dra. in consilio. xciiii. in vi. columþ. vbi dicit ꝙ vt seruetur

Duo non possũt eẽ reges eiusdem regni

pax inductũ est vt vni regno vnicum capud presit vt pplm
et multitudinẽ regat et dirigat pacẽ ⁊ vnitatez nutriat inter
ipsos et cõseruet vnde dicit cassiodorus ꝙ in pluribus req
ritur quedã vnitas ad hoc vt modo debito regi possit vniri

Laudes mutatis

vero dicunt plura per applicationẽ ad vnũ sicut in natura
videmus quã ars imitat vt habetur in. §. minorez insti de
adoptionibus ꝙ in pluralitate mẽbrorum est vnũ capud. et
si plura in eodem corpore esse reperiant dicitur esse mostrũ
l. nõ liberi. ff. de statu hoim. Item in toto vniuerso vnus deus
oim factor et rector hec oldradus in preallegato loco pro

Vbi sũt plura capita ibi est mõstruũ

quo facit tex. in. c. in apibus vii. q. i. dicit ibi tex. in apibus pri
ceps vnus est et grues vnaz sequũtur ordine seruato impe-
rator vnus: vnusqꝫ iudex vnius puincie scilicet rex subiun
git ibi tex. roma autẽ cõdita duos fratres simul habere nõ
potuit in paricidio dedicatur in rebecche vero vtero esau
⁊ iacob simul bellum gesserunt singuli ecclesiaruz episcopi
singuli archiepiscopi singuli archidiaconi ⁊c. ad idem facit
tex. et quod ibi notat bal. in. c. imperialem. §. preterea. ii. de
prohibita feudi alienatione per federicum et hec. quantum ad
primũ argumentum. ¶ Secundo ad idem arguo sic qui oc
cupat sibi iurisditionem in crimen lese maiestatis incidit. l.
iii. ad finem. ff. ad legem iulyam maiestatis. sed ille qui fa-
cit se regem occupat sibi iurisditionem imo maximam cum
reges sint de maioribus magistratibus vt per bar. in. l. omis
populi. ff. de iusticia et iure ergo. ⁊c. Et nota contra illos q
sunt cupidi dominãdi facile enim inciduut in rebellionez ta
lisqꝫ cupiditas non minus in hominuz actibus crudelitate

Nota contra cupidos

et vindicta dampnatur vt probat in. tex. c. quid culpat. xxiii
q. i. quid culpatur in bello dicit ibi tex. Nam quia moriũtur

quādo morituri vt oñentur in pace victuri hoc reprendisse timidoꝝ est non religiosoꝝ nocendi cupiditas/vlciscēdi cru delitas implacat⁹atqꝫ implacabilis/anim⁹ feritas rebellan di libido oñandi. Et si qua similia hec sūt que in bello iure culpātur vide ergo q̄tam in se grauitatē habet dominādi cupiditas vt delictis ita grauissimis reputat̄ filiis. ¶ Ista enī cupiditas est tante rapacitatis ꝙ homines ad oia fere mala atrahit est quedem oim virtutū pro digna pacis emu la litiū mater.materiaqꝫ iurgioꝝ ⁊ tot cotidie noua litigia generat vt nisi iusticia eius conat⁹ sua virtute reprimeret ac implicitas ipsius questiones explicaret ius humani federis vsus litigatoꝝ extingueret et dato repudii libello concor= dia ex̄ mundi terminos exularet hec dicit tex. in prohemio decretaliū in prin.alibi dicit tex.ad terrorem cupidoꝝ in: c.multi.xl.di.ꝙ quicunqꝫ desiderauit priuatum in terra in= ueniet cōfusionem in celo nec inter seruos xp̄i computabi tur qui de primatu tractauerit nec aliquis festinet quomo= do in aliis maior esse appareat.sed qnomodo omnibus inferi or videatur quoniam non qui maior fuerit in honore ac int homines in dignitate ille est iustior.sed qui fuerit iustior il= le est maior alibi textus in cap.virum.xlvii.dicit hec verba virum enim catholicum sicut nullo errore implicari ita nul la oportet cupiditate violari dicente sancta scriptura post concupiscēcias tuas ne eas mens enim potentie auida nec abstinere nouit avetitis.nec gaudere concessis pietati neqꝫ adhibere concessum facit quod dicit textus in cap.quia ra= dix de penitensis distin.scd̄a in aucten. vt iudex sine quoqꝫ suffragio in.§.cogitatioꝝ cupiditas est radix omnium ma lorum.Cupidi enim ordinari prohibentur tamꝫ a iusto de uiantes ita textus.xlvii.di.in summa.Mens enim visco cu piditatis allegata cito deuiat a vero do.quod in cap. vero . lxxxvi.distin.et in cap.nichil.lxxiiii.di.Et nota ꝙ in tantā mentis caliginem rapiuntur cupidi ꝙ rabie quadam et in= sana rapacitate cōmoti diabolicis laqueis se irritare haud dubitant et se contra fidem fidelesqꝫ christi inimicis quouis= modo opem ferre non differunt hec dicit textus in capitu= lo ita quorundam de iudeis . vide ergo si ille qui non esset

Cōtra superbos:

Radix oim maloꝝ cupiditas

rex et velle se facere si incideret in vicium grauissimum etiam quantum ad deum nonmodo quantum ad mundum cum incideret in crimen lese maiestatis vt dixi quod delictum an sit grauissimum ex pena in eo imposita facile cerni potest pena autem talis criminis est vt delinquens ipso facto ea que sunt iuris ciuili perdat. Nam cum paciatur mediam capitis diminutionem. le. amissione et ibi glosa .ff. de capitis diminutione non debet ea que sunt iuris ciuilis retinere. §. minor insti. eodem titulo et istud imponitur a lege ¶ Item est alia pena imponenda a quolibet homine naz potest tanq̄ hostis in pune occidi lege tercia. §. fina. ff. ad legem corneliam de sicca. et in lege proditorem. ff. de re militari. Et voluit glosa in lege transfuga. ff. de acquirendo rerum dominio. Item possunt capi et detineri vt serui vt habetur in dicta lege transfuga. ¶ Itē si veniunt in forciam curie sunt omnino dampnandi ad mortem lege si quis aliquid. §. transfuge. ff. de penis. ¶ Et nota vnum q̄ inter istum casum et illum q̄ proxime dixi q̄ potest interfici a quolibet est differentia. ¶ Nam in isto casu iudex cogitur istud facere tanq̄ minister legis priuatus autez non cogitur potest tamen si voluerit impune occidere hec habentur per bal. argu. vnius glose ibi in. l. accusationis. C. quod metus causa ¶ Itē incidens in tale delictū amictit oīa bona sua q̄ applicantur fisco vt habetur in. l. quisquis. C. ad legem iuliam maiestatis. ymo plus q̄ etiam mortuo delinquēte potest incipi iudicium vt bona applicentur fisco. l. ex iudicior ff. de accusationibus. ¶ Item tanta est enormitas istius delicti q̄ filius grauatur iniquitate patris cōtra omnes regulas. efficiūtur nāq̄ filii isuccessibiles nullumq̄ honorem cōsequi possunt vitaq̄ ad modum fruuntur q̄ mors esset eis solacium vt in dicta. l. quisquis. ymo plus ibi probatur q̄ rogans pro eo ipso iure efficitur infamis. ¶ Itē adde q̄ in tali crimine nulla habita distinctione personarum deueniēdum est ad torturam. l. si quis. C. ad legem iuliam maiestatis et voluit glo. xv. q. vi. in summa. Itē plus i tali delicto se inponit nōmodo iudex secularis sz etiā ecclesiastic⁹. vt habet i c. felicis in fi. de penis in vi. et l. placet. C. de sacro sanctis eccle. Et si dicatur q̄ dcā iura loquūt quando sunt

Pene crisle se maiestatis

Qn̄ fili⁹ punitur ex delicto patris.

In crīe lese maiestat̄ se īponit eccl'a.

rebelles cõtra ecclesiã. Respondeo ꝙ idem est si esset cõtra
dños tpales. Nam papa debet tales dños contra rebelles
adiuuare et eos dõmare argu. c. cũ ad verũ. lxxxvi. di. pa
nor. post inno. in. c. licet ex suscepto in prin. iii. colump. de fo

Non reuelãs rebellem

ro cõp. Et i. c. nouit i. ii. nota. de iudicus ¶ Ultio ꝓ nũc ad
das ꝙ non reuelans rebellez punit pena ad min⁹ relegatio
nis. l. metrodorũ. ff. de penis quẽ tex. pro notabili ad hoc al
legauit roman⁹ in vltima carta suoꝝ singulariũ in ṽsiculo
incipiente. Nunq̃d teneatur. Et hec sufficiant ad exaiatio-
nem eorũ que fuerunt contra xp̃m illata ex qua exaiatione
prima facie videret pilatũ iuridice processisse ad xp̃i cõdem
pnationez. sed vt infra luce clari⁹ patebit istis non obstanti-
bus cũvere in causa xp̃i non obstant pilatuz iniquissimi iu
dicis fuisse functũ officio volo tñ ad huc magis fortifficar
causam ipsius pilati vt videar non tamq̃ affectionat⁹ sed vt
ṽus iusticie cultor istã causaz exaiasse et procedo sic ¶ Si
diceret contra pylatũ ꝙ non rite xp̃i causã tractauerit naz
et si poterat recte xp̃m cõdempnare non tñ debebat vt fecit
in hoc tm̃ festinare cuz festinãcia in actu etiã licito et in iu-

Festinatia etiã in actu licito reprobat

re cõcessis oino inueniatur reprobata vt volũt doc. vbi bal
in. l. gracus. C. de adulteriis facit tex. in. l. i. C. de secundis
nup. vbi licet matrimoniũ sit actus legitimus triplicicq̃ iu-
re cõcessuz vt habet in. §. i. insti. de iure natu. gentiũ ꝛ ciui.
tñ mulier post mortẽ mariti si festinauerit/ad hoc efficit in-
famis et patit alias penas vt ibi ¶ Istis facit nam ex breui
tate p̃sumit ꝯtra iudicez qñ nõ diu detinuit ꝓcessuz vt nota
in. c. p̃terea de etate et qualitate vbi etiaz habetur in quo cõ
sistat breue tẽpus. Cum ergo pilatus vix xp̃m per diẽ deti-
nuit ergo videt male fecisse nec valeret responsio huic op
positioni si deffendendo pilatuz diceretq̃ cũ causa xp̃i secũ
dum iudeos erat criminis lese maiestatis nõ ꝯsiderat ordo

Comodo ꝓcedit in causa crimis lese maiestatis

iuris cũ i ea ꝓcedatur de plano sũmarie sine strepitu ꝛ figu
ra iudicii si hoc iudeatur iudici vt est tex. i extravaganti ad
reprimendum in prin. quia ad hoc respondeo ꝙ illud verbũ
de plano cum causa criminis lese maiestatis sit ardua ita ꝙ
nemo ardiorem inueniret intelligitur ꝙ non agitur plene et
solemniter beue tamen ordinarie. Nam tunc ideo dicitur ꝓ
cedi de plano quia ratione cause stilus non dicitur altus
in. c. olim per inno. de accusationibus. Et voluit bar. in
d. extravagãti ¶ Nec etiã verbũ sũmarie obstat, nã illd nõ

tollit substācialia iudicii dat eni libellus ita bene format⁹ si=
cut in ordinariis.l.iii.in prin.ff.ad exhibendū.l.tigni. §.si q̄s
non possideat eo ti. Item diffinitiue sentenciat.l.iii.in⁹ §.pre
terea eo ti.et bar.in.d.ex̄va.in verbo sūmarie imo plus notā=
ter voluit bar.in.l.ii.C.de edicto diui.adriani tollendo q̄ i iu
dicio sūmario debet pri⁹ et plene legitimari psona sicut in or=
dinario ¶nec illō verbū sine strepitu obstat nam sicut verbuʒ
de plano nō fuit nobis obstaculo ita nec istud cū istud cōtinet
in verbo de plano vt voluit bar.in.d.extravagāti in verbo si
ne strepitu ꝛ i dicto loco.declarat etiā verbū sine figura nā lʒ
glo.ꝛibi panor.i apostillisi cle.sepe ōver sig.teneātq̄ p hoc vi
deāt sublata substancialia iudicioꝝ illud tamē itelligitur scđʒ
bar.in loco preallegato de solemnitate iuris ciuilis nō autez
de solemnitate iuris gencium naturali ratione inducta et sic
non infert ex hoc q̄ ita repente quis cōdampnetur q̄ amictat
deffensiones suas que sunt ratione naturali inducte.l. vt vim
ff.de iusticia et iure facit cle.pastoralis de re iudicata ꝛ sic ad
huc fortis illa oppositio que nimis festinauit in cōdampnatio
ne xp̄i precipue cū in dandis sentenciis ppter difficultatē re=
uocandi celeritas maxime reprobatur deus eni oipotens vt
nos aprecipitande sentencie platione cōpesceret cū omia nu=
da et apperta sint oculis eius mala tm̄ sodome noluit audita
iudicare priusq̄ʒ manifeste cognosceret que dicebant vnde ip
se ait descendā et videbo vtruʒ clamorem qui venit ad me o=
pere cōpleuerint an non est ita vt sciam hec dicit tex.in.c.de⁹
ii.q.i.sbiungendo ad huc non vt ea ignoraret sed vt nobis ex
emplū daret ne precipites in discuciēdis et iudicandis nego=
ciis essem⁹ ꝛc̄ Et hec maxime in ista sententia crimiali debent
habere locū in qua iudex lento passu pcedere debet in tantuʒ
q̄ debet retardare executionē admicten do appellactōeʒ cui⁹
libet penit⁹ extranei etiā qn̄ sua non interesset Et q̄ plus est
etiā si cōdempnatus appellationi resisteret de hoc est tex. in.l
nō tm̄.ff.de appellationib⁹ ¶ Et hec sūt q̄trū ad oppositionē
cōtra pilatū ad que tm̄ ad huc eū non iuste deffendendo possu
mus respōdere stante illo falsissimo fundamēto q̄ allegata p
iudeos cōtra xp̄m fuissent vera et transiuissent in delictuʒ Et
respondeo istomodo q̄ cum xp̄us secundū iudeos erat in cri=
mine sedicionis et rebellionis si diu fuisset retentus in vita ex
eo multi potuissēt cōtaminari merito q̄ʒ celeriter in eo fuit p
cedendum hoc pbo per tex.in.c.mala cōsuetudo.viii.di.mala

Quãdo celeriter agi dz.

cõsuetudo dicit tex.nõ minꝰ q̃ pernitiosa corruptela euitãda est que nisi citius radicitus euellatur in priuilegiorũ ius ab ĩpiis assumitur.zc. Item facit nam quociens agitur de periculo anime ibi nullã debemus adhibere morã sed scdm iudeos in xp̃o erat blasphemia et sic ne alii eũ sequentes in illud inciderent videtur nõ iniuria pilatũ eũ cicius cõdempnasse ꝓ hoc allego tex.in c.baptizari.v.di.ibi ne interueniẽte paululum mori inueniri tamẽ valeat qui redimatur et propt̃ hoc dicimus in tali casu posse procededi etiã in ferijs inductis in

Quãdo ꝓcedit inferius ĩ ductis ĩ honorem dei

honorem dei vt legitur et notatur in c.fi. de ferijs per io. an. et panor.in c.fi.in prin.vltime columþ. de iudicijs vel tertio ad huc pilatũ deffendendo potest responderi q̃ cũ ille q̃ humiliter fuit obediẽs vsq̃ ad mortem vt fuit xp̃us fuisset scdm ꝑfidos iudeos in delictũ in obediencie ꝯtra imꝑatorem vt fuit supra mõstratũ ꝑsuppositis falsis eoꝝ allegationibꝰ Nimiꝝ si ꝯtra eũ fuit celeriter ꝓcessum hoc ꝓbo per c.qui et humaĩs xii.q.ii.et late glo.in c.fi.de electiõe li.vi.facit nam cũ piculũ

Qñ piculum est ĩ mora recedit a regl̃. iuris

in nr̃o casu fuisset in mora debemus a iuris regulis recedere l.i.ff.de glande legenda vnde dicimꝰ q̃ in tali casu videlicet vbi est periculũ in mora non debemꝰ seruare ferias etiã inductas in honorez dei vt patet per glo.notabilẽ in.l.fi. in verbo fideiussoris vbi videas.C.de ferijs. Itez tali casu cõtempnenda est auctoritas iuris vt ꝓbatur in.l.de pupillo in.§. qui riuos.ff.de opis noui nunciatione ibi preterea pretor generaliter cetera quoq̃ opera excipit quorũ mora periculum aliquid est ablatura. Nam in his eniz cõtempnẽdã putauit noui operis nunciationem et edictum pretoris facit tex.in.l.i.ff. de dãpno infecto. ¶ Secundo nec obstat si contra pilatum ad hue diceretur q̃ et si bene processit contra christum non debebat tamẽ se mouere ex iniqua accusatione iudeorum sed eos a iudicio expellere iudex eniz suo ex officio illegitimum accusatorem expellere debet ita voluit glo. per multa iura de quibus ibi per eam in c.nulli de accusationibus et panor. in c. primo ante fi.eo titu.cum ergo iudei mouebantur ex ira contra xp̃m

Contra iraz

ergo non erant legtimi accusatores ira enim facitvt quod iustuz est non discernatur.c.illa in fi.xi.q.iii. ibi nam commotionis tempore iustum putat omne quod facit et in eadam causa et questione in cap.ira scdo dicit ira sepe enim innocentes ad crimen adducit et ibi etiam in capitulo ira primo dicit ira eni viri dei iusticiam non operatur istis adde tex.in.cap. relatum

v.q.secunda in fi.vbi in accusatione loquendo ait. Curandum quoque est ne ira cuique surrepat faciat qz cici⁹ omne quod non licet ex quo notat q ibi cuz locutusfuit tex.paulo antea nemi nē debere sine accusatione procedere et subiungit postmodū curandum zc.quasi expresse sentit accusatorem moueri ex ira minime debere et propter hoc dicimus q in accusatione generali inimici non sunt accusatores vt habetur in cap'. primo. et in ca.cum p.manconella de accusationib⁹. ¶ Istis facit nā vbi est ira ibi defficit consensus vnde dicimus q calore iracū die factus contractus tamē deficiente consensu non valet .l. licitacio.ff.de publicanis et.l.iii.ff.de diuorciis .Licet fauore pie cause aliud sit vt est textus in capitulo sunt qui opes .x vii.q.quarta dicit textus sunt qui opes suas tumultuario mē tis impulsu non iudicio perpetuo vbi ecclesie cōtulerint post eas reuocandas putauerint cui nec prima merces grata est nec secunda. Prima quia iudicium non habuit nec secunda qz habuit sacrilegiū subiūgit sūt quos penitet opes suas diui sisse pauperibus sic eos qui penitenciā agunt hoc solū timere oportet ne ipsi⁹ penitēc.e agant penitentiā ¶ Supradictis ad das q votum factum calore iracundie non valet glo. est singu lis in.c.dudum de cōuersatione cōiugatorum et eaz ꝑ singula ri sequitur roman⁹ in singularib⁹suis singlari incipieute vo lo comentare vbi inter alias allegat sctm̄ thomā qui dicit q in voto requirūtur tria deliberatio / ꝓpositum volūtatis / et ꝓ missio subsequens.sed in casu nr̄o non est deliberatio ergo zc ꝓ hoc ergo allego glo.pulcram in.c.neque viduas.xxvii.q.ꝑma quaz romanū in dicto singulari miror nō allegasse. Et hec suf ficiāt ad fortifficationē opposionis cōtra pilatū ¶ Ad quā re spōdeo humano more loquēdo q cū xp̄s scdm̄ iudeos incidis set in crimen lese maiestatis nimirū si iudei ira mouebant qui enim in tale crimē incidit in se iram et vindictam ꝓuocat.l. z si cert⁹.§.si appetitus.ff.ad sillenianū.l.omne delictū in.§. cō tumacia.ff.de re militari argu.l. liberi ad fi.C. de inofficioso testamēto et idem clare voluit bal.in.l.i.in fi.iiii.colump.in so lutione.v.oppositionis.C.de seruis fugitiuis. Ita ad ꝓpositū nr̄m et si iudei fuerint moti ira videt q fuerit iusta cōtra rebellem cōtra quē etiam rigor nō debet silere ita tex.in.c. fe licis iversiculo si vero de penis i vi.vel potest dici q illi q̄ nō admictūt ad accusādū vt plene habet i.l.q̄ accusare.ff.d accu. z.l.c.i.eo ti.i ātiquis cū silib⁹ istō nō intelligit de accusatiōe qz

Inimici non admictūtur ad accusādū

Fauor pie cause

Votū factum calore iracū die nō valet. Requisita i voto

Qui icidit in rebelliōem si bi irā z vindi ctā ꝓuocat.

pretenditur sua suorumqꝫ iniuria per tex.in.l.hi tamē.ff. eo ti. et
per ea que notat bar.in dicta.l.qui accusare.sed in ipsa accu-
satione ipsorum iudeorum contra xp̄m erat ꝓprium interesse dicto.
rum iudeorum ergo rc̄. Ista.n tn̄ solutionē vltimaꝫ bene cōside-
ra quia oīno non videtur tuta teneas alias. ¶ Nec ad huc ob
stat si cōtra pilatū dicatur ꝙ non debebat xp̄m multiplici pe-
na punire cōtra.l.senat᷒.ff.de accusationibus cū eum ita cru-
deli terverberari fecerit nō debebat postmodū eū morte dona

Uerbera ab hoīe i genuo sunt aliena

ri vel male fecesserit cū iusserit eūverberari eo quidē maxime
cū verbera ab ingenuis hoībus vt xp̄us erat aliena iudicant
argumēto tex.in.l.cōsensu post prin.C.de repudiis r dicti ap
postoli de quo in.c.parat᷒.xxiii.q.i.ibi ꝑcuciat te deus paries
dealbate sedes me iudicare scd̄m legē.et cōtra legē iubes me
percuti ad hoc respōdeo ꝙ plures penas potest quis pati qn̄
ꝓueniunt ex eadē lege.l.i.C.de sepulcro violato in.c. felicis
de penis in vi.c.statuimus.xvi.q.i.in.c.ad falsariorum de falsis
cū similib᷒ et est cōis doctrina doctorum de qua supra dixi in.c.
de causis de officio delegati et si dicat ꝙ in casu nostro nō est
pena verberuꝫ et mortis ex eadam lege.ergo rc̄. ¶ Ad hoc re
spondeo ꝙ cū delictū impositum a iudeis xp̄o scd̄m falsas al-
legationes sit criminis lese maiestatis ex quo quis efficit ser-
uus vt supra dixi. Ergo nimirum si seruus virgis cedatur r post
modū occidatur imo plus ꝙ in tali delicto etiā accusator cor
poreis cruciatib᷒ efficitur etiā quacūqꝫ dignitate ꝑditus vt
ꝓbat tex.in.l.si quis.C.ad.l.iulyā maiestatis et latius ꝓseq-
tur glo.xv.q.vi.in sūma imo et in aliis criminibus nō ita mag-
nis sicut est istud hoīes morte et verberibus puniūtur vt est tex
in.l.qui edes.ff.de incendio ruina et naufragio. Item hodie
etiam clerici corporeis cruciatib᷒ afficiūtur vt ꝓbat glo. in di
cta sūma et v.q.v.in.c.illi qui et sic ex hoc videtur sublatū il
lud quod dicebat per dictam.l.senat᷒ et ꝑ dictā.l. cōsens᷒ ad-
dendo vnū ꝙ si inueniat delictuꝫ in quo sit pena verberuꝫ et
morte simul non est incōueniens ꝙ in delicto crimīs lese ma-
iestatis istud imponat per ea que dicit bar.in extra vaganti q

Pena crimīnis lese maiestat debꝫ eē ita magna ꝙ maior ea nō inueniatur

sint rebelles in glo.in verbo crescit vbi notāter dicit ꝙ in isto
delicto pena debet esset ita magna ꝙ maioreꝫ nemo valeat in
uenire. ¶ Ex istis ergo videtur ꝙ et si xp̄us fuisset crimīs in
nocens ꝓut erat ꝑ ꝓbata et allegata per iudeos pilatuꝫ recte
fecisse iudiciū et non iniuria eū morte dāpnauisse Nam illa
delicta erant ita grauissima ꝙ culpa in his erat relaxare vin-

dictam iuxta tex.in simili in.c.i.ad finem de postula prela. ꝛ in.c.quia.xxviij.di.nō enī maleficia debent impunita remanere et hoc ne fiat rei publice interest iuxta tex.in.l.ita vulneratus in fi.primi responsi.ff.ad.l.aquiliam ꝛ in.l.stichum §.fi.ff.de solutionibus et de iudiciis.l.si longius.§.i.facit tex.in.l.si operis.C.penis et in.c.vt fame ex de sentē.exco. Et istud est ne ad maliciā quisꝗ prosiliat.l:capitaliū.§.famosos.ff.de penis et in dicta.l.si operis facilitas enī venie animū ad delinquendū incitat.c.vt clericorū de vita et honestate clericorū a ibi tex.in c.loci.xxxv.q.ix.dixerit ꝙ si ea que male vsurpant obmictimus viā malis excessus pcul dubio aperim⁹ facit tex.in.l.ii.in fi.C.de indicta viduitate tollenda et in.l.meminerint.C.vnde vi.et in.c.puenit.lxxxiii di.et quod dicit tex.in.c.est iniusta.xxiii.q.iiii.ibi saul cōtraxit offensam quia miseratus est achab hostium regem subiū git itaꝗ si quis latronē filiis deprecantibus motus et lacrimis ꝯiugis eius inflexus absoluendū putat cui ad huc latrocinandi aspirat affectus nōne innocentes tradet excidio q̄ liberat multorum excicia cogitantem? Ad ide; tex.in.c.si ꝗs eadem causa et.q.si quos igit dicit tex.violentos si quos adulteros/si quos fures et aliis prauis actibus cognoscitis studere: deum deorū correctione placare festinate ꝛ ibi etiā in.c.si ea dicit si ea de quibus vehementer deus offenditur insequi vel vlcisci differimus ad irascendum vtiꝗ diuinitatis pacientiam puocam⁹ et ppter hoc tex in.l.i.in fi.C.de desertoribus li.xii.determinauit iudicē debere puniri amissiōe bonorum et nota infamie qui delinquentes digna pena non puniuit.per hec verba loquit tex:sin autē preses puīcie ꝑpositam seueritatem vel grauel simulatione distulerit patrimonii ve extimationis dampno subiciat imo plus debet puniri iudex ea pena qua debebat puniri delinquens ita pbat tex.in.l.fi.in fi.C.ne sanctum baptisma iteret quem.p singulam allat roman⁹ in suis sing.in.carta.ii:incipit sing.veni q̄tu tē.et aliquid vltra ista supra tetigi addas tex.in.c.felicis sepius allegato vbi inducit negligenti punire delicta grauior pena ꝙ hebeat ecclesia imponitur vid; excōicatio. Interat ergo pilati ꝯsiderare ne ex sua negligentia puniretur sicut dicit glo.in.c.nichil de electione. Et sic videt recte processisse in dicta causa debuit enim ꝯsiderare potius factum suū ꝙ alienam vtilitatem cū si non puniuisset ipse fuisset pu

c.i

cōtra facile s ad delinquā tib⁹ ꝑcenduz

Pena iudicis qui nō punit delicta

Debem⁹ pos-
ti⁹nr̄az q̃ȝ ali
enā vtilitatez
ↄſiderare.

nitus per ſupradicta Et ꝓpterea excuſari videtur ſi puniuit
cum p̄ma et perfecta caritas cū ordine procedens a ſe ipſo
debet incipere durum eſt eni et crudelitati ꝓximum ex tuis
prediis aque agmen ortū ſicientib⁹ agris tuis alienū ad vſū
propagari ita tex.in.l.preſes et ibi glo. C.de ſeruitutib⁹ et a

Cōtra homi
cidā ſui ip̄i⁹

qua facit tex.in.c.ſi nō liced i prin.xxiii .q.v.ſi non licȝ dicit
ibi tex.priuata poteſtate alicui hoīem occidere innocentem
cui occidendi licentiā lex concedit nulla ꝑfecto etiam qui ſe
ip̄m occidit homicida eſt et tanto nocentior cū ſe occiderit/
quaſi fecerit voluit dicere tex.ↄtra maiorem caritatē. ¶ Ad
das iſtis illud quod dicim⁹ ꝙ prius quis debȝ ſibi q̃ȝ ꝓximo
miſtare alimoniā. vñ tex.de penitēciis di.iii.in.c.q̄ vult ordi

Pri⁹ nobis ⁊
poſtmodū a-
lii debem⁹ mi
ſtrare elemo-
ſinam

nate dare elemoſinā a ſe ip̄o debet incipere Alibi habem⁹ ꝙ
de rapina holocauſtū offert qui t̄palitū bonoꝝ ſiue ciboꝝ ni-
mia egeſtate vl' manducādi penuria corp⁹ ſuū affligit. ita tex
in.c.nō mediocriter errāt de cōſecratiōe di.v.facit.c. nō ſa-
tis.lxxxvi.di.qui eni circa ſuos negligēs eſt p̄ſumit et mlto
magis circa extraneos ꝑ tex.⁊ ibi glo. in.§. neceſſe.xlvii. di.
¶ q̄d mirū ſi ſalutē aliis negat ſi vr̄az recuſatis ita tex.i .c
is p̄tatis de peniteñ di.i.facit tex.in.l.cū autē in.§. excipit.
ff.de edilicio edicto. Cū ergo pilat⁹ iſtud fecerit auctoritate
legis vt ex p̄dictis videt inferri ex hoc non debȝ penā ali-
quā incurrere ꝑ tex.in.l.fi.ff.ꝙ quiſq̧ iuris ibi ne alias inci-
dam⁹ i penā legē deffēdēdo ad idē tex.in.l.grac⁹. C.de adul-
teriis et ꝓpterea dicit panor.in.c.ii.circa mediū de prochiis
ꝙ qui legis auctoritate facit non videt ↄtempnere vñ dicim⁹

Filia ↄhens
matrimoniuȝ
ſine ↄſēſu pa
trī nō icurrit
viciū ingra-
titudis

ꝙ filia que ↄtraxit matrimoniū ſine cōſenſu pr̄is non incur
rit viciū ingratitudinis cū iſtud fecerit ꝑmiſſione canonica
ita panor.in.c.i.de deſponſatiōe impuberū qui eni facit auc
toritate legis nō peccat/ita glo.in.c. cū ſit de ſimonia et eſt
tex.in.c.qui peccat auctoritate legis nō peccat ſȝ ↄtra legeȝ
xxiii.q.iiii.alibi tex.in.c.q̄ſitū eadē.q. dicitq̄s reprehēderet
factū q̄d auctore dn̄o videret eē cōceſſū fac glo.i ſūma.xx. q
T hec ſufficiāt q̄ȝtū ad ea q̄ diſputādo ꝓ pila (ii.i.fi
e to dici potuiſſēt q̄b⁹ nō obſtantib⁹ eū tanq̄ȝ iniquū iu-
dicez ↄdempnandū puto. Et licȝ iſtud tanq̄ȝ veritas
ex ſe ip̄o oſtandat. Tamē vt clarius prout mea intentio ē ab

Cōtra pilatū

omibus cognoſcatur:et malicia iudeorum et iniquitas pi-
lati/aliquid iuridice loqui ſtat ſententia. ¶ Et primo preſup
pono quod pilatus perfecte cognoſcebat iudeos xp̄m ſibi ꝑ

inuidiam tradidisse vt videre liceo per fundamenta fidei vt delicet per euangelia non debebat ergo maculare vitam innocentis pernicie acusactorum.c.dignum.iii.q.ix. imo sanctius est nocentem impunituz relinquere q̃ innocentem condempnare.l.absentem.ff.de penis. ¶ Cum ergo ei clare cōstabat nulla causa nec bono zelo iudeos xp̄m accusasse sed solum quadam inuidia moti que admodum hoīes rapit q͛ omne peruertit iudicium vt voluit anthonius de butrio per illum tex.in.c.fi. de officio custodis ideo pilatus nō debebat tales accusatores odio motos admictere cuz ille qui mouetur odio etiam in criminibus exceptuatis non est legitimus accusator vt habetur in.c.liceo eli.et in:cap. per tuas de simonia et voluit glo.vbi lacius in.c.in primis in versiculo si quis in hoc genus.ii.q.i.facit tex.in.c.iudex i eadem.q. vbi dicit. Judex criminosum discutiens non antea proferat sententiam q̃ aut reum ipse se confiteatur aut per innocentes testes conuincatur quod est contra pilatum qui solum falsos testes recipiendo christum condampnauit. ¶ Nec istis habet ostare si dicatur q͛ liced pilatus sciuerit inuidiam iudeorum istud cognouit tanq̃ persona priuata ergo ex ista sētentia non debebat se mouere quia iudex tenetur secundum allegata et probataz et non secundum suam conscientiaz causas pertractare.l.illicita in.§.veritas et ibi bar . hoc tenet. ff.de officio presidis et voluit glosa in cap.primo de officio ordinarii et in cap.pastoralis in.§.quia vero de officio delegati io.an.in additionibus speculi in titulo de allagatio.ꝛ discu.§.fi.ante finem super versiculo:liced autem pro qua opinione facit. Nam iudex fungitur officio publico et tanq̃ persona publica iudicat.l.muneruz in.§.iudicandi .ff.de munersibus et honoribus et tanq̃ persona publica habet vnam conscientiam que causatur ex allegatis et probatis sibi tanq̃ iudici p̄itatis et secundum hoc debet iudicare /nec consideratur q͛ aliud sciat tanq̃ priuata persona quia tanq̃ priuata non iudicat. Et propterea dicimus q͛ iudex de facto nō debet supplere vt habetur in.l.prima.C. vt que desūt aduocatis et in.l.iiii.in.§.hoc autem iudicium.ff.de dampno infecto. ¶ Istis facit qd̄ dicit bal.in lege fina. circa principium.C.de pena iudicis qui male iudicauit vbi fecit triplicum conscientiam. vna est Rebus visis ligata . Alia est rationibus legum nutrita. Tertia est conscientia

cōtra iuidos

qui odio mouet nō ē legitim⁹ accusator

An iudex teneat scd̄z allegata ꝛ ꝓbata iudicare.

e.ii

motiua et adherens quibusdā imaginationibus ꝓprii intellectus. Et dicit ibi bal. ꝙ faciens cōtra istam vltimā nō obligat animā suam. ¶ Istis respondeo ꝙ et si iudex nō debeat iudicare scdm ꝓpriam conscientiam nō tamen debet aliquē cōdempnare ad mortē ɔtra suam consciētiam quod ꝓbatur ex dictis per panor. in dicto. §. quia vero vbi etiam post io: calderinū tenet ꝙ imo debet iudicare scdm cōscientiam per c: per tuas. ii. de simonia et per. c. litteras de restitu. spoliatorum facit nam si iudex scit vt priuatus vnū non potest in cōtrarium informari vt iudex ergo acta ɔtraria non ꝓbant aliquid ipsi iudici. Antecedens ꝓbo nam conscientia iudicialis inest homini tanꝙ i subiecto cū ergo vt homo habet vnā cōscientiam non posset ɔtrariam recipere vt iudex cuz in eodem subiecto non possint esse due cōtrarie scientie. Ista fuit ratio io. calderini/ quā simpliciter retulit panor. in dicto. §. quia vero ꝓ quo facit tex. in. l. eum qui edes. ff. de vsucapionibus. Istis facit quod dicit bal. in dicta. l. fi. per nō. in. l. bonorum. C. qui admicti ꝙ iudex debet sequi cōscientiam que nemini nocet. Et quod dicit io. de anania in. c. licz eli. de simonia quod iudex in preiudicium tercii nō debet facile credere ergo cum liberare aliquē nō videtur alii nocere in causa capitali sicut ɔdempnare: videtur ꝙ iudex debeat seq suā conscientiam. Et quia ista responsio habet diuersas opiniones et maxime contra illam rationē subtilem io. calderini videlicet ꝙquis nō potest habere duplicem ɔsciētiā: ego pōdero tex. in: c. si quis iusto versiculo porro de elect. invi. vbi in electione que debet esse libera et scdm cōscientiam eligētis vt plene panor. in. c. licet de euitanda in penul. colūp. de electione et glo. in. c. quia ꝓpter eo ti. facit tex. in. c. ne ꝓ defectu/ ibi deum pre oculis eo ti. in ea quis potest habere duas cōsciencias: puta quando in electione est sibi cōmissuz de eligenda creta persona. Nam scdm ꝓpriam conscientiaz potest dare vocem suam vni: et scdm alterius cōscientiam potest dare alteri/ ita ꝓbat tex. in dicto. c. si quis iusto. ergo idē homo inuenitur habere duas cōscientias. Ita dicamꝰ in iudice. Et si dicatur ꝙ ibi tex. loquitur quando erat certum de cōsciencia alterius et sic ille eligens non dicitur habere aliam cōscientiam cum solūmodo impedit nudum misteriū Ad hoc respondeo ꝙ idem est in ipo iudice. Nam ꝙtum ad cōscientiam allegatorū cum illa sit fortificata iuris dicitur

In eodē subiecto nō possūt esse due ɔtrie scientie

Iudex debet seq ɔsciētiā q nemini nocet

Electio debz eē libera

solum mister vt habetur per glo. in. l. accusationis. C. qd Ius semp est merus causa. ¶ Item talis cōsciencia semp est certa cū ius sit certum vt legitur et notat in. l. ornamentorū. ff. de auro et argento legato. et ex istis ista prima solutio redditur dubia. ¶ Quare secundo respondeo q imo pilatus veram xpi innocentiam et iudeorum perfidias et calumpniā tanq iudex cognouerat vt ipse met acteestatus est dum exiando hmōi causam dixit in xpo non inuenire causā alicuius delicti et sic ex illo percepit calumpniosam iudeorum inuidiā: ergo sine causa solum mot° accusatione inuida iesum inocentē condempnauit: ex cuius ore nunq exiuit dolus. debebat tandē pilat° vt boni iudicis est. iudeos a limine iudicii expellere cū eos in manifesta calumpnia esse videbat per glo. notabilē in. l. qui cū maior. in. § si patris. ff. de bonis libertorum pulcre per abbatē in c. sup eo in si. de officio delegati. accusatio enim iudeorum cum non erat pro bono pacis nec zelo iusticie non erat iusta imo repellenda cum solum exdictis causis reputatur iusta vt probat tex. et ibi nō io. de anania in. c. accusasti de accusationibus nec debebat pilatus ex alia causa iudeos admictere cū accusabant eorū prīcipem vniuersalem. qui est xps in c. qui abstulerit xii. q. ii. et humano more loquendo. nobis. Iunctos maxia coniunctione non possumus accusare ymo accussando debem° puniri. vt ē tex. in l. si magnū c. qui accusare nō possūt laci° p speculatorē. in t. de accusatioibus in § i. versiculo Item qd est frater. ¶ Scdo cōtra pilatū facit nam oīa que fuerūt contra dnm nrm ihm xpm allegata per iudeos erāt lōge falsitate falsiora ergo allegatione s suprafacte. nōnisi tāt ad casum nostrum. nam qipse faciebat se filium dei non propter hoc blasphemabat nec sacrilegium cōmictebat vere et veritate verius dei vnigenitus erat quod perfidis iudeis poterat clare constare ex figuris veteris testamēti q. ōs in eo verificate fuerunt ex tot miraculis: ex eius doctrina vere homini solum non apta. Non minus et ex gloriosa eius vita omnibus virtutibus corroborata. Et deniq si aliud nostram veram fidem apuissimo ihesu institutam nō aprobaret sola honestitas ac in ea contēta moralitas illam iam reddit aprobatam debebant insuper inuidi iudei cristi diuinitatem cognoscere ex morte sua vbi non naturaliter sole obscurato dies ad noctis tenebras redactus fuit mortui quoq multi resurrexerunt templiq3 vellum scissum fuit

Ius semp est certum

Iudex debet expellere calūpniātes a iudicio

Qn̄ acusatio reputat iusta

e.iii.

vt ostenderet verum templi reformatorem in mundum venisse et mortuum fuisse taceam mirabilem eius resurrectionem cū hominibus sepulcrum custodientib⁹ ac eo grauissimo lapide coperto et sigillato tertio die resurrexit multaqȝ postmodum miracula fecit que induratis aīo ad lumen nostre vere fidei proficerent. Et sic patet ꝙ in eo nec fuit blasphemia neqȝ sacrilegium non enim sacrum lesit imo conseruauit venit qȝ in mundum vt nobis sui patris gloriam aperiret. ¶ Nec secundum contra ipsam veritatem iniectū erat crimen. nam humano more loquendo et si fuisset sedicio ēt conspiratio cum erat ad salutem animarum nostrarum erat ad rem ita licitam ꝙ nil ita licitum inueniri posset ergo non erat crimen cum quelibet coniuratio et conspiratio ad rem licitam non

Ↄspiratio ad rē licitā nō ē punibilis

est punibilis imo est honesta in cap. saue et ibi glo. xvi. q. vii et panor. post hostien. in cap. exhibita in scda columpna de iudiciis. ¶ Vel secundo cum indignatione respondeo quomodo enim et qua facie dicebant perfidi iudei regem pacificum qui vt pacem et concordiam doceret venerit in mundum voluisse discordias populum Ↄmouendo seminare facit tex. in cap. nisi bella. xxiii. q. prima. Nisi bella ista carnalis figuram spiritualium gererent nunqȝ vt opinor iudeica rum hystoriarum libri discipulis xp̄i qui venit pacem docere rē. subiungit ibi textus quomodo enim bellorum eis proficeret ista descriptio quibus dicitur a iesu. pacem meam do vobis pacem meam relinquo vobis. et in marco habetur in persona xp̄i in cap. sit rector circa medium. xliii. distin. salem in vobis et pacem inter vos habete. Nec est profecto rationi consentaneum dicere ipsam caritatem vt est christ⁹ vt habetur in cap. caritas est aqua de penitenciis distin. secunda. voluisse discordias ortari cum contra se ipsum fecisset. Nil

pax ē viculū caritatis
Eccl'ia circa pacē se īpoit

enim aliud est pax nisi vinculum caritatis in cap. nouit de iudiciis. Et propterea dicimus ꝙ ecclesia circa obseruationē pacis se interponit. Nam cum sit vinculum caritatis ꝛ sic dilectionis dei et proximi et sic illius spiritualis virtutis qua saluamur vt in dicto cap. caritas merito cum tangat animam ecclesia se interponit vt in dicto cap. nouit quid multis morer. Nonne christus beatos predicauit pacificos vt vnicuiqȝ est compertum per euangelia et habetur in cap. noli. xxiii. q prima et dicit panor. in prohemio decretalium in verbo rex pacificus ꝙ cum rex sit heres xp̄i sicut xp̄us est pacificus ita et ipse debet esse alias non esset eius successor imo vt dixi

supra in prohemio illius articuli et regem se fecit ꝙ regi pa
cem non custodienti debet dari curator tanq̃ ipse non sit di
gnus administrare. Magne enim sunt laude tue veneranda
pax cum nil aliud es nisi multitudinis vnitas bonum in te et
salus populi consistit omni quippe regno desiderabilis esse Laudes pacis
debes in te et populi proficiunt vtilitasq; gentium custodit
tu quidem bonarum arcium es decora mater tu mortalium
genus multiplicas facultates protendis mores deniq; ex-
colis. Et congruit legislatori bono ac graui presidi tibi sem
per adherere vt quietam possit suam habere prouinciam te
enim semota vite facile perit vtilitas hec oldradus in con-
silio. xLiiii. in vi. columpna. Et dicit imperator in titulo de
pace tenenda in vsibus feudorum hec verba in laudem pa-
cis. Pacem desideratam et toti terre necessariã per vniuer-
sas regni partes habendam regia indicimus auctoritate. et
propterea dicit bar. in. l. congruit. ff. de officio presidis ꝙ iu
dex in causa criminali propter bonum pacis potest cogere
partes ad ipsam pacem licet idem bar. i. l. furti. in. §. q̃ iussu Judex q̃n co
per glo. ibi. ff. de his que notantur infamia. strictius fuerit git partes ad
locutus. ¶ Ex pace tandez nil aliud sequitur nisi bonũ pacem
vt probat textus in. cap. ꝙ sicut circa mediuz ibi propter bo
num pacis extra de electione facit textus in le. creditor. §.
primo. ff. mandati qui textus secundum vnum intellectum
potest probare ꝙ facere pacem est quedam necessitas et pro
pter hoc ibi non datur actio negociorum gestorum que i ge
stis volũtariis solet dari le. si communes. ff. de negociis ge q̃n dat actio
stis habetur in. l. iii. c. eo. ti. bar. in. l. ii. §. ex his. ff. de ver. o- negocioꝝ ge
blig. ¶ Itez ꝑ bono pacis aliq̃d cõceditur quod alias nõ ꝯ storum
cederetur tex. est ibi glo. et panor. in. c. ii. de despõtione impu
bex. ¶ Vltimo ꝑ nũc ad vtilitatẽ pacis facit nã ex eius ꝯrio vt
est bellũ multa mala sequunt vt habet in tex. et ibi glo. i auc-
ten. de armis in p̃n. et de hoc acten. ¶ Redeo ad materiaz
dñi nr̃i iesu xp̃i et ꝑ fortificatione supradictoruz vidz ꝙ ipse
nolebat discordias. Dico ꝙ hoc et pacis exiliũ venit ex cau-
sis quas si homo recte ꝯsiderat vel oẽs vel plures ex eis sũt
ꝯtra verba eiusq; institutũ dñi nostri iesu xp̃i quomõ ergo
ipe volebat facere seditiões. ¶ Pria cã est ꝑpter quam pax
exbannit q2 nõ puniũtur maleficia vt patz eccl̃astes viii. ibi
q2 nõ ꝑfert ꝯ malos sẽtẽtia q̃ punitio ꝙ sic mãdato dei memĩ
supra late dixisse facit tex. in. c. i. de officio legati in. vi. dicit

tex.officii nostri debitum remediis inuigilat subditorꝫ quia dum eorum excutimus onera dũ scandala remouemꝰ nos ĩ eorum quiete quiescimꝰ et souemur in pace. ¶ Scḋa causa est habundentia tpꝛaliuꝫ vt patet genesis.xiii.ibi facta est rixa inter pastores abraam et loth. ¶ Tertia causa est q̇a non occupamur in pugna ꝯtra demones.v.ad ephesios. Nõ est nobis colluctatio aduersus carnẽ et ysaie.xxviii. percussimus fedus cuꝫ morte et cum inferno. ¶ Quarta causa ẽ q̇a non ꝯsideramꝰ dampna guerre in qua diuitias aĩas ꝛ corpa perdimꝰ. hiere.xlvi.ibi fortis incidit infortem. ¶ Quinto qꝛ non cõsideramꝰ dubium euentũ belli. regũ.xii.ibi varius est euentus belli. ¶ Sexto et vltimo et fere in hoc omĩa supradicta cõcluduntur q̇a nõ seruamꝰ dei precepta. hieremie iii.ibi vtinam actendissent mandata mea facit tex.in.c.reuertimini.xvi.q.i. Et propterea cum nolumus soluere decimas mandato dei veniunt bella. ꝛ quod non accipit xp̄us rapit fiscus in.c.maiores.xvi.q.vii. Ista fuerũt dicta per archidia in.c.noli.xxiii.q.p̊ma/per glo.in.c. ad ap̄lice de re iudicata: in vi.panor.in.c.fi.in.ii.columpna de resti.spolia. ¶ Et sic ex istis cõcluditur ꝙ seditio illata contra christum non erat vera. cum auctor pacis vt ipse erat nolebat discordias imo discordia vt proxime dixi venit propter non obseruantiã suorum preceptorum. Nec obstat si cõtra hoc allegetur illud. luce.xii. dum dicit. Non venit dare pacem in terra sed separationem. quia ad hoc respondeo ꝙ loquitur de illa pace q̃ in veritate nonꝫ meretur dici pax neqꝫ cõcordia vt est vnio malorum: Nam tunc inter istos ponere pacem est sicut inter bonos ponere discordiam pax enim inter malos procuranda non est sed diuisio ꝛ discentio. vnde diuus ille gregorius in moralibus ait. Sicut noxiciuꝫ est si vnitas desit bonis sic perniciosum est si non desit malis. peruersos namqꝫ vnitas corroborat dum concordat et tanto magis ĩcorrigibiles q̃to tum vnanimes facit alibi dicit tex.in.c.sepe.xxviii.q.prima ꝙ ꝯsortia malorum sepe bonos corrumpunt. ergo q̃to magis eos qui ad vicia proni sunt deteriores reddunt Et ideo paulꝰ dicit se pherisenm et in phariseos ꝛ in saduceos facta est diuisio et liberationem vtiqꝫ cõsequtus est et ysaie. lviii. dissolue colligationes impietatis et fasciculos deprimentes hec vltima videas per oldradum in consilio. lxxi. pro quo allego tex.in.l.nullus.C. de maleficis et mathematicis vbi

Contra pacẽ malorum

dicit tex.separandem esse amiciciam maloꝝ et ibi salicetus et io.de anania in.c.i.de sortilegis. Et ex istis clare constat pilatum de iure non potuisse xp̄m ad mortem dampnari ex illo capite cōmotionis populi ¶ Item nec tertiū quod ɔtra xp̄m fuit allegatum videlicet ꝙ ipse cōsulebat tributa negari cesari erat aliquomodo verū imo ipse populos ortabatur vt ea que cesaris essent cesari darentur vt est michi per euāgelia exploratum et habetur in.c. militare.xxiii.q.i. imo qꝺ plus est licet non deberet ipse met soluit tributa vt aliis soluendi preberet exemplum vt in.c.iam nunc.xxviii.q. prima ibi vnde ipse dn̄s prior cum se tributum non debere soluere demonstraret soluit tamen vt non scandalizaret eos quibꝰ ad eternam salutem morem gerens consulabat ad idem tex in.c.magnum.xi.q.p̄ma.ibi si enim censum filius dei soluit quis tamen tantus est qui non putat esse soluenduȝ vnde dicit bal.in.l.fi.C.sine censu vel reliquis ꝙ munꝰ ordinarium vt est tributum non est cōtra ius diuinum quia xp̄us permisit ¶ Preterea presupposito illo falso ꝙ xp̄s denegabat tributa dari cesari quid tum postea an propter hoc mori debuisset? certe non: imo istud iure potuisset facere. Nam cum ipse est distributor dignitatum ex eo enim proueniunt potestates in terris vt habetur in.c.quesitum.xxiii.q.iiii.et in auctē quomodo oporteat episcopos ī prin.et in.c.solite de maiori et obedien.lacius per doct.in.c.nouit de iudiciis quid ergo iniquitatis ageret si a cesare non modo tributum sed omne quidem imperiuȝ voluisset adhimere nōne quilibet in re sua est moderator et arbiter.facit tex.in.c.precarie.x.q.ii.et glo in.c.non licet.xi.q.iii.quare ergo tu proterue deum incusas ꝙ aliis et non tibi in aliquo dederit gratiam cuȝ ipse omniū dn̄s omnia iure potest ad sui libitum distribuere.l.in re mandata.C.mandati.qui auteȝ suo iure vtitur aliis non facit iniuriam dum modo illud p̄ncipaliter nō faciat ad alterius emulationem.l.fluminum.§.fi.ff.de dampno infecto ¶ Nec quartum et vltimū adductū per iudeos contra xp̄m erat de lictū dum dicebat ꝙ se regem faciebat nā qui celoꝝ rex erat et est vt dn̄s noster iesus xp̄us nōne merito dici potest ɛ rex terre omīa enī sunt sua iuxta illud psalmiste relatum per panor.in.c.ii.de censibus.omia subiecisti sub pedibus eius ꝛc̄ et illud.domini est terra et plenitudo eiꝰ ꝛc̄. Preterea nōne xp̄us met negauit pilato regnum suum esse de hoc mundo

Xp̄us soluit tributa

Munꝰ ordinariū nō ē ɔtra ius diuinuȝ:

Ex deo veniunt ptātes in terris

Qui vtit̄ suo iure aliis nō facit iiuriam

et merito cũ ſceleritas iſtius mundi talem regẽ haud mere-
batur. quid ergo te mouit iniuſte pilate/ dũ morti xpi ꝓbuiſti
conſenſũ. Cum allegata ꝯtra eũ non erãt delicta ſolũ fuiſti
motus timore verboꝝ iudeoꝝ dũ dixerunt tibi nõ eris ami-
ꝫ iudicesq̄ ti cus ceſaris. qđ ꝙtum a iudicibꝰ maxime ſit abhorrendũ. do
more mouẽt. cet tex. in. c. quiſq̃s. xi. q. iii. per hec ꝟba. quiſq̃s metu cuiuſ
libet ptãtis veritatẽ occultat dei iram ſupˀſe prouocat. q̄a
magis timet hoĩem ꝙ deum. ⁊ dicit tex. in. c. ſit rector. xliii.
di. Sepe nãqꝫ rectores improuidi humanã amittere gratiã
formidantes recte libere loqui pertimeſcunt. et iuxta veri-
tatis vocem nequaꝙ gregis cuſtodiam paſtorum ſtudio. ſꝫ
mercenarioꝝ vice deſeruiunt. ¶ Iſtis addas. Nam etiã ſi
bonum et iuſticiam ex timore feciſſet/ fuiſſet in culpa. Unde
dicit textus. qui ex timore facit preceptum. aliter ꝙ debeat
facit. Et propterea qui timore pene ſeruit ⁊ non amore iu-
ſticie. loquor de timore ſeruili. vt erat in pilato non ducitur
ſpiritu dei. Nec vbi talis timor eſt ibi caritas habitare po-
ꝫ ex timore teſt. vt habetur in. ſ. ex hoc. xxiii. queſtione. vi. et dicit bal.
facientes: in. l. fi. ad finem. C. de pena iudicis qui male iudicauit. Q̄ſ
iuſte iudicans per metum anullat ſuam ſententiam. cum vo
luntas iudicis debeat eſſe libera. l. qualem. cum ſimilibus.
Snia lata me ff. de arbitris. quando autem ſententia lata per metum va-
tu an valeat. leat ibi videas. et latius per eundem in. l. i. C. de ſententiis.
ex periculo recitandis. et in. l. fi. in. ſ. i. in vltima colump.
C. cõmunia. de legatis romanus. vbi multa allegat in ſuo
ſingulari incipiente. quero a te. i. ii. carta et vltra eũ aliq̃d p
Iuramentũ bal. in. l. decernimus ad finem. C. de ſacro ſanct. eccleſie.
coactum ¶ Supradictis addas Nã coactus iurare etiam illud quod
ipſe tenebatur facere/ poteſt iuſte petere relaxari a iuramẽ-
to/ quaſi illud non debeat obſeruari. ita determinauit io. an.
in capitulo ad noſtram. in nouella. de iureiurau. et romanus
in ſuis ſingularibus in xv. carta. ſingulari incipiente/ iurat
Cõſtitutio ꝓ quis. ¶ Item conſtitutio procuratoris eodem modo facta
curatoris ꝑ me eſt nulla. textus eſt ſingularis in capitulo accedens de pro
tũ nõ valet curatoribus. quem ad hoc allegãt doc. in capitulo qm̃ ab-
bas. de reſcriptis. Et romanus in ſuis ſingularibus. carta
xxii. ſingulari incipiente. ꝯſtitutio. ¶ Et ex iſtis clare videt̃
iniquitates pilati cum ſolum timore motus chriſtum condẽp
nauit quem nõmodo non debebat morte condempnare/ ſed

nec tacere. Nam iudex qui obmutescit videtur iusticiam ne= ꝫ iudices q̇
gare. Iste est tex. et ibi andre. de ysernia. et bal. i. c. i. ī prin tacēt iusticiā
de milite vassallo q̇ contumax est in vsibus feudorum. debe
bat tandem alta voce clamare ipse pilatus tanq̄ iudex in=
nocentiam christi. et in hoc ipsum adiuuare/ et eo maxime
videndo personam miserabilem oppressam. vt erat christus
qui erat pauper et omni adiutorio istius mundi expoliatus
quo casu in tantum prouidet ius/ ꝙ in causa mere. ad iudi=
ces laycos pertinēte potest. Iudex ecclesie adiri. per pau= Qñ p̄t iudex
perem sine aliqua negligentia sui iudicis. vt voluit Inno. ecclīastic⁹ in
vbi bonus tex. in capitulo significantibus. de officio dele= cā laici adiri
gati. panor. in capitulo licet. ex suscepto in prin. in. ii. colūp.
de foro compe. Et propterea dicimus ꝙ in tali casu femia qñ feīa p̄t po
potest pro talibus personis postulare. in c. fi. de procurato= stular̄ ꝓ aliis
ribus. et in c. sunt autem. iii. q. vi. et. l. petitiones. ⸿. licentiā
C. de aduoca. diuerso. iudiciorum. ꝛ in. l. seruum quoq̄. ff. ꝺ
procuratoribus. Nec etiam ipse pilatus debebat in tanto
grauissimo delicto prout erat christū innocentem morte do
nare: iudeis assentire etiam si omnia mundi mala ei minati
fuissent. pro hoc facit textus ī capitulo ita ne. xxxii. questio
ne quinta. ibi Potius quelibet mala tollerare decernat q̄ ꝫ malo ꝯsen
malo consentire Nec enim occisores corporis sunt timen= tiētes ne ma
di contra iusticiam homines impellentes et reprehensibi= la patiant
lis se ostendit: cum dei amorem postposuit amori mundi.
hec dicit textus in. c. lotharius. xxxi. questione. ii. facit tex.
in capitulo ex litteris. de diuorciis. et in capitulo nolite. xi.
questione. iii. et per hoc forte non redditur tuta illa doctri=
na doctorum videlicet cyni. bal. et saliceti. in. l. i. C. vnde vi. Interficiēs ali
bal. in capitulo. i. ⸿. iniuria. de pace iuramēto firmanda cir quē timēs int
ca finem. moderni in capitulo. ii. de homicidio. vbi dicunt fici a iubēte.
ꝙ qui interficit aliquem/ iussus ab illo cui si non paruisset
ab eo ipse fuisset interfectus ꝙ talis interficiens non puni=
tur per glosam ordinariam in. l. si familia. ff. si familia fur=
tum fecisse dicatur. bal. tamen in dicto. ⸿. iniuria istud intel
ligit q̄tum ad penam temporalem non autē q̄tum ad irre=
gularitatē. Et sic non obstaret supradictis. ⸿ Tamē nō eēt
ponere os in celum dicere ꝙ predicta doctrina non est om=
nino vera. ⸿ Nam licet non debeat mori cum non dolo

illud fecerit alia tamen pena puniri debet per supradicta iu
ra generaliter loquentia et si opponatur de metu. responde

Qualis met⁹ excusat

q ad hoc vt metus operetur suum effectuz requiritur q sit
immediatus textus est in lege.metuz in.§.sed licet.ff.quod
metus causa et facit ibi textus in versiculo nisi hanc vim ip
se tibi summisi. Cum ergo quantum ad interfectum non fuit
metus immediatus quia non fuit interfectus per metum su
um nec ipse vim summisit ergo et cetera . hoc tamen pensi⁹
aliis relinquo cogitandum. ¶ Et quia proxime memini de ir-
regularitate ne videar tam vtilem materiam ac in isto loco
pene necessariam conniuētibus oculis pertransire fuit mi-

Quid est irre gularitas

chi consentaneum aliquid declarare ¶ Et est sciendū q irre
gularitas est repulsio executionis diuini officii ac eius im-
pedimentum capitulo fi.de tempo.ordina.per iohan. de ana
nia in capitulo fi.de homicidio et impedit nōmodo in ordi-
nibus susceptis sed etiam in suscipiendis vt plene notatur
in cle.pma de homicidio. Et nota q multis modis euenit ir

Quot modis euenit irregu laritas

regularitas. ¶ Primo enim modo ex defectu sacramēti vt
est in bigamo in capitulo debitum de bigamis capitulo acu-
tius.xxvi.distin.et late habetur in.capitulo scdo eo ti. de bi
gamis. ¶ Quedam est irregularitas que causatur ex deffe-
ctu status vt est in seruo vt habetur in capitulo de seruoruz
et in capitulo pmo et fere per totum.liiii.distin. imo si esset
ordinatus deponeretur et domino restitueretur vt est textus
in cap.secundo de seruis non ordinandis ¶ Item de obliga
tis ad publica raciocinia in cap.non confidat.l.di.et in cap.
vnico de obligatis ad raciocinia.est verum q in hoc vltimo
casu nō est stricta regularitas cum non impedit in ordinib⁹
susceptis nec proprie in suscipiendis quia valeret ordo licet
ecclesia(vt ita dixerim)infamaretur vt habetur in dicto ca-
pitulo vnico. ¶ Item quedam est que causatur ex deffectu
natiuitatis vt est in natis illegitime de quo habetur in cap.
cum in cunctis de electione et in cap. pmo de filiis presbite
rorum.nec in hoc aliquis dispensat nisi solū papa et hoc solet
facere qn macula est occulta et ordinem suscepit propter vti
litatem ecclesie vt habetur in.cap.nisi cuz pridem in.§. per
sone de renun. ¶ Et ex istis clare patet q sine peccato po-
test esse irregularitas pro quo facit. Nam clericus quando

Qn lz clerico occisio

non potest aliter saluare vitam proximi licitū est ei occidere
agressorē sine pctō et tamē efficit irregularis vt habet p doc

in.c.ii.de vita et honestate cleri.sicut dicimus i iudice teste
aduocato et notario in causa sanguinis. Nam omnes sunt
irregulares et tamē non peccant vt plene habet in.c.i.li.di.
et in.c.si quis viduā vbi etiam de bigamo.l.di.Et voluit pa
nor.in dicto.c.ii.¶ Item quedam est irregularitas ex diffor
mitate corporis ꝓprii de qua in toto ti.de corpore viciatis ⁊
hoc quando vitium est tale ꝙ generaret scandalum in solē
niter celebrando vt habet in.c.i.eo ti.et lacius.lv.di.ꝑ totū
¶ Quedā est irregularitas ex difformitate corporis alieni et
hoc tripliciter cōtingit quādoqꝫ ex morte per eum illata vl'
ex mutilatione mēbri aut deniqꝫ ex cōsilio ad ista perpetran
da hec ꝓbantur in cle.i.de homicidio et in.c.ꝑiculose de pe=
nitē.di.i ¶ Quedā autē irregularitas ē q̄ causat ex admistra
tione facta suspensiōe durante que a solo papa absoluitur vt
habet in.c.i.de re iudicata in.vi.et in.c.i.de senteñ excōmu=
nicationis eo li.Istud intelligas in suspensione stricta non
autem i ea que largo modo dicitur vt habet per panor.post
alios in.c.dilecta de maio.et obedien.ad fi.quod etiā intel=
lexit dñs.an de butrio in.c.nisi cum pridem in.§.persone.
de renunciationib' in suspensione ab officio non autē a bene
ficio vt ibi per euȝ.¶ Item quedā est irregularitas que cau
satur ex celebratione scienter facta in loco interdicto tex.est
in.c.is qui de senteñ.exco.in vi.¶ Quedā vero est irregula=
ritas non ita grauis sicut supradicte cum in ea/ꝙ facile ab=
soluimur et est illa que cōtrahitur ex omi pctō mortali vt ha
betur i.§.noīe autē criminis.xxv.di.et in.c.sicut ex littera
rum de homicidio.Et ꝓpterea glo.in.c.periculose de peni.
di.i.dicit ꝙ ex sola voluntate homicidii incurritur irregula=
ritas quod intelligitur de irregularitate que causat ex quo
libet peccato mortali que facile vt dixi absoluitur. Non aūt
de illa irregularitate magna et i dispensabili.Nā in eam ex
sola homicidii voluntate homo non incideret vt voluit glo.
in.c.si aliquis per iura de quibus in ea de homicidio et,ibi.
doct.facit tex.in.c.si quis non iratus.xv.q.i.imo plus tenet
io.an.in.c.fi.ne clerici vel monachi.li.vi.et doc.in.c: i archi
episcopatu de raptoribus ⁊ in.c.ii.de cle.pugnan.in duello
ꝙ etiam effusione sanguinis si non est mēbrum mutilatū nō
incurritur illa maxima irregularitas nisi fuisset anim' occi=
dendi cum effusione sanguinis ⁊ ille fuisset occisus liced ab
alio in.c.significasti.ii.de homicidio.¶ Item nō ꝙ dicit ir=

An iudex et aduocat' vel notari' i causa sāguinis sint irregulares

Ex oī peccato mortali ꝯhit irregl'aritas.

An ex sola volūtate homicidii icurrit irregl'aritas.

regularitas quasi extra regulã aliorũ in ordinibus ita inter
Quare dr irregularitas.
petrati sunt doc.in.c.fi.de homicidio inno.et an. de butrio/
in dicto.c.nisi cum pudem in dicto versiculo persone vbi etiam prefati doct.cõcludunt irregularitatem esse iuris posi
Cui⁹ iuris ẽ irregularitas.
tiui. Nam iure diuino nemo perpetuo irregularis sed pro tẽpore efficibat vbi per eos pro quib⁹ facit textus ĩ capitu.is
qui de sententia excõmunicationis li.vi:ibi. Cum non sit expressum in iure ꝛc̃.vide tamen panor.in cap .clericis in vltima columpna ne clerici vel monachi vbi in hoc stricte loquitur. Et hec incidenter de irregularitate isto cum ordine collecta sufficiant. ¶ Redeo ad materiam propriam et procedo sic. Nec obstat si dicatur fatendo ꝗ pilatus male fecit interficere christum sed cum finis christi mortis fuerit salutifer admodum vt ita bonum ne dicam meliorem nemo intenire posset . Ergo illud principium mortis per Pilatum
Finis bonus facit bonum ꝑncipium.
perpetratum non est malum vel saltem non est punibile. Nã cuius finis bonus est ipsum quoqꝫ bonum esse dicitur vt voluit panormi.in capitulo super specula in fine ne clerici vel monachi pro quo facit textus in lege multi .ff. de liberis et
Qñ exheredatio non est mala
postu.vbi ex heredatio non est mala qñ pater fecit illud ad bonũ finem ergo et cetera ¶ Ad hoc respondeo ꝗ finis pilati non fuit ille vt mors christi fuisset tante vtilitatis. Et propterea bonus finis qui sequutus fuit non facit principiuꝫ bonum. Mala enim voluntas vt fuit in Pilato est punibilis licet ex ea bonum sit sequutum. Cum illud non sit sequutuꝫ voluntate sua vt voluit glosa in capitulo vulgaris in verbo segetem de penitentiis distin.prima. Malum inquã semper puniendum licet ex eo sequatur bonum/ita panormi.in capitulo nouit circa medium.viii.columpne de iudiciis et est textus cum glosa in capitulo relegentes.xxiii.questione quinta facit nam licet quis castrando puerum eum antiquitus reddebat meliorem/tamen debebat puniri lege si quis seruum.§.et si puerum.ff.ad legem aquiliam. Item si quis cõtra mandatum principis rem gesserit et bene tamen punitur lege.iii.§.qui in bello.ff.de re militari Nec enim malum est
Malũ nõ est ꝓpter bonuꝫ ꝯmictendum
cõmictendum propter bonum ita probat textus in capitulo non est putanda.i.q.prima ibi qui hac intentione mala accipit vt bene dispenset grauatur potius ꝙ iuuetur/vnde dicit textus in c.forte.xiiii.q.v⁹ forte aliquis cogitat et dicit multi sunt xp̃iani diuites/auari/cupidi non habeo peccatũ si suũ

illis abstulero et pauperibus dedero vnde enim illi nil boni
agunt mercedem habere potero sed huiusmodi cogitatio a
diaboli caliditate suggeretur Nam si totum tribuat paupe-
ribus quod abstulerit addit potius peccatum q̄ minuat fa-
cit textus in cap.significauit de penitenciis et remissionibus
et in capitulo nosce.xxx.q.prima. Non sunt enim facienda a
dulteria ad illum bonum finem generandi filios i capitulo
sicut non sunt.xxxii.q.quarta. ¶ Istis addas/ nam seruare
vineas ꝛ segetes est bonus finis patet quia propter talium
conseruationem permititur clerico ꝛ monacho vt possint es
se venatores vt notat iohā.de anania in capitulo primo co-
lumpna penultima de clerico venatore ꝙ alias non permic
teretur vt ibi. Itē permictitur die dominico propter hoc e
tiam rustico laborare lege tertia. C. de feriis ibi ne occasio
ne momenti pereat comoditas celesti prouisione concessa ꝛ
tamen ad huiusmodi bonum finem non licet vti incantatio
nibus et illa sortilega arte dampnata vt voluit salice. in le-
ge nemo. C. de maleficis et mathematicis et iohānes de a-
nania in capitulo primo de sortile.imo plus ꝙ etiam si Pi-
latus fecisset actum licitum nonmodo homicidium cum ta-
men fuisset sine caritate honestatis actus non est; alicuius ꝯ
siderationis vt etiam est in illo qui caperet martirium pro
nomine christi/sine caritate tamen vt habetur i capitulo ne
q̄.xl.distin.et in capitulo firmissime in glosa prima. xv.q.
prima cum similibus facit istis quod dici solet deum nō no-
minum sed aduerbiorum esse remuneratorem vt habetur in
capitulo primo de collusione detegenda per glo. Nec consi-
derantur que fiunt sed quo animo fiunt vt habetur in capi-
tulo primo i fine.xv.q.vi.facit textus capitulo si quid.xiiii.
q.v.ꝛ q.vi.in.c.fur. ¶ Videre deniq̄ q̄ spiā ex istis potest si
pilatꝰ xp̄m ad mortē sic causa dāpnauit q̄d enī aliud nisi sua
mala voluntas vel iudeorum gratia acquirenda ad hoc ip-
sum incitauit quod a iudice alienum esse debet cum tali mo-
do etiam iuste iudicans fraudem cōmisisset qui enim recte
iudicat et premium remunerationis expectat fraudem i de
um perpetrat tales quippe ad veritatē. Non iusticie defen-
sio sed amor p̄mii prouocat ita tex.in.c.qui recte.xi q.tertia
imo nec ipsa veritas causa placendi homibus enuncienda
foret per tex.in.c.p̄mum est circa medium.xxii.q.ii. et i sili
dicit tex.in c.i sancta.xl.ii.di.ibi vnde fit plerūq̄ vt i sacro

Nō ē ꝯmict ē dū adulteriū ad finē gn̄erādi filium

Dn̄ ꝯmictit rustico laborare die dn̄ico

Bonum sine caritate

Qn̄ iuste iudicans male facit

Veritas causa placēdi homibꝰ nō ē enūcianda

Volũtas est nouerca iusticie

Homicidiũ ē oĩs iiusticia

Judex punit eadã pena q̃ inocētē iiuste dãpnauit

ministerio et si in gestis licitis dum blanda vox querit congrua vita negligatur ꝛc. ¶ Si autē pilatus non gratia iudeorum sed sua peruersa voluntate redemptorem nr̃m dampnauerit ad huc peius est quid aliud est demũ voluntas nisi iusticie nouarca/ vt bellissime dicit tex.ĩ.c.pastoralis de re iudicata/non enĩ in actibus nostris debemus sequi voluntatem nostram sed quod iustum est operari . ¶ Cum ergo pilatꝰ solum suã voluntatem sequendo sine causa hominē interfecerit eum homicidam iudico vocandũ pro hoc allego tex. in.c.ille.xxiii.q.iiii.vbi dicit ille male gladio vtit qui nulla superiori ac legitima potestate vel iubente vel concedēte in sanguinē alicuiꝰ armatur imo tex.in.c.omis de penitẽ di.i. omnē iniusticiam vocat homocidiũ licz large. Et ꝓpter hoc ipse pilatus debebat dari ad penam similē qua ipse innocentem cõdempnauit. Judex namqz iniuste aliquē ad mortē; sētenciando eadam pena se ipm inuoluit.l.penul.§.fi.ff.ad.l. iuliam repetundaruz quez tex.ꝑ mirabili allegat io. de anania in.c.accusasti de accusationibꝰ contra iudicesqui sine cõsideratione ꝑferunt sententiam mortis facit tex.in.l.i.ff. ad legē corneliam de sicariis in.l.iii.C:de epi.et cle.ibi homicida quod fecit expectet imo plus videtur michi pilatũ commisisse illud delictum grauissimum paricidii cum interfecerit patrem suũ et oĩm vniuersalem vt est xp̃us qui ex parte p̃ris est perfectus deus/et nobis vniuersalis pater in c.qui abstulerit.xii:q:ii.ibi pater noster sine dubio deus est qui nos creauit ꝑ quo facit quod voluit glo:notabilis in c:de ꝟginibus xxvii.q.i.que ꝓpter istaz causam quia deus est pater noster

Qui habuit rē cũ moniali ꝯmictit incecestum

Pena interficiētis patrez

intulit eum cõmictere incestum qui haberet rem cũ moniali quasi cum ꝯiuge dei patris sui pena autem interficientis patrem nullos latet grauissimam debere imponi et a iure est imposita vt in sutus culeo cum cane gallo gallinatio vipera et symia/et inter eas feriales angustias ꝯprehensus· secũdũ q religionis qualitas tulerit in vicinũ mare vel flumē; proiciatur vt omni alimentorũ vsu carere viuus incipiat eiqz superstiti celum mortuoqz terra auferat. Jta tex:in.§.alia deinde lex instituta de publicis iudiciis et in.l:pena:ff:ad legem pompeam de paricidiis et per doc:in c:i:de his qui filios occiderunt. Et hec quidē pena longe forciꝰ haberet locuz i interficiente patrem spiritualem vt fecit pilatꝰ vt pulcre voluit glo: in:§:sed hec quatuor in verbo parentez de pe

nitenciis di.i.ergo pilatus licite fed3 q est michi compertū et non iniuria clausus invna archa in rodanum fuit proiet⁹ quem locum egoipe volui videre dum per dalphinatū equitarem qui est prope ciuitatem v ienensem cuiuspatrie dicitur fuisse pilatus eiusq3 domus michi fuerunt demonstrata vestigia.laudabilisvere fuit illa sententia et diuia quadā prouidentia prouulgata. Dixerunt adhuc. michi colentes illa n patriam corpus pilati nunc non esse in rodonū sed eū tenere lacus quidam in monte positus qui mons ex ei⁹ corpore sumpsit nomen vocatq3 mons pilati.et est ex latere rodani regni francie:fumatq cotidie lacus ille fuit michi dictum q si lapis ibi pbiceretur non cum interuallo in illo loco haberetur pluuia/extractūq3 fuit eius corpus a flumine rodani propter nauiū submersionem submergebantur eni3 tot tātez naues quot per illas partes transiebant/et hoc ex diabolorum furore corpus illud custodientiu3 euenire dicebatur. ¶Habeas memorie pilate q corp⁹ xpi hominibus custodiendū iussisti ne a discipl'is suis furtim acciperet tu autē in diabolica custodia posit⁹fuisti ne corp⁹ tuu3 nōmodo aīa ad quietē caperet. modus aūt quo extractū fuit dtm̄ corpus pilati diuina inspiratiōe fuit inuent⁹a quodā archiepo viennensi qui cōi fama sanct⁹ reputabat qd per duos siluestres boues nec aliquo ducēte hoie ad pdictu3 lacū fuit adductū adhuc in aqua vt miraculose ostenderet tanq ex paricidio ei terram merito aufferri debere nec aliquomō boues illi heri b⁹ expulsi a dicto locovolebāt recedere.et ad maiorē demostratione3 grauitatis tui delicti inique pilate. fuit vt illi duo boues tm̄ ex pctis grauabāt reliquie corporis tui q vix te poterant apportare imo vnus eo3 cadēdo in illo lapideo monte fixit genu suū ad modū in lapide q adhuc restat fora mē fere per vnu3 palmū currusq vbi dictū corpus positum erat ita pondere grauat⁹vehebat q in dicto monte in durissimo lapide admodum rotar relinquebat vestigia q adhuc tempore nostro facile vident. ¶Et ex istis miraculis si nullo aliomodo tuā iniquitatem pbarem scelleste pilate satis eā iudico esse pbatam. ¶Et si dicatur p pilato q ipse interfecit illum quivt interficeret venit i mundū quid ergo mali fecit cum re ad vsum destinatūvsusfuit argu. eorū que habentur in.l.sabinus.ff.comuni diuidūdo vtendum est eni3 aliq ad eumvsu3 ad quem fuit institutum.c. ad nostram et ibi no Vtēdū est re ad vsū istitu.

f.i

tatur de appella. vnde dicit tex in. c. is autē. xxii. q. ii. is autē qui mentitur cōtra id quod animo sentit loquitur, voluntate fallendi non vtiqz verba propterea instituta sunt vt per ea se inuicem homines fallant sed vt eis quisqz in alterius noticiam cogitationes proferat verbis ergo; vti ad fallaciam nō quo sunt instituta peccatuz est. ergo a contrario sensu ytendo re ad quod est facta non est peccatum. sed pilatus ita v- sus fuit xp̄o: ergo zc. Istis facit quod dicit sanctus augustinus in. c. quid culpatur. xxiii. q. . p̄ma quid culpatur in bello an quia moriuntur morituri vt dominantur in pace victuri. hoc reprehendisse timidorum et non religiosorum est. Ergo cum factum pilati in mortem xp̄i causauit alios viuere in pace cum mors xp̄i nobis eterne pacis portam aperuit. ergo factum Pilati non est religiosorum reprehendere. alibi dicit tex. in cap. qui diuina. xiii. q. vltima/ qui diuina vocatione ab hac vita decedunt cum psalmis tantūmodo et psallenciū vocibus debent ad sepulcrum deferri zc. quid erat ergo iam plius querendum de morte xp̄i an pilatus male fecerit vel non cum illud diuina vocatione ꝓcedebat. ¶ Istis addo tex. in le. si alius in. §. est et alia. ff. quod vi. aut clam ibi quoniā nullam iniuriam aut dampnum dare videtur eque perituris edibus et tex. in. le. nauis onuste. §. si nauis ibi eorum eniz merces non possunt et c. ff. ad legē rodiam de iactu ¶ nec interitus alicuius rei imputatur alicui quando illa res omnino sine eo fuisset peritura. sed xp̄us omnino mori debebat etiam absqz pilato/ ergo talis interitus non debet pilato imputari. maiorem probo per tex. in simili in. le. si plures in. §. fi. ff. depositi/ ibi quis equum est interitum ad actorem pertinere vtiqz cum interitura esset ea res et si actori foret restituta ad idem tex. in le. item si verberatum. ff. de rei vendicatione et in. le. si pecuniam. §. fi. ff. de conditione ob causam/ ibi decederet enim: et si non accipisset vt manumitteret.

¶ Ad hec omnia respondeo ꝙ procedunt quando illa mors in re omnino moritura fuit sine delicto alicuius vt est in casibus supradictis qui loquuntur in morte naturali vbi non est delictum nec cap. quid culpatur preallegatum nobis obstat. Nam licet loquatur in morte violenta loquitur tamē in illa in qua non cadit delictum vt est in bello iusto de quo loquitur ille tex. videlicet ꝙ q̄n do bellum est iustū non debem⁹ mortem reprehendere/ sed q̄ndo esset in morte alicu⁹ dolus

vt fuit in pilato et delictum qd supra probaui nō cōsiderat. an res esset eodē modo peritura siue ne qd patz in illo qui hominē ad mortem omīo vulneratum interfecerit tenet nāq3 de homicidio vt est tex.in.l.ita vulneratus inprin.ff. ad legem aquiliam/facit quod dicit bal. post alios in.l.aditos. ante.fi.C.de epali audiencia q si aliquis occiderit illū qui ducebat ad mortem debet puniri pena mortis.etiā si officiales extra locū et ordinem datū istud fecissent idemvoluit romanus in suis singlaribus in penul.carta singlari incipiēte Baldus zc.per tex.in.l.fi.C.de maleficis et mathematicis adde quodvoluit bal.in.l.fidei cōmissa.§.si quis de lega.iii quod voluit bar.in.l.iii.§.fi.ff.ad legem.cor.de sica. et pro illa.l.fi.facit quod dicit bar.in.l.i.§.accusationem ad fi.idu abus questionibus.ff.ad turpilianum q imponere penam et cognoscere pertinet ad iudicem etiam in notoriisculpis vbi alex. de imola i apostillis allegat multa concordantia facit quod dicam infra in proxima carta contra pilatum cōmictē do xpm sententia mortem per iudeos ¶ supradictis adde. Naz qui fuit in delicto alicuius rei et illa res perierit etiam sine facto delinquentis tenetur de interitu rei vt est in fure z pre done per tex.in.l.e.penultima in.fi.ff.de vi.et vi.armata.ibi subtractis tamen mortalitate serui s aut pecoribus aliis ve rebus intercidentibus/tuum tamen onus in eis restituendis esse quia ex ipso delicti tempore plusq̄ frustrator constitutus est et latius hoc concludit glosa in dicta lege. Item si liberatum in.§.fina.in glosa magna et in lege q te .ff. si certum petatur ad idem est textus in lege prima. C. quod met causa dicit ibi textus. persequutionem eorum quevi vel furto ablata sunt etiam si postea interciderint integra esse iura responsum est. ¶ Istis facit quod dicit textus in le. cum res in fi.ff.de legatis primo. q multa potuissent accidere ne res perisset ¶ Nec etiā obstat quod dicebatur de mortevenī ente ex iudicio dei quia dicta iura loquuntur. q̄tum ad hoc ne debeamus mortē plorare cum sit res naturalis et per eaz vt ita dixerim soluimus debitum iam natiuitate contractuz non tamen loquunt dicta iura q mors per aliquezviolenter illatam non sit per iudices vindicandam vt delicta minuant videm namq3 q quelibet mors etiam violenta dei iudicio accidere dicit vt est glo.insti.de capitis diminutione in princi. et eam sequit bal.in ti.de pace constancie in.iii.carta colūp.

Imponere penā zcognoscere etiā in notoriis culpis ptinet ad iudicem

Etiā mors violenta euenit dei iudicio

iiii.ibi diuina vocatione et tamē non male faciunt ꝓpter hoc iudices homicidiū punire imo deo dicunt placere vt lati⁹ di xi supra ꝙ tex.in.c.si quos.xxiii.q.iiii.cū multis sīib⁹ ¶ Itē nec obstat si ifauorē pilati dicatur ꝙ ipe quitquid fecit/ fecit quia ppl'us clamabat et quasi ꝓvim xpi mortem postulabat cui pilat⁹ non potuit resistere imo accepta aqua vt ꝑ euāgelia ꝯstat lauit man⁹ quod satis est ad eū excusandū cuȝ ita se excusauerit apl'⁹ vt habetur in.c.ephesiis.xlii. di. dicit tex. epsiesiis paulus dicit mūde sūa manus mee a sanguine omniū vestrum non eni subterfugi quomin⁹ dei omē ꝯsiliū vobis anūciarē ꝛc. modo cū pilat⁹ ita fecerit non enim cessauit iudeis dicere xp̄m non debere mori ac in hoc man⁹ suas mūdauit ergo sanguis xp̄i effusio non deberet sibi quoq̄mō imputari. ¶ Ad ista respōdeo ꝙ he excusatiōes nō iuuant pilatum. Primū enim dictuȝ ꝙ populus instabat non est alicui⁹ effectus cum popul⁹ sit docendus⁊ non sequendus imo pl⁹ ꝙ si pilatus admonitionibus populū non poterat corrigere ne xp̄i mortem calumpniose quereret debebat secundum suam potestatem castigare vnde tex.in.c:docendus.lxii. disti. pulcre dicit docendus est et non sequendus populus Nos quoqȝ si nesciunt eos quid liceat quid ve non monere et nō consensum prebere debemus ꝛc.postmodum subiungit tex. que enim sola admonitionis auctoritate non corrigimus necesse est vt per seueritatem cōgruentem regulis vindicem⁹ Alibi valde apte dicit tex.in.c.miramur.lxi.di.miramur tantum apud vos propter occasionem temporis impacati aut ambiencium presumptionem aut tumultū popularē valuisse vt indignis quibuslibet et longe extra sacerdotale meritum ꝯstitut⁊ pastoral' fastigium et eccl'e gubernatio crederetur.non eni est hoc consulere pplo sed nocere nec pstare regimē sed augere discrimē subiungendo integras autē ꝑsideñū/salus subditoꝝ esse dicit ¶ modo sic ad ꝓpositū nr̄m q̄to magis deberet esse miratione dignum si popularē tumultum operat⁹ vt iudex indigne ad mortem aliquem ꝯdempnaret aut ꝯdempnari pateretur pro hoc facit quod probat tex in.l.decurionū.C.de penis vbi clare cōstat circa voces populi sapientis esse simulare surditatem per hec verba. Decurionū filii non debent bestiis subici cumqȝ populo exclamatum est. Iterum dixerunt suple imperatores vane voces populi non sunt audiende nec enim vocib⁹ eorū credi oppor

Cōtra sequētes populuȝ.

tet quonia aut noxitiu crimine absolui aut innocentem 3dē pnari desideraverit et ibi glo.nō illum tex.in terminis contra pilatum/ adde tex.in.l.si priuatus ibi exclamatione ppli zc.ff.qui et aquibus manumissi liberi non fiunt et in.l.si cōstat.ff.de appellationibus solet autem sepe populus clamoribus aut gratia precio ve excitatus moueri ita dicit tex.in c.si ergo in prin.viii.q.pma imo plus q iudex nōmodo clamoribus populi aliquem mortali sententia non debet dempnare sed nec etiam liberare si insignis quoqz persona fuerit que possit populo se exhibere necessariam/sed rescribere dz ad principē:ita notanter dicit tex.i.le.ad bestias.ff.de penis ¶ Quid p⁹ fecit ille pilatus q non solum sequendo clamores populi vt facere debebat haud xpm innocentem excusauit imo contra omnia iura iudeis ad penam tradidit et sic priuatl personis vt ad eorum arbitrium xpm punirent et tamen non debet pena in ferri nisi a iudice in.§.in hoc. xxxiii q.secūda et voluit glo.in.c.porro de diuorciis facit tex.in.l nulli.C.de iudiciis et panoz.in.cap.cum sit generale in fria columpna de foro competen.vbi etiam dicit q requirit cause congnitio per tex.in.cap.nemo secūda.q.pma de vtroqz bonus tex.in.cap:pmo de senten.excōmunicationis.li.vi. a liquid tetigi supra in proxima carta. ¶ Nec debebat ipse pilatus a accusatoribus officium iudicandi dare/dum dixit accipite eum vos et secundum legem vestram iudicate euz.fecit enim contra ius vt patet per tex.in.c.multi circa prin.ii. q:i.et contra titulum codicisvt nemo ius sibi dicat imo forciusq aduocato nō lz iudicare in causa in qua fuit aduocatus.l.fi.in.fi.C.de officio accessoris et habetur.i.l.quisquis C.de postulando et voluit glo.in.l.pretor et ibi docto.ff. de iurisditione omniū iudicum. ¶ Istis facit quod dixit bar. p multa iura in sua questione incipiente . iudex maleficiorum circa principium vbi dicit q hoc repugnaret aliquē esse iudicem et partem. ¶ Nec valeret excusando pilatum dicere q causam ipsis iudeis delegauit et sic pena fuit a iudice imposita saltem delegato/quia ad hoc respondeo q cum causa xpi erat devita hominis et sic meri imperii.ff.de iurisditione omnium iudicum .l.imperium. non potuit de iure ciuili istud facere .l. prima .in prin.ff.de officio eius cui ma.est iuri. ¶ Preterea et si fuisset simplicis iurisditionis adhuc non debebat pilatus eam suspectis delagare vt erant iudei. cum

f.iii.

Pena nō debz iferri nisi a iudice
In pena iponenda reqrit cause cogitio

Aduocato nō licz iudicare i causa i qua fuit aduocatus

cordi nobis est lites sine suspetione procedere.le. apertissi-
mi.C.de iudicus facit tex.i ratione sui in.cap.ꝗ suspecti.iii
q.v.ibi nam quid grauius et amabilius inimico dare quis
potest ꝙ si ei ad puniendum commiserit quem ledere forte
voluerit.¶ Istis adde textus in capitulo cum inter de exe-
ptionibus.ibi cum sit periculosum coram suspecto iudice li
tigare nec suspectis iudicibus cām sedes apostolica de cer
ta scientia cōmictit et ibi glosa notanter probat ꝗ.sententia

Sciētis lata a suspectis re tractabitur

lata a suspectis cognita suspitione etiam postea retractabit
quam glosa cum suis concor.refert et sequitur panormi.in
capitulo si quis contra in fine quinte columpne de foro cō-
petenti.Et hec sufficient ꝗtum ad illud de clamore ppl'i.
¶ Nec etiā valet illud quod dicebatur populuz pilato fecis
se metum cum hoc non sit verum nec; verisimile vt homini
in dignitate constituto et precipue tanto magistratui vt pila
tus erat et pro tanta re publica vt fuit romana et in tanta vr
be vt erat hierusalem fuisset illatus metus argumento tex-
tus in lege non est verisimile .ff.quod metus causa.vnde ꝓ-
pter hoc alias dicimus grauius esse delictum in ciuitate ꝑ-

Grauiꝰ ē deli ctū i vrbe ꝙ rure ꝯmissuz

petratum ꝙ rure commissum quasi in ciuitate sit contra ma
iorem presumptionem iuris et ex grauiori contemptu ita vo
luit bal.per textum et ibi glosa in lege cum ancillis .C.de i
cestis nuptiis.¶ Nec quoqꝫ lauare manus priuat pilatum/
grauissima culpa in qua fuit circa mortem christi licet enim
hoc paulum excusauerit . istud fuit quia fecit quod in se e-
rat vt ip semet ibidem actestatur.non enim paulus poterat a
liud facere ꝙ verbum dei enunciare prout fecit.sed pilatus
non fecit quod debuit.Nam cum erat magistratus debebat
non solum se a malo abstinere. sed etiam ne mala fierent to
tis viribus prohibere vt probat textus in dicto capitulo do
cendus et in capitulo non satis.lxxxvi.distin.dicit non satis
est bene velle nisi studeat etiam bene facere et glosa in.§.iu
ris precepta per illum textum insti.de iusticia et iure dicitꝗ
non sufficit abstinere a malo nisi fiat quod bonum est . con-
gruebat enim pilato tanꝙ bono et graui presidi vt paccata
quieta ve prouincia fuisset quam regebat quod non difficil
le obtinuisset si sollicite egisset vt malis hominibus prouin-
cia caruisset eosqꝫ conquisiuisset argumen.textus in lege cō
gruit.ff.de officio presidis.Nec enim solum pilatus debebat
prohibere sed etiam iudeos punire pro hoc textus i capitulo

exigit de censibus in vi.bellissime dicit. Exigit perversorū
audacia vt non simus sola delicti prohibitione contenti sed
etiam penam delinquentibus imponamus facit vltra predi-
cta notabilis textus in capitulo regum.xxiii.q.v. dum dicit
regum id est temporalium officialium officium est propriū
facere iudicium atq̄ iusticiam et de manu calumpniantium
vi oppressos liberare peregrinis ve pupillis ac viduis qui
facilius opprimuntur a potentibus prebere auxilium ⁊ ceteta
subiungit nolite contristari vt non solum eripiatis sed ne pa
tiamini quidem vt vestra conniuentia eueniat eos ab aliis ꝯ
tristari facit textus in capitulo si.xxiii.q.tertia. Et sic patet
q̄ pilatus debebat xp̄m dominū nostrum a manibus iude-
orū calūpniantiū liberare nec pmittere et eū iudeis ad mor
em tradere. Et pro hac conclusione vltra p̄dicta facit. Naz
nōmodo iudici licet propulsare iniuriam faciendā alteri vt
erat illa que fiebat xp̄o sed etiā priuate persone et quod pl'
est etiam clerico licet vsq̄ ad homicidium inclusiue si aliter
mortem proximi non possit euitari. hec est communis sentē An licz p de
tia canonistarum in cap.ii.de vita et honestate clericorum p fēsiōe primi
tex. generaliter loquentez in.cap.dilecto de sententia excō- ꝯmittere ho-
munica.li.vi.ibi et quidem cum liceat vnicuiq̄ suo vicino vl' micidium
proximo pro repellenda ipsius iniuria suum impartiri auxi
lium imo si potest et negligit videtur iniuriantem fouere ac
esse participez eiusdez culpe ad idem tex.in.ca.maximinian'
et in.c.qui potest.xxiii.q.tertia. ¶ Stat ergo ex supradictis
corroborata conclusio pilatum in causa xp̄i iniquius se ha-
buisse et non solum q̄tum ad deum sed etiam q̄tum ad gla
dium temporalem/ dignus erat omni grauissimo supplicio
puniri. ¶ Et hec omnia sunt notanda contra iudices nostri Cōtra malos
temporis qui sicut pilatus fecerit et semel illud ipsi cotidie iudices
faciunt qui magis propria voluntate odio vel amicice gra-
tia aut consanguinitatis affectione et vt deteriora taceam
pecuniarum cupiditate corrupti iusticiam vt ita dixerim cō
taminatam reddunt q̄ recte rationis libramine reuocati iu-
dicant vnde tex' in capitulo primo de re iudicata.li.vi. gra
uiter dixerit. Caueant iudices et prudenter actendant vt in
cāꝶ pcessib' nil vēdicet odiū vl' fauor vsurpet timor exultet p̄
miū vel p̄mii expectatio iusticiam ne euertat s3 stateraz ge-
stent in manib' et lances equo libramine appendāt subiūgit

et in omibus que in causis agenda sunt presertim in ꝫeipiē=
dis sentenciis et ferendis poculis habeant solū deū ꝛc. Nō
enim voluntate nostra debemus iudicare imo si hoc facimꝰ
nos īdignos tali potestate degimus pro hoc tex.in.c.ipe.xi:
q.iii. Ipse enim dicit tex.legandi et soluendi potestate se pri
uat/qui eam pro suis voluptatibus et non subditoꝛuꝫ moꝛi=
bus exercet/.et in.c.sequenti ibidē pulcre dicit Judicare di
gne de subditis nequeūt ī subditoꝛū causa sua vł odia vł gra
tia sequentes/et nō quod dicūt doc.in.c.cōsuluit de vsuris.

Si iudex spe
rat ī aliq̃ꝫ ob
ligatiōeꝫ lꝫ ā
tidoꝛalē ven=
dit iusticiam.

ꝙ iudex dicitur vendere iusticiā licet nichil habeat dum ta=
men sperat ꝑncipaliter sibi alium pro hoc fore obligatuꝫ de
quo est bonus tex.in.c.qui recte.xi.q.iii.sicut ī simili dicimꝰ
ꝙ tali modo date oꝛdīes vt false reprobanꝰ ꝑ tex.ī.c. oꝛdīes
ꝑma.q.i.vnde dicunt doc.in.c.tuam de etate et qualitate et
io.de anania in.c.consuluit et in.c.cum essemus ī.fi.de simo
nia/et angelus in.le.sed si lege.§.consuluit.ff. de peticione
hereditatis ꝙ licet possumus effundere preces vt quis ꝓmo

An possumꝰ
effūdere ꝑces
vt q̄s ꝓmoue
aꝰ ad oꝛdinē.

ueatur ad beneficium istud tamē non est verū quādo effūdi=
mus preces vt nos ab aliqua antidoꝛali liberemus obligati=
one/vel vt alios sic nobis obligeremꝰ. Et hec īcidēter dicta
sufficiant pro coꝛroboratione supradictorum. ¶ Redeo ad
malos iudices quibus trado tex.legendum in.c.omnis.xlv
di.ibi timeant quidem iudices aliquem iudicio impenso iu=
dicare sed oculis suis dei iusticiam ꝑponat/et tremens ꝛ ti=
mēs in omni negocio formidat ne de tramite iusticie deuiās
eadat/vñ non iustificeꝰ sed cōdempneꝰ ꝛc̄. Ita etiam iudex
tu debes iudicare magnū sicut paruū/nec apō te sit aceptio
ꝑsonaꝝ in.c.nouit de iudiciis. ¶ De pecuniis aūt nō loquoꝛ
cū iudices nr̄i tempis solū causas ex eis tractare volunt ea
rūqꝫ cupiditate longe magisq̃ꝫ ex aliis moueꝰ causis et ꝓ=
pter hoc.tex.in.c.pauper.xi.q.iii:ait pauper dū nō habꝫ qđ
offerat in iudicio nōmodo audiri ꝯtempniꝰ sed etiā ꝯtra ve=
ritatē oppꝛimiꝰ subiungit cū violatur auro iusticia nullā re=
us pertimescit culpā quā nūmis redimere existimat. ¶ Vi=
deas tu male iudex quid agis mali dū inique ꝓfers senten=

Etiā iustū iu
diciū vedere
non licet

tias propter pecunias cū etiam tibi iustuꝫ iudiciū vēdere nō
liceat vt est tex.in.c.non licet eadam causa et.q . et non imme
rito omni virtute oꝛnati ac moralitatis luminaria legum la=
tores in huiusmodi iudices maximis penis animaduerterūt
huic quoqꝫ cri repetundarū nomē īposuerunt vt patꝫ ī.l.i.et

penul.ad ff.ff.ad legem iuliā repetundarū. Item caueat iu
dex ne cū alios iudicat in seipm̄ pferat sententiā ꝛ ꝓpterea
iudicet ille qui ad ꝓnunciandū nullo odio nulla ve offensio
ne ac deniqꝫ nulla leuitate ducat̄. hec tex. in c. iudicet. iii. q.
vii. subiungendo bonus iudex nichil ex arbitrio suo facit ꝛ
ꝓposito domestice volūtatis sꝫ iuxta leges ꝛ iura enūciat
statutis iuris obtemperat non indulget ꝓprie volūtati nilqꝫ
ex domo paratū ac meditatū defert sꝫ sicut audit ita iudi-
cat sicut se habēt oīa decernit/obsequit̄. legibus non aduer
satur examinat cause merita et non mutat. discite iudices se
culi in iudicando cordi magis custodiaꝫ veritatis ꝙ volun
tatis obedientiā adhibere. vnde tex. in. c. multis añ ff. ii. q. i.
hoc confirmat dū ibi dicit noluit hoīem ab hoīe iudicari ex
arbitrio suspicionis vel etiā extraordinario vsurpato iudi-
cio: sꝫ ex lege dei scdm̄ ordinē eccl'ie. ¶ Debet eni iudex ꝯsi- Quid debet iudex i negociis ꝯsiderar̄
derare in omni negocio quid liceat scdm̄ equitatē quid de-
ceat scdm̄ honestatē ꝛ quid scdm̄ vtilitatē expediat. vt dicit
tex. in. c. magne. devoto. Et in fine omibus istis considera-
tis debet moderate iudex absoluere vel condēpnare/ nec in
reos excandescere crudeliter clamādo. debet etiā corde plo
rare in condēpnatione. vultu autē talem animi motum non
ostendere. vnde tex. in. l. obseruandū. ff. de officio presidis.
Apte facit in materia ibi. sꝫ in cognoscendo neqꝫ excandes-
cere aduersus eos quos malos putat neqꝫ ꝑcibus clamito-
sorum illacrimari oportet. Id eni non est constantis ꝛ recti
iudicis: cuius animi motum vultus detegit subiūgit postea
et sūmatim ita ius reddi oportet vt suo ex ingenio dignita-
tis artem augeat. Alibi tex. in. c. est iniusta. xxiiii. q. iii. di-
cit iudicē non debere mouere preces filioꝝ nec lacrime cō- Mala admīnistratio iusticie veit ex defectu fidei
iugis delinquētis ¶ et nota tu iudex q̄ male administras iu
sticiam ꝙ hoc tibi euenit ex defectu fidei. sana fides vbi nō ē
ibi non potest esse iusticia vbi etiā caritas deficit ibi iusti-
cia moritur. dilectio eni proximi malū vt est iniusticia non
operatur. hec dicit tex. in. c. vbi. xxiiii. q. i. vnde non iniuria
tex. in. l. si seculi. xii. q. ii. dicit summuꝫ bonum in rebus esse
iusticiam colere ac sua cuiqꝫ iura seruare et in subiectos nō
sinere quod potestatis est fieri sed quod equum custodire.
Alibi imperator apta fronte dicit vnam omnium perfectis- bonū iusticie
simam virtutem arbitrandam esse ab hominibus que iura
omnibus distribuit est hec ex causa cōnominata iusticia. et

enī vnamquāq; aliarum omniū virtutum. nisi huius lumē subsequatur ex eis que competunt fiet nichil. Itaq; nec fortitudinē in qua non est iusticia laudabimus. hec habentur ꝑ tex. in aucten. vt omnes obediant iudicibus puinciarum in prin. vnde fons ille romane loquentie cicero iusticiam humane societatis viteq; cōmunitatis conseruatricē laudauit

ꝫ iniusticiam

Et propter hoc inuenimus iniusticiā populos ad inopiam contulisse et ad nouissimā vtiq; penuriā venire fluctuarētur ita tex. in aucten. vt iudices sine quoq; suffragio in prin.

Cā q̄re hodie nō ē plena iusticia

¶ Causas autē quare hodie in mūdo suffocatur iusticia cyprianus in li. de xii. abusionibus enarrat videlicet sapiens sine operibus. senex sine religione. adolescens sine obediētia. diues sine elemosina. femina sine pudicitia / dn̄s sine virtute / xp̄ianus ꝯtempniosus / pauper superbus / rex iniquus / epūs negligens / plebs sine disciplina / populus sine lege. et hec refert glo. in. c. i. iii. ꝗ. quiavero de statu monachoꝝ ivl.

¶ Ego autē in vnum claudendo dico peccata nostra illa eē que reddunt exulem iusticiā. Non enī peccatoꝝ domus potest esse habitaculū iusticie. pro hoc tex. i. c. nō est. ii q. vii. dicit non est a plebe aut a vulgaribus hoibus arguendus vel accusandus ꝑlatus licet sit inordinat⁹. quia pro meritis sb

q̄re ꝑncipes aliqñ sūt iiq̄.

ditorum a deo disponitur vita rectorū. ꝛ in. c. andater. viii. q. i. ibi non semp princeps populo / vel iudex ecclesie per dei arbitriū datur sed put merita nostra deposcunt si mali sunt actus nostri operant maligna in conspectu dei nobis vtiq; dantur principes scđm coꝝ nostrū. alibi tex. vi. q. i. c. ex merito dicit ex merito plebis nōnūq̄ rectores deprauantur. qt̄is procliui⁹ cadant capite enī languescente cetera corpori s mēbra inficiant. quō enī vbi non sunt virtutes ibi possit regnare iusticia: cū vbi solūmodo deficit vna virtus deficiūt omnes. argumēto tex. i. c. consideret de peniten. di. v. ꝛ volu it glo. i. c. citius eo. ti. di. ii. i verbo amittere.

Vbi solū deficit vna virtus deficiūt oēs.

¶ Nec tñ ꝑpt hoc excusat mal⁹ iudex q datur ꝑpter pctā ppli. imo sicut iudicat iudicabit aliūde ꝑ tex. i. l. rem nō nouā. C. de iudiciis. ibi scituri iudices q non magis alios iudicāt q̄ ipi iudicabunt cū ꝛ ipis magis q̄ ptibus iudiciū terribile est ꝛ sic dez litigatores sub hoib⁹. ipīo deo īspectore adhibito cās pferāt trutinādas / ꝛ tex. i. c. ex eo. de peniten. ꝛ remissio. timēde dixerit. Stabim⁹ autē añ tribunal xp̄i recepturi put in corpe gessim⁹. subiungit q̄ pce seminat pce meter ¶ Nec te

excusabit iīque iudex tua viciosa ignorātia cū turpe sit igno
rare ea in q̄bus homo versat᷑: per q̄ verba fuit rep̄hensus ser
uius sulpici⁹ a q̄nto mucio. vt habetur i. l. ii. ff. de origīe iu
ris in vii. colūpna illi⁹ legis facit tex. i. c. cū sis de ꝯuersione
coniugatoꝝ ⁊ i. l. ii. ff. ꝙ q̄sqꝫ iuris vbi bona glo. alibi i tuscu
lanoꝝ libro ad ꝓpositū nostrū dicit cicero hec ꝟba. ꝙ videt᷑
michi esse turpissimū vt eni si gramaticū se quispiā ꝓfessus
barbare loquatur: aut si absurde canat q̄ se velit haberi mu
sicum hoc turpior sit ꝙ in eo ip̄o pecet cui⁹ ꝓfiteatur scia.
¶ Addas supradictis tex. i. c. cauete. xxii. q. v. ibi mēdaciū ē
ep̄m sacerdotē vel clericū se ꝓfiteri ⁊ huic ordini contraria
operari. facit qđ notant doct. post inno. ī. c. tua nos. de ho-
micidio ꝙ medicus qui asserit se peritū q̄n accepit officiuꝫ
si obmittat aliquod necessariū ⁊ infirmus per hoc moriatur
efficitur irregularis ⁊ peccat. Nec auderet allegare ignorā
tiam cum ꝓponeret turpitudinē suā qđ non licet ad suā ex-
cusationē/ vt habetur i. l. trāsactione. C. de trāsactionib⁹. ꝓ
eis facit tex. in. l. iulian⁹. in. §. ꝙ autē. ff. de actionib⁹ empti.
ibi non debuit facilis esse ea que ignorabat asseuerare. ⁊ in
fine ibidem non debuit facilis esse ad themerariam indica-
tionem. De cuius §. intellectu videas per bal. ī. l. ii. C. de re
scindenda venditione/ imo strictius dicit dn̄s antho. de bu-
trio. ⁊ io. de anania in d. c. tua nos ꝙ licet doctor fecerit om
nem diligentiā non ꝓpter hoc excusat᷑ in dāpno ꝙ sequitur
ꝓpter ignorantiā vt ibi ꝑ eos facit qđ nō gl'o. in. l. professio
C. de mune. patrimo. li. x. q̄ dicit ꝙ nō ꝯceditur doctori licꝫ
sit minor xxv. annoꝝ. restitutio in integrū: q2 non debet alle
gare suam facilitatē. et eā pro notabili sequitur nicolaus de
neapoli in. l. sed ⁊ reprobari. ff. de excusa. tutoꝝ. bal. q̄ alios
refert in. l. i. C. qui. et aduersus quos ange. in. l. i. §. puerici
am. ff. de postulando vbi adhuc dixerit ꝙ doctor qui alle-
gat se in iure esse deceptum allegat se in iure non esse docto
rem/ sed iuris dolorem. ¶ Istis addo qđ dixerit glo. in ca.
de multa in verbo litteratas de p̄bendis vbi dicit ꝙ si vis
appellari philosophum noli facere cōtra philosophiam. de
quo est bonus tex. in dicta l. professio vbi dicit professio et
desiderium tuum inter se discrepant. Nam cum te philoso
phum esse ꝓponas vinceris auaritia et rapacitate. quomo-
do ergo te excusabit ignorantia cum tex. in. l. prima. ff. de va
riis et extraordinariis cognitionib⁹ dixerit iudiceꝫ ratione

¶ Cōtra iudi-
ces ignoran
tes.

ꝯ medicum
ignorantem.

Nō lꝫ allega
re turpitudi-
nē suā ad vti-
litatē suam.

Doctori: xxv
annis minori
nō ꝯcedit᷑ re
stitutio in i-
tegrum

ignorantie facere litē suā. ¶ Vltimo vt te relinquā scelera-
te iudex tanq̄ non dignū ampliori mēoria noto vnū q̄ licet
Cōtra iudices negligentes. iudex nō male iudicaret: si tñ est negligens administrare iu
sticiā facit litem suā ⁊ pōt excōmunicari de quo videas glo.
plenā in c: cū sit gñale de foro cpe. ꝑ doct. in l. paulus. ff. de
re iudicata glo. ⁊ alii in c. i. § iudices de pace iuramēto fir-
manda in vsibus feudoꝝ talis enī negligentia aliqñ equipa
ratur dolo vt habeť in c ab eo de appella: in vi: ⁊ in c si com
promissarius de electione. eo. li. et in l. fi. ī fi. C. de magistra
tibus conueniēdis aliqñ equiparať late culpa qđ tamē pen
det a textu in. l. i. circa fi. ff. si messor falsū modū dixerit. Et
ex istis de malis iudicibꝰ qui nō iuris rōne sȝ volūtate grā/
affectione vel deniqȝ auaritia mouētur actenꝰ ¶ Quid nūc
Contra malos prelatos. dicā de reuerēdissimis dñis ꝑlatis loquor de malis qui ad-
modū in oībus gestis eccl'iasticis ꝑdictis iniquis causis ra
piunť vt vix dicerē in eis aliquā esse iuris cſiderationē faci
unt enī de bñficiis ac dignitatibꝰ eccl'iasticis ꝓpriā heredi-
tatē. Et vt peiora relinquā sicut tpalia nō verenť ea venūda
re: vñ c̄ eos tex. i. c. moyses viii. q. i. apte dixerit. Moyses a
micꝰ dei cui facie ad faciē loquutꝰ est deꝰ potuit vtiq̄ sub ces
sores ꝑ̇ncipatꝰ filios suos facere ⁊ posteris ꝓpriaȝ relinq̄re
dignitatē: sȝ extneꝰ de alia tribu eligiť iesus id est iosue vt sci
remꝰ principatū in pp'lo nō sanguini deferendū eē: sȝ vite sb
iūgit ac nūc cernimꝰ hanc rē bñficio facere vt nō q̄rat eos ī
eccl'a colūpnas exigere quos plꝰ agnoscāt eccl'e ꝓdesse/ sed
quos vel ipi amāt vel quoꝝ sūt obseq̄o delinitti/ vel ꝓ q̄bus
maioꝝ quispiā rogauerit: ⁊ vt deteriora taceā q̄ vt clerici fie
rent munerībꝰ īpetrāt ⁊c̄. ¶ Prelati autē nri tpis q̄plures
sepiꝰ longe magis cſiderāt quō possint canes ⁊ falcones ad
venandū aptos hr̄e q̄ aiaꝝ curā habētes cogitāt quō eas
ad vitā eternā possint lucrari. Et tñ tex. in. c. ꝑ̇mo hoc distri
cte ꝓhibet de clerico venatore ꝑ hec v̄ba. Epm presbiterum
aut dyaconū canes accipitres vel hmōi ad venandū habeť
non licet q̄ si quis taliū ꝑsonarū in hoc voluptate sepius de
Contra platos venatores: tentus fuerit/ si episcopus est tribꝰ mensibus a cōmunione
si presbiter duobus/ si diaconus omni officio suspendatur.
imo ibi glosa ⁊ docto. tenent episcopo nullo modo fore lici
tam venationem. Et propterea tex. in capitulo quorundam.
xxxiiii. distinctione episcopum vocat vere iuuenem et iuue-
nilibus desideriis deditum / qui venationi incumbit

ſubdendo ſcd̃m ſanctũ hieronimũ nunq̃ venatorẽ fuiſſe ſan ꝫ venatores
ctũ. Et qđ hoc viciũ plurimũ apud gallos ⁊ germanos reg
nat. ymo plus q̃ p̃lati nõmodo ſũt ꝯtenti ꝯtra dicta iura ſi-
pliciter inſiſtere venationib⁹: ymo tali tp̃e ad venandũ va-
dunt quo laici etiã nõ deberent ire. dieb⁹ enĩ feſtis q̃bus tu
prelate venatione delectaris hoc laicis determinat̃ eſſe int̃
dictũ per doc. vbi notat io. de anania in dctõ c. i. Et eſt rõ q̃
tali tp̃e ſolum diuinis debem⁹ occupari. c. i. ⁊ c. fi. de ferijs. Dieb⁹ feſtis
ymo qđ deterius eſt nõmodo ipĩ cõtentant̃ incidere in vena ſolũ dinis oc
tionis errorẽ/ymo diluculo ſeruitores vel clericos vel lay- cupari dēm⁹
cos vocantes ad hoc dixerim incitant qui fortaſſe illo tp̃e
aliquid boni ꝑegiſſent: ⁊ hoc eſt qđ dicit tex. i c. an. putãtes
lxxxvi. di. An putãtis illum ieiunare frẽs qui primo dilucu
lo non ad eccleſiã vigilat nõ beatoꝝ martirũ ſancta loca ꝑ-
quirit ſꝫ ſurgens congregat ſeruos diſponit retia canes ꝑ-
ducit ſaltus: ſiluas ꝑluſtrat. ſeruos inq̃ ſecũ ꝑtrahit fortaſ-
ſe magis ad ecc̃l'iam feſtinãtes voluptatib⁹ ſuis pctã cumu-
lat aliena neſciens reum ſe futurũ tam de ſuo delicto q̃ de
ꝑditione ſeruoꝝ ⁊c̃. hec quidẽ aliis cõparando vix eſſe vidẽ
tur crimina. Nam deteriorib⁹ venationib⁹ intendũt. vt eſt ve
natio oppreſſiua hoim. que q̃tum ſit illicita neſcirẽ aliomõ
exprimere. cũ ex ſe ipſa iiquiſſima oibus oſtendat: ⁊ de hac
venatione loquitur glo. in d. c. i. ⁊ i. ſ. his itaq̃ʒ vi. di. ⁊ glo.
in. c. quid venatorib⁹. lxxxvi. di. ¶ quid etiã dicã de adulato Adulatores
ribus. Nam q̃plures hodierni p̃lati quoꝝ aliqui non ſunt
michi incogniti potius hiſtriones q̃ doctos nutriũt. eiſq̃ʒ
magis fauent q̃ honeſtis viris/qđ an ſit peccatũ vide tex. i
c. donare in ꝓxime allegata di. dicit ibi tex. donare res ſuas
hiſtrionib⁹ vicium eſt iane et non virtus ⁊ ſcitis de talib⁹
q̃ ſit frequens fama cũ laude: q̃ laudatur peccator in deſi
derio anime ſue ⁊ qui iniqua gerit benedicetur. ⁊ in. c. ſeq̃n
ti dicit tex. Qui dant hiſtrionib⁹ ⁊ meretricib⁹ quare donãt
nũquid vt ipſa hoibus donãtur. Non tamẽ naturã ibi attẽ-
dunt operis dei ſed nequitiam operis humani ⁊c̃. Et in tm̃
hoc vicium adulationis irriſerit. vt dicit beatus hieronim⁹
ad euſtachium q̃ a naturali ducimur malo vt adulatoribus
noſtris libenter fauemus nulla eniꝫ eſt tanta humilitas que
dulcedine glorie non tangatur. Et dicit belliſſime Seneca: potẽtie glie.
q̃ cum nolimus adulatoribus noſtris fauemus. Alibi idem
hieronimus q̃ hoc vicium regnat in tantum q̃ adulari ne-

ſciens:aut inuidus aut ſuperbus reputetur.¶Et de hoc at
tenus vt veniam ad ea que frequenter accidunt tibi loquor
moroſe prelate qui vltra ſupradictas venationes adhuc te
aptas habere venatores puellarum quo fit vt videaris pu-
blicus fornicator.Nonne fetor huiuſmōi peccati te mordet
nonne grauitas dignitatis te ad ipſius dignitatis equalia
ſtimulat.Et tanto magis hoc vt tuam mortem deberes ab
horrere cum te non lateat publicum fornicarium ab officio
eſſe ſuſpenſum.vt eſt tex.iuncta glo.ī c.cum dilectus de ac
cuſationibus et habetur in.§.verum.xxxii:di. Et dicit io.

publicꝰ fornicariꝰ ē ab offi.ſuſpēſus.

de anania in dicto.c.cum dilectus ꝙ ſi poſtmoduꝫ admini-
ſtret efficitur irregularis de quo memini ſupra dixiſſe ī ma
teria irregularitatis.¶Multas autem penas fornicatiōis
in clerico poſuit io.de ymola.in c.vt clericorum de vita ⁊ ho

Pene fornicatōis ī clerico

neſta.clericoꝝ.Et inter alia notanter dicit ꝙ quelibet mini
ma fornicatio non ſolum in prelato ſꝫ etiam in ſimplici cle-
rico in ſacris exiſtente eſt inceſtus.de quo eſt glo.⁊ ibi bar.

Fornicatio ī ꝯſtituto in ſacris ē inceſtꝰ

bal.⁊ ange.in.l.ii.in fi.C.de epis ⁊ clericis.et licet io.d ana
nia in d.c.cum dilectus appellauerit eam periculoſā tamē
mea ſententia ꝑpter auctoritatē tantoꝝ viciorum eam ſequē

Sacerdo ꝑꝑ ſimplicē fornicationē nō ꝑt abſolui niſi ab epō

tium/eius opinio videt̃ eē tuta pro qua vltra eos facit glo.ī
c.virginibus.xxvii.q.i.ea igitur exiſtente vera eſt ſciendum
ꝙ a ſimplici fornicatione talium perſonarū non poteſt ab-
ſolui niſi ab epiſcopo.qđ patet.Nam ab inceſtu ſimplex ſa-
cerdos non poteſt abſoluere.vt eſt glo.in c.ii.de peniten. et
remiſſi.li.vi.et ad illam glo.in dicta.l.ii.vide bal.in.l.ſi qs
C.de inceſtis nuptiis.¶Et ex iſtis poſſumꝰ conſiderare qđ
graue cōmittit qui cum ſua filia ſpirituali vel cum moniali
ſe libidinoſe implicat ſi propter ſimplicem fornicationē ſo-
lum exiſtens in ſacris cōmittit inceſtum. pro hoc vide tex.ī
c.ſi quis ſacerdos.xxx.q.i.vbi dicit valde timenda verba.

ꝯ ſe īmiſcentes cum filia ſpirituali.

Si quis ſacerdos cum filia ſpirituali fornicatus fuerit:ſci-
at ſe graue adulterium cōmiſiſſe.Idcirco femina ſi layca ē
omnia derelinquat ⁊ res ſuas pauperibus tradat et conuer
ſa in monaſterio deo vſqꝫ ad mortem ſeruiat/ſacerdos autē
ab omni officio deponatur ⁊ peregrinando.xii.annos peni-
teat:poſtea vero ad monaſteriū vadat ibiqꝫ cunctis diebus
vite ſue deo ſeruiat.¶Item de monialibus ſe iungētibus

ꝯ habentē rē cū monialibꝰ

ē tex.ī c.ſi quis epſ.xxvii.q.i. dicit laycos anathemanizari
et clericos deponi.¶Item caueas p̄late ne ſis ꝑcuſſor nec

credas solum eũ esse qui aliũ verberat sʒ illũ etiã dici posse
qui cũ predicat subiectis suis non facit ꝓut debet ⁊ hoc qñ
predicatio est ĩutilis indebita ⁊ non apte ꝓlixa. et qñ tu ta=
ces illud qđ non deberes. ⁊ profers qđ tacendum esset. tali
ter enĩ facientem doctores in rubrica de clerico percussore
Eum ꝑcussorem vocãt. facit tex. in. c. sit rector discret⁹ xliii.
di. ⁊ in. c. dispensato. ea. di. Et dicit io. de anania in dcã ru=
brica ꝙ p̃dicatio potest dici ĩutilis ⁊ indebita. si p̃latus fa=
bulas. iouis etiã moralizando exponit. quid enĩ cõe habent
iouis fabule cũ laudib⁹ xp̃i. pro hoc qđ legit et notat in. c.
cum multa. lxxxvi. di. debet autẽ ꝓlatus in sua p̃dicatiõe
cõsiliũ dei ꝓnunciare in. c. ephesiis. xliii. di. ¶ Item ꝓpone=
re dei iusticiã terrere eruẽtas ꝯscias ⁊ penitentiam suadere
dei miam magnificiẽdo. c. si peccauerit circa mediũ. ii. q. i.
qua discretione si caruerit p̃lat⁹ quasi torto naso sacerdota
li dignitate iudicabit indign⁹. ita tex. i. §. fi. in ꝑrie allega=
ta di. ¶ Quid dicã de eoꝝ supbia cũ tanta grauitate isti⁹ vi=
cii onerant vt vix eoꝝ pond⁹ t̃ra substinet. nõne debẽt ꝯside
rare maxie de epis loquor grauitatẽ isti⁹ cris ⁊ p̃cipue cum
sint ꝯstituti in locũ aplõꝝ vt dicit tex. i. c. in nouo. xxi. di. ⁊ i
c. quoꝝ. lxviii. di. deberẽt esse sicut apl'i fuere humilini argu
mẽto. tex. i. l. si eũ in. §. q̃ iniuriaꝝ. ff. si q̃s cautionib⁹. Non
deberet enĩ epũs aliã gloriã querere nisi pauperũ opib⁹ ꝓ=
uidere vt dicit tex. i. c. gloria. xii. qi. Et de supbia epĩ apte.
dicit tex. i. c. diaconi. el grande ante mediũ. xciii. di. ibi vide
ant sibi epĩ q̃ supbi sũt diaconos añponi. Si hũilitatẽ dili=
gũt ⁊ diaconi maiores se eẽ ĩ eo qđ hũiles sũt recognoscãt
⁊c. et i. c. illud. viii. q. i. dicit tex. illud inserẽdũ est aduersus
eos q̃ de epãtu ĩtumescũt. Et putãs se nõ dispẽsationẽ xp̃i
sʒ imperiũ ꝯsequutos. qꝛ non stati oĩb⁹ hi sũt meliores q̃ cũ
epĩ ordinati fuerit ⁊ ex eo ꝙ epĩ electi sũt se mag̃ existimẽt
ꝯprobatos si aũt pctã filioꝝ ab epãtu iustũ ꝓhibẽt q̃tomagis
se vnusq̃sqꝫ ꝯsiderãs ⁊ sciẽs qꝛ potẽs potẽter tormenta
patiet retrahit se ab hoc nõ tã honore q̃ȝ onere alioꝝ vel lo=
cũ q̃ mag̃ digni sũt nõ ãbit occupare ⁊c. ¶ Ne tãdẽ viciuꝫ
istud sine remedio relinquã. accedat tex. i. c. si q̃s de penitẽ.
di. ii. ibi oportet g̃ eũ ꝑ ꝯria atqꝫ aduersa curari idem ꝑ hu=
militatis exercitiũ subiungit exercitia vera hũilitatis sunt
in se vilioribus officiis subdat ⁊ ministeriis indigniori=
bus tradat. Ita namqꝫ arrogantie et vane glorie vicium
euitari. vel poterit curari vt in consuetudinem humilitatis

Qñ p̃dicatio est inutilis

Quid dʒ facere p̃dicator

ꝯ supbiã p̃latorum

Epi sũt ꝯstituti in loco aplõꝝ

Remediũ ꝯ superbiam

affectus vltra iā nō incidat in arrogantie delictū.⁊c: ¶ Et
sic confirma⁹ illud ꝙ ꝯtraria cōtrariis curant ¶ Et nota tu
mala ꝗ̄sequū tur ex mala vita p̄lati
prelate ꝙ ex corruptela tuoꝝ moꝝ multa mala sequuntur.
¶ Primo enī sequit̄ inobediētia pro hoc tex.in.c. vñ in fi.
lxi.di.ibi quis enī quē paulo añ iacentē viderat veneretur
antistitem ꝑferens memorādi criminis labē non habet luci
dam sacerdocii dignitatē. ¶ Scdm est qđ sequitur ex mala
vita prelatoꝝ quia nō poterit carpere vicia que deberet re
prehendere. Non enī posset legem aliis imponere quā ipse
negligit obseruare. vt dicit tex.in fundi in c:pro illoꝝ de ꝑ
beñ. vnde tex.in.c. vltimo.xxv.di. a it quō enī potest p̄ses
ecclesie auferre malū de medio eius qui in delictum simile
corruit/aut qua libertate peccantē arripere potest.cū tacit⁹
sibi respōdeat eadē ipē se audiuisse que corrigit.⁊c. ¶ Et ex
hoc sequit̄ qđ dicit tex.lxxxiii.di.in.c. erroꝛ cui non resistit̄

Erroꝛ cui nō resistit̄ appro batur.

approbatur et veritas cū minime defensat̄.opprimit̄ negli-
gere quippe cū possis perturbare puersos nil aliud est ꝙ fo
uere nec caret scrupulo societatis occulte qui manifesto fa
cinoꝛi desiit obuiare/qđ vltimū dicit tex.in.c. sicut dignum
de homicidio.facit tex.pro cōfirmatione istoꝝ in.c.nichil in

ꝯ negligētiā.

ꝑrime allega.di.ibi sicut autē arcium in suo quoqꝫ opere i
uenitur mater instantia. Ita nouerca eruditionis est negli-
gentia.⁊c. vnde dicim⁹ ꝙ quelibet p̄lati negligētia est pec

Negligētia ꝑlati est pctm̄ mortale.

catū mortale. vt voluit glo.notabilis in.c.ea que de officio
archidiaconi. Et tex.in.c.dictū.lxxxi.di.et voluit panoꝛ.in
c.puenit de decimis. ymo ꝑpter negligentiā remouetur.vt
plene habetur in dictis locis ⁊ in.c.i. de officio custodis si-
cut dicitur in iudice in.l.si quis. C.de offi. pfecti.ori. ⁊ in.l.

Dissimulatio ꝑlati ē pctm̄ moꝛtale.

carceri.ff.de custodia reoꝝ.ymo plus dissimulatio ꝑlati est
peccatū mortale.vt notāter voluit glo.in.c.clericis de imu
nitate ecclesiarū.li.vi. ¶ Item etiā ex hoc sequitur deficiē-

Vbi ē obediē tia ibi ē sana doctrina

tia sane doctrine. Nam vbi est obediētia ibi est sana doctri-
na/ergo vbi non est amittitur sana doctrina in.c. miramur.
lxi.di. ¶ Item ex hoc sequitur occisio subditoꝝ Nam ꝑlat⁹
qui non corrigit subditos suos dicitur eos occidere in.c.e-
phesiis.xliii.di.ibi. Quia cū increpare delinquētes noluerit
eos ꝑculdubio/pastoꝛ tacendo occidit/de quo plene in.c.ir
refragabili.de offi.oꝛdi. ¶ Item ex hoc etiā sequitur ꝙ nō-
modo punitur eternaliter in alio seculo sed etiā in isto pro
hoc tex.in.c.cū infirmitas de peniteñ.et remissi. Pulcre di

cit infirmitatem ex pctō venire per hec ϑba. Cuꝫ infirmitas
nōnunꝙ̄ ex pctō proueniat dicente dño languido queꝫ sana
uerat. Vade et amplius noli peccare ne deteri⁹ tibi aliquid
contingat ꝛc̄. Et illud ysaie viri sanguinū non dimidiabunt

Infirmitas. sepi⁹ ex pctō venit.

dies suos vide ergo ꝙ̄ti ponderis est prelatorū officium qđ
tamē nōmodo honeste mortales hodie obtinere cupiunt: ve-
rum et precibus et quod peius est pecuniis non dubitant q̄
rere eo maxime cum videant hmōi officio tot iniuncta one-
ra quibus grauiora non facile nec maiora inuenirem facit.
tex. in cap. qui episcopatū viii. q. pma ¶ Caue tamē tu layce
ne propter hoc prelatos vituperio habeas. Cum et si mal⁹
existat prelatus tamē est sicut in malo iudice/ et ꝙ datur ꝓ-
pter peccata populi supra proxime cōtra iudices dicim⁹ fa-
cit tex. in. §. ꝙ̄ꝙ̄. lxxxiii. di. vbi dicit ꝙ̄ꝙ̄ sacerdotem tam a
suis ꝙ̄ alienis criminibus immunē esse oportet si tn̄ se ali-
orsū habuerit nō ideo ϑba sue p̄dicationis debent ꝯtempni.
sicut eni ait hieronim⁹ vt lesiuiū ꝑ cinereꝫ humidū fluēs la
uat et nō lauat. ita bona doctrina ꝑ malū doctorē aīas cre-
denciū lauat sordib⁹ pctōruꝫ et tex. in. c. dñs. xLiii. di. dicit
dñs nr̄ iesus xp̄us rex et iudex ac deus nr̄ vsqꝫ ad passionis
diem seruauit honorē pontificib⁹ ꝛ sacerdotib⁹ ꝙ̄uis illiꝫ nec
timorē dei nec agnitionē xp̄i seruassēt et multa alia videas
ibi ¶ qb⁹ addas tex. in. c. cū ex iniucto de hereticis. ibi nō est
sacerdotib⁹ ignorantib⁹ licꝫ scire deberēt a scolasticis detra
hendū cū in eis sacerdotale officiū debeat honorari. ¶ Et ibi
doctores argunt ꝯtra male tractātes sacerdotes/ et inter a-
lios dñs antho. de butrio ꝛ io. de ana. dicūt ꝙ suspendentes
sacerdotes vident hūano more loquēdo suspēdere deū ¶ I-
stis addas tex. in cle. i. de p̄uilegiis vbi detrahētes p̄latis vi
dent excōiri quod tn̄ pendet ab intellectu illi⁹ tex. in ϑsiculo
quib⁹ ꝛc. vn̄ hieronim⁹ ad rusticū monachū i. c. si clericat⁹ xvi.
q. i: dicit nō est hūilitatis mee neqꝫ mēsure iudicare de cete
ris et de mistris ecclaꝝ sinistrū quidpiā dicere habeāt illi or
dinē suū et ḡdun ꝛc. addas tex. in. c: multi. i. q. i. qui dicit m-
ti seclariuꝫ hoim cū plus sacerdotis vitā quā suā discutiant
in magnū ꝯtemptionis sacramētorū crimē īcurrūt magne
eni trabe vulneratos habētes oculos festucaꝫ tenuē in alioꝝ
cōspiciūt oculis quā dū incaute festinant auellere erroris ī
foueaꝫ dilabunt min⁹ quidē eos vita sacerdotū lederet si ip
si humiliter bonis sacerdotū ad monitiōib⁹ aurē acomodarēt

Cōtra p̄latos habētes vituperio

Contra male tractātes sacerdotem

sed dū ypocritaꝝ more plus illoꝝ famā q̄ ꝓprias vitā velvi te negligentiā diiudicāt facta monita et spūalia dona sper= nant vn̄ fit vt nō solū ab eis vitā respuant sed quod est dete rius diuina etiā misteria ꝯtempnant vt neqꝫ corporis cōmu nionem neqꝫ sanguinis dn̄i nostri iesu xp̄i eoꝝ misterio ꝯfe= ctam assumāt putātes hanc min⁹esse sanctificatā et illoꝝ fi= at officio quoꝝ vita eorū oculis videtur esse ignobilis . heu in q̄ magnū laqueum incidunt vt diuina et occulta misteria plus ab aliis sanctificata posse fieri credant cūvnus idemqꝫ spiritus sanct⁹in ecclesia diffusa per totuꝫ orbeꝫ terraꝝ in ꝯ prehensibiliter ea misteria et occulta atqꝫ inuisibiliter et op perando sanctificat et benedicendo b̄ndicat facit tex.in cap verbū de pe.d.i.et in.c.panis de ꝯse.d.ii.⁊c ¶ Et ista intelli gas ne ego me ip̄m cōdempnarē ex reprehensionib⁹ maloꝝ prelatorum suprafactis q̄ bene est licitū reprehendere nemi neꝫ specialiter tāgendo sicut ego feci de quo per glo.i dicta cle.i.de priuilegiis ¶ Itē adhuc specialiter rephendere pos sum⁹rephensione tñ sociali vt voluit glo.faciēdo tres spēs rephensionū in.c.nolite.xxi.di.et panor.in.c. nouit circa p̄n xi.colūp.de iudiciis. ¶ Et hec sufficiāt q̄tū ad detractionē p̄latoꝝ quib⁹addas ea que dixi de gn̄ali detractiōe supra in articulo sacrilegii in.i.argumēto partis negatiue. ¶ Reuer tor nunc ad principale nostrum. Et dico q̄ tertium principa le est quod sequitur ex mala vita prelati. Nam liced alias ꝺ lictum prelati non preiudicat ecclesie in regula delictum de regulis iuris libro vi.et.xvi.q.vi. capitulo si, episcopum et in capitulo cum venerabilis de excep.est tamen ex hoc pre= sūptio ꝯtra eccl̄am que eū tollerauerit,ꝑ hoc tex.i.c.q̄literꝫ q̄do scd̄o in p̄ncipio iūcto fi.de accusatiōib⁹⁊ i.c.cū i.et. s.de re iudicata tex.et ibi panor.i.i.nōbili i.c.per inquisitio nem de electione. Et propter hoc dicit tex.in.c.nichil eo.ti. q̄ nil tantuꝫ nocet ecclesie q̄ illorum qui in digni sunt ꝓmo tio ¶ facit qd̄ dicim⁹nōmō in p̄latis sꝫ etiā i minimis clīcis q̄ actus inhoneste gestus ab vno redundat in totius ordis vituperiū vt est tex.in.c.iohēs in fi.et ibi panor.in notabili= bus de clericis coniugatis bonus tex.in c.ad supplicationē de renunciatione. ¶ Quartum est qd̄ sequitur ex mala vita prelati.peccatū multorum. Nam facile prelati factū a sub= ditis trahitur in exemplū .sunt enim prelati subditoꝝ oculi. vnde ipsis cecis propter malamvitam verificatur euange= lium. Si cecus cecum ducit ambo in foueā cadunt. pro hoc

Quis rephen siōe possum⁹ rephēdere p̄ latos

Promotio i digni nocet e cclesie

Factū p̄lato facile a s̄bdic tis trahit i ex emplum

tex.in.c.magne devoto circa medium sbi. Juxta qd dñs ad moysem inquit in leuitico.si sacerdos qui est vnctus peccauerit faciet delinquere populū zc.mēbra eni solent caput sequi.dicit tex.in.c.rogamus.xxiiii.q.i.Alibi tex.in.c. nosce. de consecra.di.iii.dicit Nos nō debere a capite quoquomodo discedere.facit glo.in.c.fi.de consecratione di.vltima.q dicit discipulū similē fore mgr̄o.et tex.in.c. cum beatissim⁹ in d.i.q. pulcre in materia multa dicit.inter alia ꝙ ordinat⁹ nec aliud tradere potuit ꝙ̄ ab ordinatore sūpserit. ¶ Addo glo.per illum textum in.c.in synodo.lxiii.di. Et ꝑpter hoc a vobis prelate queritur ratio de factis subditorum cū sanguis eorum a vobis querendus est dicit textus in.c.fi.de regularibus facit.c.cum ad monesterium de statu regulariuz ibi abbas vero cui omnes in omnibus reuerenter obediant. quanto frequentius poterit sit cū fratribus in cōuentu vigilem curā z diligentē sollicitudinē gerens vt de officio sibi ꝯmisso deo condignā possit reddere rationē. Ad idem in cap. irrefragabili de offi.ordi. Nec potest esse pastoris excusatio apud deum si lupus comedit oues et pastor nescit. Ita dicit textus in.c.ꝙ̄uis de regu.iuris. ¶ Quintum est quod sequitur ex mala ministratione prelati dei ira. vnde licet beli sumus sacerdos in se bonus existeret.qr tamē filiorꝫ excessus efficaciter nō corripuit in se piter z in ipis aiaduersiōis dine vīdictā recepit.ita tex.i.c.licꝫ heli.de symoīa. Et ꝑpterea alibi dicit in.c.sane et ibi notat panor.de celebra.missa. Qꝫ sacerdos male administrās diuinā irā ꝓuocat quo fit vt ꝯtra pplm deus ardescit.facit qd dicit abbas post alios in c.ex parte de testib⁹. Qꝫ licet prochianis tanꝙ̄ ꝑtendētibus propriū interesse accusare eorꝫ p̄latū vt remoueat. Et istud potest esse ne ex eius mala vita vltra alia dampna prouocet contra eos ira dei vt proxime dixi. ¶ Sextum est qd sequitur ex mala prelatorum vita ꝙ illud qd pro pctis populorū facere deberent vtputa orare vt pctā remitterent que sepi⁹ orōne delentur.c.remittunt.xxiiii.q.v. Istud nō est acceptū a malo p̄lato apd deū ꝑ hoc tex.i.c.fert.i.q.i.ibi vulnerato nāqꝫ pastore qs curādis ouib⁹ adhibet medicinaꝫ aut quō pplm orās clipeo tueat q iaculis hostiū sese feriēdū expoit aut qualē fructū ꝑductur⁹ ē cui ḡni peste radix ē ifecta subiungit paulo post qui magis dei iraꝫ ꝓuocāt ꝙ̄ ꝓsemetipos placāt ad idē tex.i c.i grauib⁹.iii.q.vii.dū dic i ḡuib⁹ pctis

Mēbra sequunt caput

Sāguis sbdito꞉ q̄rit a prelatis

an prochiani pñt accusare ꝓpū p̄latū vt remoueatur.

quis positus dū suis premitur aliena nō diluit cunctis eniz
liquet qꝛ cū is displicet qui ad intercedendū mittitur irati
anim⁹ ꝓculdubio ad deteriora ꝓuocabitur scriptū est enim
victime impioꝝ habominabiles sūt deo. et ibi glo. dicit ꝙ ta
les orōnes nocēt his ꝓ q̄bus orāt qđ itellige qñ elegerunt
illum malū ex certa scīa ꝑ glo. xlix. di. i sūma ꝛ ita voluit pa
nor. i. c. extirpāde in repetitiōe. ꝟ. q̄ vero ad fi. ꝑme. colūp.
de ꝑben. ad idē. xxiiii. q. i. i c. odi. ꝛ ꝓiect festiuitates vr̄as et
non capiā odorem cetuū vestroꝝ ꝛc̄. vñ prelatus vt sapiens
medicus ꝛ ꝑfectus sua quidē peccata delere prius sciat. vt
possit postea aliena detergere in quo vt facilis sit tibi via q̄
vitam morate regere possis videas quid debes facere. in. c.

Vita ꝑlatorū q̄lis eē debz

his igit. xxiii. di. his igit lege patrū cauet vt a vulgari vita
seculi a mūdi voluptatib⁹ se abstineāt nō spectaculis nō pō-
pis intersint ꝯuiuia publica fugiāt ꝑuata non tm̄ publica sz
sobria colant vsuris nequaq̄ꝫ incūbat neqꝫ turpiū occupa-
tionib⁹ lucroꝝ non fraudib⁹ cuiuscūqꝫ studiū apperāt amo-
rem pecunie quasi materiā cunctoꝝ criminū fugiant secu-
laria negocia officiaqꝫ abiiciāt/honoris gradū ꝑ ambitio-
nem non suscipiāt et multa alia dicit ille tex. vt ibi videas.
¶ Et vltra i ꝑlate nō debes ignorare ꝙ teneris habere sex
alas que exponūtur pro sex sciētiis vt habet in. c. scriptū est
et ibi doctores et in. c. cū in cunctis de electiōe. vbi inno. et
post eū panor. dixerūt ꝙ acceptās dignitatē vel officiū pec

Cōtra insufficiētē aceptantē dignitatez vl' officiū

cat si sufficientē ad ea administrāda sciam non habeat q̄ illi
officio vel dignitati incūbāt. Et istud etiā est ꝯtra illos qui
petunt se ad doctoratū vel ad licentiā ꝓmoueri cū vix sco-
lastici dici possent quoꝝ numer⁹ ita viget vt plures q̄ꝫ cause
inueniātur aduocati ꝛ deus sit si scirent seipsos nō modo a-
lienas causas tueri. de quo videas glo. ꝛ doct. i cle. ii. đ ma-
gistris. ¶ Supradictis est addendū ꝙ ꝑlati in materia nr̄a

Qui dicātur prelati

dicunt oēs qui habēt curā aiaꝝ sicut capit in. c. tua de cleri
co egrotāte et i. c. cū ab eccl'iaꝝ scđm vnū intellectū de offi
cio ordi. licet stricte nō dicant ꝑlati nisi q̄ iurisdictionē ordi
nariā hñt vt ꝓbat tex. ꝛ ibi glo. ꝛ doc. i. c. ii. đ iudiciis ¶ Itē
prelati vt sciāt se a malo abstinere debēt ꝯsiderare ꝙ sūt po
siti quasi signū ad sagittā vñ fit ꝙ vnusq̄sqꝫ sup factis suis
ꝯsideret vt dicit tex. i. c. q̄liter ꝛ qñ el. ii. de accusa. ꝛ ꝙ si iudi
cium dei a mala administratiōe te nō aduertit ab hoc reuo
cet ad min⁹ infamia qua apđ hoies nōis q̄quidē ꝛ ad cor-
pus ꝛ ad aiam nocere solet. vt ꝓbat panor. i. c. nouit in. xii.

colump.de iudicus. ¶ Ité ab hoc te aduertat obligatio tuo
rum omnium bonoꝝ que tacite de tua mala administratióe
ecclesie ꝯtrahitur vt voluit glo.in.c.ex lr̄is de pignoribus ꝛ
in.c.similiter.xvi.q.i. Et voluit panoꝛ.in c.cum sit generale
in prin.ii.colump.de foro ꝯpe. ¶ Nec te malum facere de=
bet loquoꝛ nunc de ep̄o q̄ de raro deponi potes videlicet so
lum in tribus casibus vt per doc.vbi io.de anania in.c. cuꝫ
dilectus de accusationib⁹ Nec etiaꝫ istud operari debet tuū
aliud priuilegium q̄ in te non habet locum pena fustigatio
nis ꝑpter eminentiā dignitatis vt voluit archidia.in c.i.v.q
i. et io. de anania in c.i.de calūpniatoꝛibus Nam q̄ꝫto ma=
ioꝛibus honoꝛibus dei gratia es oꝛnatus tanto minus mala
deberes perpetrare facit tex.i simili.in c.i.de pace tenenda
ibi dignuꝫ est eni vt cuius p̄cellim⁹ munere illi oīno in oꝑe
pream⁹. Non debet p̄latus se deo opponere a quo tot rece
pit beneficia vt dicit glo.per illū tex.in c. dn̄s.xciii.di. facit
tex.in c.fi.de postulādo et in.l.si pars in fi.ff. de inofficioso
testa.cū similib⁹ et ꝑpter hoc bellissime dicit tex.in c.vilissi=
mus.i.q.i.vilissim⁹ est reputādus nisi p̄cellat ꝓsciētia ꝛ sancti
tate qui est honoꝛe prestantioꝛ ꝛc̄. ¶ Nec digniorē credas te
esse ex redditibus ꝛ diuitiis Nam dicit panoꝛ.in c.i.in fi.de
clericis nō residentibus q̄ redditus beneficii non debēt fa=
cere prelatum humilioꝛē vel excellentioꝛē: cōsideranda est
enī dignitas neqꝫ episcopat⁹ desiderādus est ꝑpter reddi=
tus lucri faciendos sꝫ ꝑpter onus et curā habendā vt mul=
tis profitere possit ¶ An autem nostri tēporis ep̄i ꝑpter lu=
crū vel ꝑpter onus eppātū optere credas ex eo scire possu
mus q̄ non solū bonoꝝ eccl'e sunt dilapidatores imo quasi
raptores penas oēs pecuniarias non dubitāt sue camere a=
plicare qd̄ tn̄ de iure nō possent nec facere deberēt vt volu
it bal.in aucten.bona dampnatoꝝ in prin.C. de bonis dāp=
natorum.et io.de anania in.c.excōmunicam⁹ in prin.de he=
reticis facit quod notat idem bal.in rubrica.C. de priuile=
gio fisci facit tex.et quod nō ibi.doctores.in.c.licet de peis
¶ Et ꝯtra vos qui optatis beneficia propter auariciā vide
quid dicit Augustinus viii.q.i.in.c.sunt in ecclesia.quidam
prepositi de quibus apl's dicit sua querētes nō que iesu xp̄i
quid est sua querentes? est xp̄m gratis nō diligentes sꝫ deū
non propter deum querentes temporalia cōmoda sequētes
et inter alia subiungit quisquis talis est mercenarius inter

Infamia nocet ꝛ q̄ꝫtū ad corp⁹ ꝛ q̄ꝫtuꝫ ad aiam.

In qb⁹ casi ib⁹ deponitur ep̄s:

Ex q̄ cā ē optand⁹ epātus

An p̄lat⁹ dꝫ aplicare peās pecuniarias sue camere:

filios eius non cõputet. ꝛc. ¶Taceã ne illos prelatos quo
rum tempoꝛib⁹ nostris ꝗ̃plurimos viderim non sacerdotes
honest os nõ moꝛatos laicos domi tenentes sed peruersoꝝ
vita admodũ delectantur vt malis hoĩbus quasi pane fru
untur eosq; in tantũ fouent vt domoꝝ suarum minimũ an
gulum tali hominũ genere haud vacuũ videre possunt. istud
licet taceã non tamen tacet tex. in. c. nichil. lxxxiii. di. Nichil
illo pastoꝛe miserius dicit tex. qui lupoꝛum laudibus glo=
riatur quibus si placere voluerit atq; ab his amari elege=
rit erit hinc ouibus maxima ꝑnicies. nullus igit̃ pastoꝛ lu=
pis et gregibus ouiũ placere potest: perdit enĩ memoꝛiam
labioꝛũ id est nescit vicia redarguere mens terrenis obliga
ta carceribus ꝛc. ¶Vltimo vt restringã multa que supꝛadi
ctis addi possent est videndũ qualis debet esse episcop⁹. de
quo per tex. in. c. legi. xciii. di. vbi dicitur ꝙ episcopus rege
re ꝛ non destruere ecclesiã dei debet quam suo sanguine ac
quisiuit et ꝙ opoꝛtet eum esse sine crimine quasi dei dispẽ=
satoꝛem nec aliud nisi deum curare debet. Istis adde tex. in
capitulo. cui poꝛro. xii. questione. i. Et hec sufficiant ꝗ̃tum
ad materiaz prelatoꝛum in quibus si quoquomodo a soli=
to oꝛdine deuiauerint vel im̃me excuset eoꝛuz inoꝛdinata vi
ta que nullo vt ita dixerĩ oꝛdine complecti potest.

v Os inꝗ̃ presidi ac dure ceruicis iudei ad timendum
iudicium voco tanꝗ̃ homicidas et paricidas cũ xp̄i
moꝛtis nõmodo occasionem imo pꝛincipalem causam pre=
buistis. Nam qui occasionẽ pꝛoximam moꝛtis alicuius dat
eum intarficere dicitur. l. ita vulneratus in pꝛinci. ꝛ in. l. qui
occidit. §. penul. vbi glosa allegat multas concoꝛ. ff. ad le=
gem aquiliam. tex. in. c. de cetero de homicidio/ qui declara
tur per. c. fi. in fi. de iniuriis ad idem textus in: l. nichil. ad le
gem cornelĩa de siccariis facit quod volunt docto. in. c. iii.
de clerico percussoꝛe vbi determinãt ꝙ auctoꝛ ꝯflictus tene
tur ad omnia dampna que sequũtur ex eo tanꝗ̃ dederit cau
sam. ¶Istis adde tex. in. c. sicut dign ũ de homicidio ibi qui
vero se asserunt animum quidem regis ad odium inflãmas
se. vnde homicidium fuit sequutũ dure ꝛ aspere sꝫ non ita se
uere suple sicut perpetrãs puniendi sunt nisi foꝛsan regẽ ad
illud suis subiestionibus pꝛouocassent ꝛc. Sed iudei sic fe=
cerunt imo sepius pilato resistente clamabaut xp̄m reum es
se moꝛtis vt videre licet per dicta euangelica. ¶Cũ ergo ex

vestra mala accusatione xp̄s innocens passus est mortem/ vos in delictum incidistis facit tex.in.c.infames.vi.q.i.ne- q3 eritis excusati propter auctoritatē iudicis xp̄m sententi antis per tex.in.l.Et generaliter de noxalib⁹. Quia ille tex tus loquitur quando erat bona fides que invobis non erat Cum dolose per inuidiam illud faciebatis. Istam declara- tionem ad illam.l.generaliter inuenio fecisse io. de anania. in.c.accusasti.de accusationibus. ¶ Et q̄vosin homicidiū incidistis clare probat textus.in.c.fi.xxiii.questione tertia. dum allegando prophetam dicit.ostendit propheta. Nec il- los ascelere immunes esse qui permiserunt christum princi pibus interficere 7c. Et propter hoc vnus euangelistarum dicit hora tertia christum mortuū fuisse quod intelligebat de occisione iudeorum quando clamabant crucifige eum. pro hoc videas pulchrum tex.in.c.piculose de peniten.di.i. qui dicit piculose decipiūtur qui existimāt eos tm̄ homici- das esse qui manibus hoīes occidunt.et nō potius eos quo rum consilio 7 fraude exortationeve hoīes extingunt. Naz iudei nequaq̄ pp̄iis manibus xp̄m occiderūt sicuti scriptū inuenitur. Nobis non licet interficere quēq̄/s3 tm̄ illis mors dn̄i imputatur.quia ipsi lingua eum interfecerunt dicentes. Crucifige crucifige eum.vndevnus euangelista dicit deuz esse crucifixū hora tertia alii hora sexta quia iudei lingua hora tertia milites autem sexta manibus crucifixerūt.sub- iungit qui ergo hominē tradidit ille eum interfecit dicente dn̄o. Maius peccatū habet qui me tradidit 7c. ¶ Preterea et si non essent supradicta iura quibus iudicamini homici- de nōne quas deus vobis dederit ex aduersitatibus facile cognosci pt. Prio ei q̄d oībus aliis hoīm gn̄ib⁹ ɔcessit vo- bis ademit. Nulla est aūt vobis dominādi nec iuriditionis potestas qua etiā a fideiveritate penit⁹ deuiātes vt sūt ma- chomectani nō sūtvacui.hoc autē nō iiuria a diuina puidē- tia fuit statutū. Cū vosmet istud optastis dn̄ verū regē vni- uersalem vt erat xp̄s pro rege hr̄e negastis dicētes aliū re- gem nō habere nisi cesarē. Patiamini ergo sniam quā vos met pnūciastis argu.tex.in.l.i.ī prin.ff.q̄ q̄sq3 iuris. bonus tex.et ibi glo.i.c.cū oēs de ɔstitutiōib⁹ ¶ Istis facit nā illō priuilegiū dn̄ationis 7 dignitatꝭ digni estis amittere. cū eo abusi fuistis per tex.in.c.priuilegiū.xi.q.iii. Et dicit apte.p confirmatione supradictoꝝ panor.in.c.ii.ad fi. penul.colūp

Dn̄i auctoritas iudicꝭ excusat.

Aduersitates iudeorum

p̄uilegiū ꝓpt pctm̄ amittit

de foro ꝯpe. ꝙ priuilegiū propter peccatū amittitur qđ mirum ergo si vos amisistis cum vestro crimine nil grauius inueniri posset alibi glo.in.c.i de purgatione canonica multa dicit et inter alia ꝙ priuilegiū nobilitatis amittit qui ingenii mores abiicit. Non enī dignitatem honorē vel aliquam eminentiam iudeus habere potest cum absurdū esset vt xp̄i blasphemās vt est iudeus publicis p̄fererer officiis vt dicit tex.in c.cum sit.de iudeis vnde papa in c.ex speciali eo.ti.dicit mandam⁹ quatenus ip̄m regem sollicite indicatis/ne iudeis publicis officiis preficiat. Ad idē tex.in ca. nulla liiii.di.et in.c.constituit xvii.q.iiii.vnde tex.in.l.fi.C. de iudeis pulcherrime dicit hac valitura lege in omne euū sancimus neminē quibus omnes dignitates ⁊ administrationes interdicte sunt. Nec defensoris ciuitatis saltem fungi officio quod est minim⁹ magistratus nec patrie honorē arripere concedim⁹ ⁊c. Et istud fuit propter mortē christi Nam et si antiquitus iudei erāt sub romanoꝝ potestate poterant tamen honores cōsequi.l.generaliter in.§.fi.ff. decurionib⁹.

An iudei possint eē doctores

Et ꝑpterea dicit bar.⁊ ibi salt.in dicta.l.fi.et bar.in.i.cōstitutione codicis.ꝙ iudei nō possunt doctoreū gradū adipisci.cum illud sit quedā dignitas.et idē voluit panor.in.c.nō nullis et in c.i.de iudeis quicquid dixerit glo. in.l. omnes.C.de decurionib⁹.li.x.

Iude⁹ nō pt eē aduocat⁹:

¶ Item nō potest esse aduocat⁹ cum aduocatus meretur honorē.l.fi.C.de aduocatis diuersorū iudicioꝝ.pro quo facit. Nam cū iudei ꝓhibentur habere dignitatem vt dixi supra ergo ꝓhibētur habere omne illud ex quo possent ꝑuenire ad dignitatem.l.orō.ff.de sponsalibus sed per officiū aduocati dimisso eo.deberent habere aliquā dignitatem vt dicit tex.in l.i.C.de aduoca.diuer.iudi.ergo ⁊c.

Iude⁹ nō pt esse assessor:

¶ Itē iudeus nō potest esse assessor vt ꝓbat tex. in prin. iuncta Ru:in aucten.ius iurandū quod prestat ab his ⁊ ibi expresse glo:in verbo xp̄m:

An iude⁹ possit eē notari⁹

¶ Itē nō potest esse notarius pape vel p̄ncipis cū tal' dicat habere dignitatē ꝑ l.i.C.de mācipatiōe liberoꝝ ⁊ istud exp̄sse voluit io.de anania i Rva.de iudeis aliqđ ꝑ fra.tigri/i d l.gn̄alit bn̄ tn̄ pōt esse notari⁹ alterius iferioris vt voluit io:de anania i d:Rva:et ē rō qꝛ tūc ē vile officiū vt ē tex:i l:vniuersos:C:de decuriōib⁹ li.x:vn̄ ꝓpter hoc dicim⁹ ꝙ aduocat⁹ nō pōt tale officiū exercere vt ē glo:i d:l:vniuersos ⁊ isto casu loqꝛ tex:i l:nō ei ff de adoptionib⁹ ⁊ hēt in § cū aūt isti:eo:ti:vbi nōri⁹ appellat seru⁹ pu=

An aduocatus possit eē notarius

blic⁹ Isti addc bar.i.l.ii.C.si seru⁹ vel libert⁹ ad decurio.a spira.li.x.roman⁹ i suis sigⁿaribꝰ i.xx. carta singⁿari icipiē te. Nunc veniemus vbi in discursu videtur tenere ꝙ iudeus nullumodo potest esse tabellio. ⁋ Item non potest esse medicus pape vel principis iudeus cuȝ talis dicitur habere dignitatem vt est tex.et ibi notant doc.in.le.vnica.C. de comitibus et archiatris sacri palacii li.xii.idem potest dici de ꝓcuratore principis cum iste habeat dignitatē vt voluit romanus in suis singularibus singulari incipiente tu habes officium vbi generaliter innuit ꝙ omne officium ꝗtcunqȝ alias vile dicitꝰ dignitas qñ fit ꝑncipe mandate per tex.singularem in.le.nemo prefect⁹.C.de dignitatibus li.xii.ex quo idem potest dici de coco principis vt voluit idē roman⁹ i dictis singⁿaribus carta.xix.in.ii.columpⁱsingⁿari icipiēte.nū q̄d esse coc⁹ ⁋ Itē tante seruitutis estis vos iudei ꝙ nouas vob synagogas edificare nec ātiqˢ reficiēdo ãpliare mi me potestis vt ē tex.et ibi doc.in.c.iudei de iudeis ⁋ Item ex testamento clericorum etiam si essent vestri consanguinei non potestis aliquid consequi capitulo in eos et ibi volunt doc. de hereticis. Quid autem ex testamento laicorum habetur i l.ꝑma.C.de iudeis de quo glo.in.cap.iudei.ii.de iudeis tenet ꝙ si xp̄anus relinquet iudeo venit excōmunicant us etiā post mortem quam pro singulari allegat romanus in suis singularibus singulari incipiente.xp̄ianus non potest vbi multa allegat ⁋ Item prohibentur xp̄iani habere vestram familiaritatem vestra ne lepra inficiantur vnde tex.bellissime in. cap.nullus.xxviii.q.ꝑma.dicit nullus eoruȝ qui in sacro sūt ordine aut laicus azima eorum manducet nec cum eis habiter aut aliquem ipsorū i suis ifirmitatibus nocet aut medecinam ab eis percipiat aut cū eis in balneo lauet si vero quisqȝ hoc fecerit et clericus est deponatur. Si laicus est excōmunicetur. ⁋ Et nota tu xp̄iane qui hoc facis ꝙ peccas mortaliter cum alias non posses cōmunicari.c. nullus et .c. nemo.xi.q.iii. ⁋ Supradictis addas quod voluit panor. in. ca .ꝑmo de iudeis per tex.in.cap.sepe.xxviii.q.ꝑma . ꝙ de rigore et veritate iuris iudeus ad xp̄ianorum litterarum ludum non potest ad discendū ire ⁋ Et ex istis potest inferri ad id de quo bar.dubitauit in.l.ꝑma.ff.ad legem iuliam maiestatis videlicet an securitas concessa xp̄iano et suis sociis intelligatur concessa iudeis qui ibant in societate illius xp̄i

An iude⁹ ꝑt eē medic⁹

Dē officiūq̄d fit mandate ꝑncipe dr̄ dignitas

Nō ꝑt edificari noua sinagoga

An iudei sit i sccessibiles

Cōtra hñtes familiaritatē cū iudeis

Iude⁹ an ꝑt ire ad scolas xp̄ianorū

aui. Per supradicta videtur q non cum nulla est societas i ter xpianos et iudeos de quo tamen videndum est per bal. i l. spadonem in. §. idem autem. ff. de excusationibus tutorum pulcre per ange. in. l. vtimur. ff. de sepulcro violato. ¶ Item

Judei sūt cristianorum serui

iudei sunt in xpianorum seruitute propter mortem xpi et istud xpianissimus ille cōstantinus imperator iudicauit vt voluit panor. post glo. in. c. consuluit in fi. et in. c. ad hec de iudeis et est tex. i. c. et si iudeos et ibi o.nēs eo. ti. et et hoc inferunt doc

An iude habeat filios in potestat

inter quos est io. andree q iudei non habent filios in potestate. Nam cum ipsi sint in aliorum potestate non possunt a lios in potestate habere pro hoc allego tex. i. l. sic eueniet. ff. de adulteriis ibi in sua enim potestate non videtur habere q̄ sue potestatis minime reg at et alibi dicitur nec possidere i telligitur qui ipse possidetur in le. liber homo. ff. de acquirā do rerum domino cui enim ferendum est eundem esse tutorem et sub tutela constitui et iterum eundem esse tutorem et sub cura agere hec certe et nominum rerum feda confusio est ita tex. in. l. fi. C. de legitima tutela. et propter hoc dicere possumus iudeos xpianorum tutores et curatores esse non posse/cū namq ipsi serui sint vt supra dixi ergo nō possunt in dominos suos habere potestatem quam haberent si possent esse tutores argu. tex. in. §. est autem insti. de tutelis et istud terminis tenuit bar. in ℞ ca. ff. de iusticia et iure pro quo facit textus i. cap. et si iudeos pre allegato ibi ne filii libere filii famulant ancille licet id bar i lege spadonem. ff. de excusationibus tutorum aliud senserit vide romanum in le ge pactum. C. de collationibus. ¶ Item in odium iudeorū

An iude pōt esse tutor xpianorum

est inductū vt teneatur in suavita legitimā dar filio suo chri ano hoc dico per textum generaliter loquentem in capitulo si romanorum. xix. distinctio. et terminus inuenio hoc tenere iohannes de anania in dicto capitulo iudei secūdo per illuz textum in verbo melioris conditionis et cetera. quod alias contrarium esset cum filius in vita patris non debet habere legitimam per bar. et alios in lege is potest. ff. de acquiranda hereditate et in lege finali de liberis agnoscendis et in. l prima in. §. impuberi vbi bonus textus. ff. de collatione bonorum doc. in capitulo raimuncius de testamentis. ¶ Item iudei debent in collectis insolitis grauari vnde textus in ca pitulo iam vero. xxiii. questione. vi. dicit tam vero si rusti=

An iude teneat dare legitimā filio xpiano

Judei debēt i collectis insolitis grauari

cus tāte perfidie et obstinatiōis fuerit inuentus vt ad domi
num deum minime venire consentiat tanto pensionis onere
grauandus est vt ipsa sue ex actionis pena compellatur ad
rectitudinem festinare et ibi glosa ꝛ doctores intelligunt lo
qui de iudeis vt ibi per eos. ¶ Item iudei tenentur in eorū

Habit⁹ iudeoꝝ

verecundiam talem afferre habitum vt tam masculi ꝙ femi
ne a christianis discernantur Et in die parasceue domini no
stri Iesu christi non debent in publicum pro gredi ita textus
et ibi doc. in capitulo i nōnullis de iudeis. Nec tali die fene=
stras apertas vel ostia tenere debēt in capitulo quia super/

An possūt iu
dei eē testes i
ter xp̄ianos

his eodem titulo. ¶ Item non possunt esse testes inter chri
stianos per doc. in capitulo iudei siue saraceni de testibus.
¶ Item in iudeorum causis rigor et iuris seueritas seruan
da est. Et sic in eorum perniciem legum subtilitatate vti de
bemus. Nec ius vt alias deberemus erga eos ciuilitate ten
peramus istud prober glosa in fi. in capitulo secundo de iu=
deis ex quo excellentissimus vtriusqꝫ iuris monarcha domi
nus et preceptor meus obseruandus iason mainus dum pa
ctaui me audiēte primā. ff. veteris ptē legebat i le. et si post
tres. ff. si quis causionibus in scriptis posuit iudeos nō pos

An purgatio
more hꝫ locū
in iudeis

se purgare moram quia vbi cessat equitas ibi cessat purga=
tio more cum sit inducta ex bono et equo lege si seruum in.
§. de illo. ff. de verborum obliga. Sed in iudeis cessat equi=
tis vt dixi ergo et cetera. Et licet posset dici glosam in dic=
to capitulo secundo illud generaliter non probare cum iu=
dei pro humanitate debent a christianis faueri capitulo iu=
dei de testibus ergo humanitas non operatur rigorem

Eccl'iastica i
munitas nō ꝯ
petit iudeis.

Sunt enim iudei nostre nature participes ideo non debere=
mus istā duriciē in eorum causa inducere facit tex. ꝛ quod ibi
notanter voluit glo. in. §. ꝓximos de penitentiis. di. ii. tm̄ p
pter tanti viri auctoritatem ac iudeorum odium pene esset ꝯ
tra stimulum calcitrare. Ideo supradicte opinioni assentio.
pro qua opinione faciunt que dixi supra in multis dictis et
maxime in collectis extra ordinariis que debent contra iu=
deos imponi vt vexati ad rectitudinem cogantur festinare
¶ Item iudei non habent ecclesiasticam immunitatem. Nā
licet ad ecclesiam fugiens sit tutus istud non est in iudeis in
eorum odiū vt est tex. et ibi glosa clare in. l. i. C. de his q̄ ad
eccl'iam ꝯfugiūt imo plus ꝙ rōne p̄sumptionis male ꝯtra iu
deos etiā si vn⁹ diceret se velle esse xp̄ian⁹ nō admictitur ad

immunitatem eccl'ar ita voluit pano:in:c.inter alia in .i.q. quitquid ibi dicant alii de immunitate ecclarum et ista sunt in odium iudeo? q̃tum ad mūdū ¶ quid autem sit i iudicio dei patet ex tex.in.c.nouem.i.q.prima vbi dicit non ne sodo me ethnici et gentiles erant peiores ergo iudei quibus dominus dicit/tollerabilius erit sodomis in die iudicii q̃ vob quibus propheta dicit iustificat; sodomam id est comparatione vestra iusta facta est ꝛc. Et sic propheta videns redemptori nostri mortem per vos inferendam comparatione vestri delicti non dubitauit grauissimos peccatores iustos nominare quid multis morer longe peior machometania facta est vestra perfidia quod probari potest ex rogationib' ecclesie. dum rogans in die veneris sancti pro omnibus flectit genua et non pro vobis et propter hoc oldra. consilio .li. et romanus in singulari suo īcipiente. cras christus in. xx:carta tenent iudeum non debere puniri qui transiuerit ad sectā machometi cum elegerit viam minus malā. addo in hoc doc idem tenentes in.cap.penul.de iudeis. Et hec s̃ut q̄ propter mortem xp̄i non iniuria substinere debetis. Nec vos in hoc excusat dicere non credeābamus xp̄m fuisse nec sciebamus filium dei:ergo ignorantes fuimus et adhuc sumus. Nec fecissemus si illud non fuisset nobis incognitum/ nam contra vos est textus in. ʃ. ecce.p̄ma.q.quarta. Ecce dixit textus q̃ vocatum ad cenam non oportet scire cartes sibi appositas ydolis fuisse immolatas quod opportuit eum scire sicut ignorantia iudeorum et reliquorum infidelium qui ea que a prophetis de xp̄o fuerunt pronuntiata adhuc ignorant esse completa. vnde a iudeis adhuc expectatur ventur' hec ignorantia neminem excusat/ cadit enim in negligentiam de quo in.cap.quesitum de peniten.ꝛ remissio.et in:cap.fina. de iniuriis facit na; in his in quibus deberet precedere diligens inquisitio vt est in casu nostro. Non excusat ignorantia imo p̄sumitur dolus vt tenent doc.per glosam ibi in.ca.ad falsariorum defalsis/faciunt que habentur in.cap. innotuit de electione. ¶ Et hec suut que in causa iniqui pilati scelesto? ve iudeo? michi ludouico de mōtalto siracusano iter doctores minio ī p̄natiar occurrūt q̄ sine p̄iudicio retiori sententie iuxta tex.in.le.claudi' in fi.ff.qui potio in pigno habeāt iudico esse vera eaq; affirmo eathenus quaten' a veritate sacro sctē ecclesie non abhorrent. ¶ Verū ꝛ si corrigi errorē

Peior ē p̄fidia iudeoru; q̃ septa machometi

Jude' nō debet puniri Qui trāsiuit ad septa machometi

q̃n ignorātia nō excusat

meum ſine iracundia ſum paratus attamen me facile poteſt excuſare cuꝫ impeditus cotidianis lectionibꝰ vt auditoribꝰ meis ſatiſfacerem in hoc admodum vacaui vt vix tempus ad ſcribendum ſuper erat non minus me a mordaci lingua deffenſabit(et ſi alios libros habuerim) propriorum librorū deficientia quiquidem quātū aliis nunꝙ̄ viſis libris in facultate noſtra preualent expertus ꝙ̄ maxime ſcire poteſt. ¶ Vltimo cauſam noſtram tuetur auctoritas Jo. andree in prohemio li. vi. in nouella et panor. in. cap. experte in prin. de teſti qui dicunt neminē poſſe eſſe Job vt in ſuis dictis non erret. Et in hoc tractui noſtro cum laude dei eiuſqꝫ glorioſſime matris beate ve virginis ac martiris ſiracuſane lucie et tocius celeſtis curie finem impono.

¶ DEO GRATIAS.

¶ Explicit tractatꝰ reprobationis ſententie Pilati. Impreſſun pariſius Anno domini 1493. die vero quarta menſis Marcii.